KOLARCTIC CBC-PROGRAMMET 2014–2020

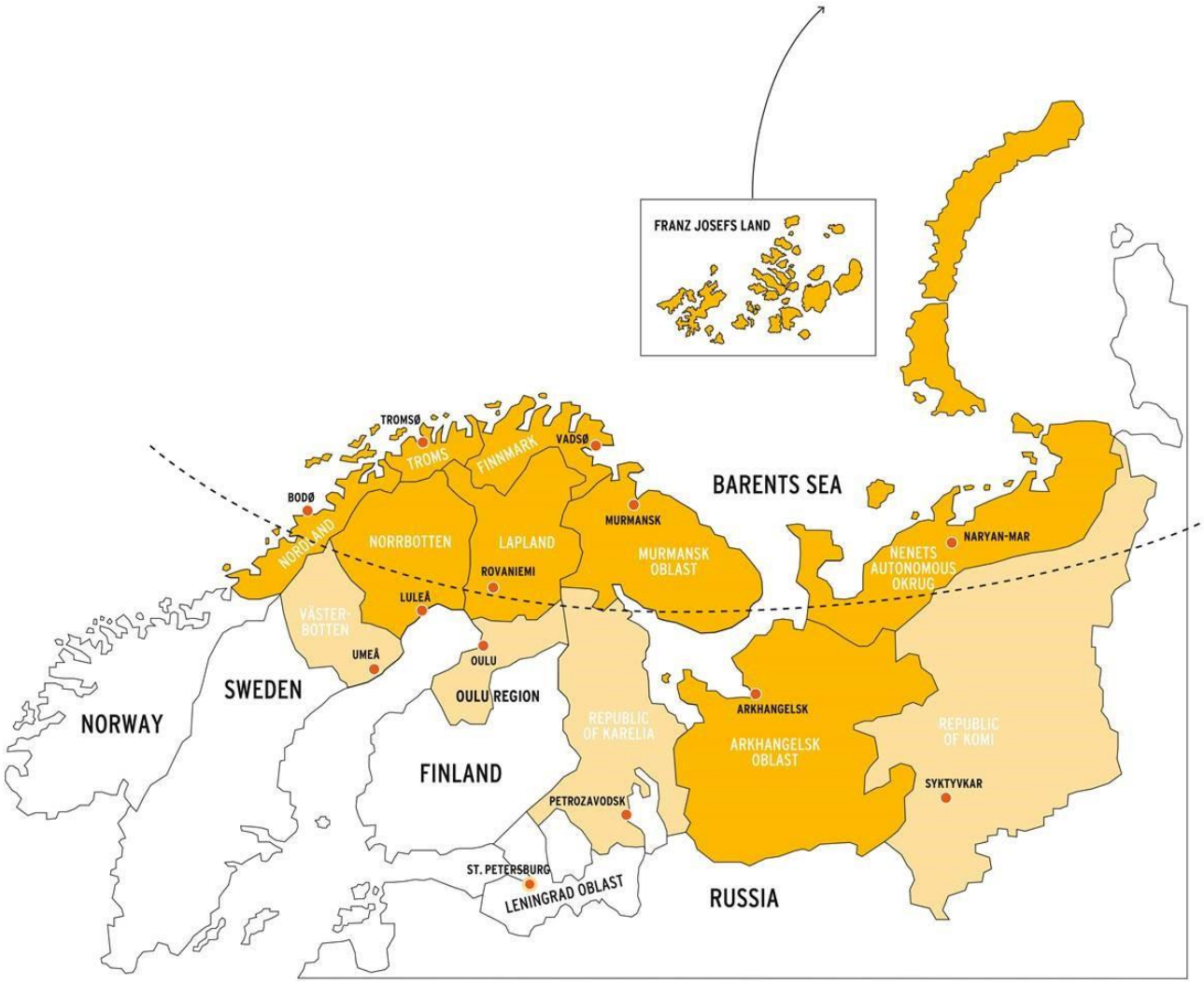

Godkänt av Europeiska kommissionen den 18 december 2015 C(2015)9190

Programmet samfinansieras av EU, Finland, Norge, Ryska federationen och Sverige

Kolarctic
CBC | CROSS-BORDER COOPERATION

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

SAMMANFATTNING 4
1. INTRODUKTION TILL PROGRAMMET 6
2. BESKRIVNING AV PROGRAMOMRÅDET 21
2.1 Kärnregioner 21
2.2 Angränsande regioner 32
2.3 Större sociala, ekonomiska eller kulturella centra och regioner utanför programregionen 32
2.4 Karta över programområdet 34
2.5 Geografiska krav för stödberättigande 35
3. PROGRAMMETS STRATEGI 35
3.1 Beskrivning av programstrategin 35
3.2 Motivering för den valda strategin 36
3.3 Indikatorer 46
3.4 Integrering av tvärgående frågor 48
4. STRUKTURER FÖR OCH UTNÄMNING AV BEHÖRIGA MYNDIGHETER OCH FÖRVALTNINGSORGAN 49
4.1 Den gemensamma övervakningskommittén 49
4.2 Regionala utvärderingsgrupper och externa experter 50
4.3 Förvaltningsmyndigheten och dess utnämning 50
4.4 Nationella myndigheter 52
4.5 Filialer 53
4.6 Revisionsmyndigheten och medlemmarna i revisorgruppen 54
4.7. Kontrollkontaktpunkter 55
5. PROGRAMGENOMFÖRANDE 57
5.1 Kortfattad beskrivning av förvaltnings- och kontrollsystemen 57
5.2 Tidsplan för programmets genomförande 64
5.3 Projekturvalsförfaranden 64
5.4 Direkt tilldelning och stora infrastrukturprojekt 67
5.5 Planerad användning av tekniskt bistånd och kontraktstilldelningsförfaranden 76
5.6 Övervaknings- och utvärderingssystem 76
5.7 Kommunikationsstrategi 80
5.8 Sammanfattning av den strategiska miljöbedömningen 82
5.9 Vägledande finansieringsplan 84
5.10 Regler om stödberättigande för utgifter 88
5.11 Fördelning av ansvar bland de deltagande länderna 90
5.12 Regler för överföring, användning och övervakning av medfinansiering 91
5.13 IT-system för rapportering mellan förvaltningsmyndigheten och kommissionen 92
5.14 Språk 93

TABELLER

Tabell 1. Landområde, befolkning....22
Tabell 2. Befolkning i programområdet efter ålder och kön 2011–2012....22
Tabell 3. Statistik om BNP, arbetslöshet och utbildningsnivå från programområdet 23
Tabell 4. Andel bredbandsabonnemang per invånare 2012–2013 29
Tabell 5. Programmets förvaltnings- och kontrollorgan 57
Tabell 6. Programmets förvaltnings- och kontrollorgan 58
Tabell 7. Stora infrastrukturprojekt 1–8. 66
Tabell 8. Vägledande övervaknings- och utvärderingsplan....77
Tabell 9. Vägledande finansiell översikt....82
Tabell 10. Vägledande finansiell översikt över den preliminära årliga fördelningen av programmets åtaganden och utbetalningar 83
Tabell 11. Vägledande finansiell översikt över den preliminära årliga fördelningen av programmets budget för tekniskt bistånd samt åtaganden och utbetalningar till projekt....84
Tabell 12. Vägledande finansiell översikt över den preliminära årliga fördelningen av programmets budget för tekniskt bistånd....85
Tabell 13. Årliga finansiella åtaganden av EG….....85

FIGURER

Figur 1. Den euroarktiska Barentsregionen 12
Figur 2. Flygförbindelser i Barentsregionen 27
Figur 3. Prioriterade transportkorridorer....28
Figur 4. Karta över programområdet 33
Figur 5. Viktiga element i programstrategin 38
Figur 6. Uppdelning av ansvar mellan behöriga myndigheter och förvaltningsorgan 55
Figur 7. Urvalsförfarande för ansökningar i Kolarctic CBC-programmet 2014–2020 65

BILAGOR

Bilaga 1. Finlands arktiska strategi
Bilaga 2. Norges arktiska strategi
Bilaga 3. Rysslands arktiska strategi
Bilaga 4. Sveriges arktiska strategi
Bilaga 5. Logisk rammatris
Bilaga 6. SWOT-analys
Bilaga 7. SMB, Kolarctic CBC-programmet 2014–2020
Bilaga 8. Organisationsscheman över programmets förvaltnings- och kontrollorgan

SAMMANFATTNING

Kolarctic CBC-programmet 2014–2020 fortsätter och förstärker det gränsöverskridande samarbetet mellan länderna på Nordkalotten och i nordvästra Ryssland (se kartan på sidan 34). Programmet bygger främst på erfarenheterna från det långsiktiga samarbetet mellan de deltagande länderna. Samarbetet har grundats på både bilaterala överenskommelser och multilaterala program. Programmet samfinansieras av Europeiska unionen ur Europeiska grannskapsinstrumentet (ENI) samt Finland, Norge, Ryssland och Sverige, vart och ett med sin nationella och regionala finansiering. Finansiering ska ges till gemensamma projekt som verkar i linje med den strategi och de prioriteringar som har avtalats gemensamt av de finska, svenska, norska och ryska partnerna.

Det övergripande målet för programmet är att främja en hållbar ekonomi och en attraktiv region, där invånare och besökare kan njuta av den arktiska naturen och naturresurser används på ett hållbart sätt.

För att uppnå det övergripande målet är programmet uppdelat i två prioriterade områden som erkänner regionala styrkor och problem. De prioriterade områdena är följande:

1. Hållbarhet hos arktisk ekonomi, natur och miljö
2. Rörlighet för personer, varor och kunskaper.

De prioriterade områdena bildar ramen för programmet och projektaktiviteterna och de är baserade på tre strategiska mål, som anges i programdokumentet 2014–2020 för ENI:s gränsöverskridande samarbete. De strategiska målen är följande: A. att främja ekonomisk och social utveckling i regioner på båda sidorna av de gemensamma gränserna, B. att möta gemensamma utmaningar inom miljö, folkhälsa, trygghet och säkerhet, C. att främja bättre villkor och modaliteter för att underlätta rörligheten för personer, varor och kapital.

De prioriterade områdena är även baserade på de riktlinjer för åtgärder som anges i Ryska federationens koncept för gränsöverskridande samarbete. Dessa riktlinjer är (a) gränsöverskridande handel, (b) samarbete inom investeringsprojekt, (c) samarbete inom transport, logistik och kommunikation, (d) samarbete inom hållbar exploatering av naturresurser och miljöskydd, (e) samarbete inom brottsbekämpande verksamhet, (f) samarbete inom reglering av invandring och arbetsmarknaden, (g) samarbete inom forskning och vetenskap och mellanfolkliga kontakter.

Programmet ska bidra till de behov i programområdet som identifierats i de prioriterade områdena genom att stödja projekt under följande tematiska mål:

1. Utveckling av näringsliv och små och medelstora företag
2. Miljöskydd samt begränsning av och anpassning till klimatförändringar
3. Förbättrad tillgänglighet till regionerna, utveckling av hållbara och klimatsäkra nätverk och system för transporter och kommunikationer
4. Främjande av gränsförvaltning och gränssäkerhet, rörlighet och migrationshantering

Främjande av lokala gränsöverskridande mellanfolkliga åtgärder och stöd för utveckling, forskning, teknisk utveckling och innovation betraktas som horisontella modaliteter. Tvärgående frågor, särskilt miljömässig hållbarhet och jämställdhet mellan könen, ska främjas under hela programmets genomförande.

Det grundläggande kravet för att åtgärder ska finansieras är programmets CBC-mervärde jämfört med nationella strategier och stöd inom programområdet. Det gemensamma fokuset för alla

åtgärder som genomförs med stöd från Kolarctic CBC-programmet ligger på internationalisering och gränsöverskridande samarbete i genomförandet av de prioriterade områdena. De strategiskt viktiga temana för varje år samt kriterierna för projekturval ska avspeglas i de årliga planerna och riktlinjerna för förslagsinfordringar. De årliga planerna ska även innehålla en specifikation av de finansieringsresurser som är tillgängliga för varje förslagsinfordran.

Det vägledande anslaget av medel från Europeiska unionen för Kolarctic CBC-programmet 2014–2020 är 24 718 090 euro. Tillgängligheten av det ytterligare anslaget på 10 355 241 euro från Europeiska regionala utvecklingsfonden (Eruf) för åren 2018–2020 är beroende av EU:s halvtidsöversyn av CBC-programmet och tillgängligheten av matchande ENI-medel.

Den norska motsvarande finansieringen uppgår till totalt 7 000 000 euro för programperioden. Den nationella medfinansieringen från EU-medlemsstaterna Sverige och Finland uppgår till totalt 12 359 045 euro och från Norge till 7 000 000 euro. Den nationella medfinansieringen från Ryssland uppgår till 12 359 045 euro. Alla enskilda projekt ska ombes bidra med minst 10 procent av den totala projektbudgeten.

1. INTRODUKTION TILL PROGRAMMET

Kolarctic CBC-programmet 2014–2020 kompletterar de nationella gränsöverskridande aktiviteterna genom att fokusera på samarbetet mellan EU-medlemsstaterna (Finland och Sverige), Norge och Ryssland. I samband med Kolarctic CBC-programmet 2014–2020 deltar Norge som EES- och Schengenland.

Det nya Kolarctic CBC-programmet bidrar till att uppfylla målen för den nordliga dimensionen och Kirkenesdeklarationen från 1993, som Barentssamarbetet är baserat på. Under toppmötet vid 20-årsjubileet i juni 2013 undertecknades en ny deklaration av premiärministrarna i Barentsregionen. Den nya deklarationen kommer att utgöra ramen för framtida samarbete.

Kolarctic CBC-programmet 2014–2020 har utarbetats inom en rättslig ram bestående av följande juridiska dokument:

- kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 897/2014 av den 18 augusti 2014, som anger genomförandebestämmelser för CBC-program (CBC IR)
- Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 232/2014 av den 11 mars 2014 (ENI-förordningen)
- rådets förordning (EU, Euratom) nr 966/2012 om de finansiella bestämmelserna för Europeiska gemenskapernas allmänna budget
- strategi- och programdokumentet för CBC 2014–2020, med vägledande program 2014–2017.

I Ryska federationen består den juridiska kontexten för genomförandet av CBC-programmet av följande:

- Ryska federationens koncept för utrikespolitiken
- Ryska federationens strategi för social och ekonomisk utveckling i den nordvästra regionen fram till 2020
- Ryska federationens strategi för utveckling av den arktiska zonen och skyddet av den nationella säkerheten för perioden fram till 2020
- den federala lagen om upphandling (nr 44-FZ av den 5.04.2013)
- Ryska federationens koncept för gränsöverskridande samarbete
- Ryska federationens koncept för långsiktig social och ekonomisk utveckling fram till 2020
- Tillämpliga lagar i Ryska federationen
- Relaterade dekret från Ryska federationens president och den ryska regeringen

I Finland trädde en separat lag om förvaltningen av ENI CBC-programmen i kraft under 2015. Förutom den rättsliga ram som beskrivs ovan kommer ett separat finansieringsavtal att undertecknas mellan Europeiska kommissionen, Ryska federationen och Finland. Finansieringsavtalet anger de grundläggande gemensamma principerna för genomförandet av programmet och ska undertecknas efter att det gemensamma operativa programmet har antagits av de deltagande länderna och Europeiska kommissionen. De strukturer och förfaranden som utarbetats för genomförandet av programmet uppfyller Europeiska kommissionens genomförandebestämmelser.

Som understryks i CBC-programdokumentet är ett gränsöverskridande samarbete vid EU:s yttre gränser en nyckelprioritering både för den europeiska grannskapspolitiken och för EU:s strategiska partnerskap med Ryssland.

När det gäller den ryska sidan är utvecklingen av det regionala och gränsöverskridande samarbetet, enligt Ryska federationens koncept för utrikespolitiken, en viktig del av de bilaterala förbindelserna med de aktuella länderna och regionerna på kommersiella, ekonomiska, humanitära

och andra områden. Det gränsöverskridande samarbetet är viktigt för att stärka förtroendet och den ömsesidiga förståelsen mellan Ryska federationen och Europeiska unionen.

Det gränsöverskridande samarbetet bygger på principer som fleråriga program, likvärdiga partnerskap och samfinansiering. Programmet är dessutom baserat på den erfarenhet och bästa praxis som uppnåddes under genomförandet av programmets föregångare, Kolarctic Neighbourhood-programmet 2004–2006 och Kolarctic ENPI CBC-programmet 2007–2013. Som i de tidigare programmen bidrar Norge med en nationell finansiering som motsvarar unionens finansiering för norska projektaktiviteter.

I etableringen av det nuvarande gränsöverskridande samarbetet har programpartnerna från alla deltagande länder nått en gemensam överenskommelse om de gemensamma förvaltningsstrukturerna, de mål som ska eftersträvas och de aktiviteter som ska finansieras. Utarbetandet av programmet ses som ett gemensamt åtagande på så sätt att de deltagande länderna gemensamt lämnar in ett förslag om ett gemensamt program som ska antas av de nationella regeringarna i de deltagande staterna och Europeiska kommissionen.

Programförfarandet har genomförts i enlighet med vägledningen från Interact ENPI och Europeiska kommissionen och i aktivt samarbete med den gemensamma programkommittén, som representeras av nationella och regionala medlemmar från varje deltagande land. Den gemensamma förvaltningsmyndigheten för Kolarctic ENPI CBC-programmet 2007–2013 och dess filialer i Norge, Ryssland och Sverige har samlat in och analyserat information baserat på samråd med regionala och nationella myndigheter, offentliga och privata organisationer samt andra relevanta aktörer. En analys av styrkor, svagheter, möjligheter och hot (SWOT) har utförts i samarbete med och med aktivt engagemang från medlemmarna i den gemensamma programkommittén.

Den gemensamma gränsöverskridande utvecklingsstrategin för Kolarctic CBC-programmet grundas på programområdets geografiska läge och det väletablerade samarbetet mellan regionerna. Programstrategin svarar på de utvecklingsbehov och möjligheter som har identifierats i SWOT-analysen för programområdet och i samråden med de regionala och nationella aktörerna. Kompatibiliteten med andra program och relevanta mål i de deltagande regionernas regionala strategiska program har tagits i beaktande. Målen i programstrategin ska realiseras genom gemensamma aktiviteter inom fyra utvalda tematiska mål och två prioriterade områden. Den gemensamma visionen, som följer av programstrategin, är följande: Kolarctic CBC-programmets programområde är ett blomstrande, miljövänligt område med en livskraftig ekonomi, god rörlighet för personer, idéer och teknologier och där mellanfolkligt samarbete utgör ett grundläggande värde.

En samstämmighet med Barentsarbetsgruppernas handlingsplaner och med Europeiska unionens och de deltagande ländernas arktiska strategier har beaktats vid utarbetandet av programinnehållet och de prioriterade områdena. En SMB-rapport utvecklades i dialog mellan externa miljöexperter, den gemensamma förvaltningsmyndigheten, den gemensamma programkommittén och den bredare allmänheten via offentliga utfrågningar och samråd. Samråd med allmänheten och miljömyndigheterna om innehållet i det gemensamma operativa programmet och den strategiska miljöbedömningen (SMB) organiserades i enlighet med den nationella lagstiftningen och de nationella bestämmelserna i varje deltagande land.

I Finland var det offentliga samrådet öppet under februari och mars 2015 och det varade längre än minimitiden på 30 dagar. Utkastet till det gemensamma operativa programmet samt SMB-rapporten publicerades på engelska och finska på webbplatsen för Lapplands regionråd och på webbplatsen för Kolarctic ENPI CBC-programmet 2007–2013. Tillkännagivanden om den offentliga utfrågningen publicerades i Finlands officiella tidning och i en lokal dagstidning. En offentlig utfrågning organiserades i Rovaniemi den 19 februari 2015 som samlade 28 deltagare från regionala myndigheter, icke-statliga organisationer och andra berörda parter. Miljöministeriet,

social- och hälsovårdsministeriet samt närings-, trafik- och miljöcentralen i Lappland rådfrågades och gjorde officiella uttalanden om programmets innehåll och miljömässiga aspekter. Uttalanden erhölls också från regionråden i Kajanaland och Nordkarelen samt från Finland-Russia Association.

I Norge genomfördes det offentliga samrådet under februari och mars 2015 och varade i mer än fyra veckor. Information om utkastet till det gemensamma operativa programmet och SMB-rapporten publicerades på de regionala förvaltningarnas webbplatser i Nordland, Troms och Finnmark och även på Kolarctic-programmets norska webbplats, www.kolarctic.no, på engelska, ryska och norska. Tillkännagivanden om den offentliga utfrågningen publicerades i tre regionala dagstidningar, en i varje region. Dessutom publicerades pressmeddelanden av de regionala förvaltningarna och utfrågningen kommenterades offentligt av en fylkesrådman.

I Ryssland publicerades utkastet till det gemensamma operativa programmet på ryska i mars 2015 på webbplatsen för Ryska federationens ministerium för ekonomisk utveckling. Den 19 mars anordnades ett rundabordssamtal i Murmansk med de berörda aktörerna i regionen Murmansk. Deltagarna erhöll utkastet till det gemensamma operativa programmet, den strategiska miljöbedömningen samt andra material i förväg, på både engelska och ryska. Tjugofyra aktörer deltog i rundabordssamtalet. Under mötet bekantades deltagarna med detaljerna i Kolarctic CBC-programmet, inklusive de tematiska målen (TO) och programmets prioriteringar.

I Sverige genomfördes det offentliga samrådet i februari och mars 2015 och varade i 30 dagar. Utkastet till det gemensamma operativa programmet samt SMB-rapporten publicerades på engelska och svenska på länsstyrelsens webbplats i Norrbotten. Tillkännagivanden om den offentliga utfrågningen publicerades i tre lokala dagstidningar. En offentlig utfrågning organiserades i Luleå den 17 februari 2015 som samlade 20 deltagare från regionala myndigheter, icke-statliga organisationer och andra berörda parter. Information om utfrågningen skickades också via e-post till ett stort antal berörda parter i regionen.

Förutom de offentliga utfrågningar och samråd som organiserades i varje deltagande land publicerades även utkastet till det gemensamma operativa programmet och den strategiska miljöbedömningen på engelska och alla nationella språk på webbplatsen www.kolarcticenpi.info, vilket underlättade åtkomsten till utkasten för hela programområdet. De synpunkter och kommentarer som erhållits under de offentliga utfrågningarna och samråden har beaktats i den slutliga versionen av det gemensamma operativa programmet.

Erfarenheter från tidigare CBC-program

De erfarenheter som har vunnits under genomförandet av Kolarctic ENPI CBC-programmet 2007–2013 och andra EU-baserade CBC-program ska utnyttjas för Kolarctic CBC-programmet 2014–2020. Resultaten och bästa praxis från Kolarctic ENPI CBC-programmet 2007–2013 utnyttjas via kapacitetsuppbyggande evenemang och utbildningar för projekt- och programaktörer och potentiella sökande och på så sätt ska expertisens hållbarhet inom gränsöverskridande samarbete säkerställas inom programområdet för den nya programperioden 2014–2020.

Kolarctic ENPI CBC-programmet 2007–2013 genomfördes inom ramen för Europeiska grannskaps- och partnerskapsinstrumentet och på grundval av avtalet mellan Ryska federationens regering och Europeiska gemenskapen om finansiering och genomförande av CBC-programmet Kolarctic av den 18 november 2009. Trots att lanseringen av ENPI-programmen försenades kraftigt från starten av programperioden genomfördes programmet framgångsrikt och de möjligheter som programmet gav stödmottagarna utnyttjades väl. Den totala budgeten för Kolarctic ENPI CBC-programmet 2007–2013, inklusive den förlängda genomförandeperioden för programmet fram till slutet av 2015, uppgick till 95 062 241 euro. Den nationella medfinansieringen från Finland och Sverige för programmet uppgick till sammanlagt 14 100 000 euro. Den norska finansieringen för programmet uppgick till sammanlagt 14 000 000 euro och Ryssland

medfinansierade programmet till ett belopp av 36 470 205,1 euro. Totalt finansierades 51 projekt, varav tre betraktades som ”storskaliga projekt” med ett annorlunda ansökningsförfarande.

Kompatibilitet med andra program och annan politik

Kompatibiliteten med befintliga strategier och befintlig politik har högt värde för Kolarctic CBC-programmet. Informationsutbyte och medvetenhet om de aktiviteter som stöds under andra initiativ ska säkerställas för att undvika överlappning. Eftersom flera nationella strategier och EU-strategier omfattar och överlappar programområdet krävs en god samordning och samstämmighet med annan politik och andra program för att främja synergieffekter och komplementariteter mellan dem. Samordning och samstämmighet är väsentligt för att uppnå målen men även för att undvika överlappning och dubbelfinansiering av identiska åtgärder. För att främja höga effekter av de gränsöverskridande aktiviteterna från möjliga synergieffekter och samstämmighet ska information om finansieringen av aktiviteter utbytas mellan relevanta organ och program.

Samordningen med annan EU- politik och andra EU-strategier görs genom att kontrollera samstämmigheten mellan och gentemot sådan politik och sådana strategier. Samordningen säkerställs genom utbyte av information mellan de myndigheter och organ som ansvarar för genomförandet av programmen. Det aktiva samarbetet med beslutsfattare på regional och nationell nivå ska förbättras genom gemensamma diskussioner och evenemang under programmets genomförande.

Huvudområden där Kolarctic CBC-programmet kan uppnå synergier med andra strategier och program på EU-nivå och nationell nivå är följande:

- Utveckling av näringsliv och små och medelstora företag
- Miljöskydd, anpassning till och begränsning av klimatförändringar
- Förbättrad tillgänglighet till regionerna
- Befrämjande av gränsförvaltning och gränssäkerhet

Samordningen av synergieffekterna och den möjliga samstämmigheten kommer att förbättras mellan och gentemot de strategier och program som beskrivs nedan i detta kapitel.

Europeiska kommissionens riktlinjer för att möjliggöra synergieffekter mellan de program som finansieras av Europeiska unionen (2014) ska tas i beaktande inom ramen för programmet. Riktlinjerna är främst inriktade på Europeiska struktur- och investeringsfonderna, Horizon 2020 och andra forsknings-, innovations- och konkurrensrelaterade unionsprogram men logiken kan även anpassas till andra program[1].

Europa 2020[2] är Europeiska unionens tioåriga tillväxt- och sysselsättningsstrategi som lanserades 2010. Den handlar om mer än att bara komma över den kris som våra ekonomier nu gradvis återhämtar sig ifrån. Den handlar också om att möta bristerna i vår tillväxtmodell och skapa förutsättningar för en smart, hållbar och inkluderande tillväxt.

Fem övergripande mål har fastställts som EU ska uppnå till slutet av 2020. Dessa omfattar sysselsättning; forskning och utveckling; klimat och energi; utbildning; social integrering samt minskad fattigdom.

Målen för strategin stöds även av sju ”flaggskeppsinitiativ”, som tillhandahåller en ram genom vilken EU och nationella myndigheter ömsesidigt förstärker sitt arbete på områden som stödjer Europa 2020-prioriteringarna, som t.ex. innovation, den digitala ekonomin, sysselsättning, ungdom, industripolitik, fattigdom och resurseffektivitet.

[1] http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/guides/synergy/synergies_en.pdf
[2] http://ec.europa.eu/europe2020/europe-2020-in-a-nutshell/index_en.htm

EU:s strategi för hållbar utveckling[3] definierar en enda, sammanhängande strategi för hur EU mer effektivt ska kunna leva upp till sitt långvariga åtagande om att möta utmaningarna med en hållbar utveckling. Den erkänner behovet av att gradvis ändra våra nuvarande ohållbara konsumtions- och produktionsmönster och gå mot en bättre integrerad politisk strategi. Den understryker behovet av global solidaritet och erkänner vikten av att stärka vårt arbete med partner utanför EU, däribland de snabbt utvecklande länder som kommer att ha stor inverkan på den globala hållbara utvecklingen.

EU:s strategi för Östersjöområdet (EUSBSR)[4]
EU:s strategi för Östersjöområdet är den första makroregionala strategin i Europa. Den har som mål att stärka samarbetet inom denna stora region för att möta flera utmaningar genom att arbeta tillsammans samt främja en mer balanserad utveckling i området. Strategin bidrar också till viktig EU-politik och stärker integrationen inom området.

Strategin är uppdelad i tre mål, vilka representerar strategins tre nyckelutmaningar – att rädda havet, knyta samman regionen och öka välståndet. Varje mål hör samman med en mängd olika politiska frågor och påverkar de andra målen.

De EU-medlemsstater som deltar i EUSBSR är Sverige, Danmark, Estland, Finland, Tyskland, Lettland, Litauen och Polen. Strategin välkomnar även ett samarbete med EU:s grannländer (Ryssland, Norge och Vitryssland). Gemensamma prioriteringar i EUSBSR och i Ryska federationens strategi för social och ekonomisk utveckling i den nordvästra regionen fram till 2020, som t.ex. att öka välståndet och främja den ekonomiska integrationen, ska utvecklas.

Genomförandet av programmet bidrar till att uppnå målen i Ryska federationens strategi för social och ekonomisk utveckling i den nordvästra regionen fram till 2020. Denna strategi anger sätt att öka välståndet och förbättra levnadsförhållandena för befolkningen, skapa en mer balanserad ekonomisk utveckling samt främja investeringar i området, den ekonomiska integrationen och det interregionala samarbetet och siktar på att förbättra den övergripande komplexa infrastrukturella utvecklingen i den nordvästra regionen.

CBC-programmen med ryskt deltagande ska genomföras inom de riktlinjer för åtgärder som anges i Ryska federationens koncept för gränsöverskridande samarbete. Dessa riktlinjer är (a) gränsöverskridande handel, (b) samarbete inom investeringsprojekt, (c) samarbete inom transport, logistik och kommunikation, (d) samarbete inom hållbar exploatering av naturresurser och miljöskydd, (e) samarbete inom brottsbekämpande verksamhet, (f) samarbete inom reglering av invandring och arbetsmarknaden, (g) samarbete inom forskning och vetenskap och mellanfolkliga kontakter.

Förhållande mellan Ryssland och EU
Den nuvarande rättsliga grunden för samarbetet mellan EU och Ryssland är partnerskaps- och samarbetsavtalet (PCA) från 1994. EU och Ryssland har viktiga förbindelser inom handel och energi. Ryssland är EU:s tredje eller fjärde största handelspartner medan EU är Rysslands viktigaste handelspartner. EU och Ryssland samarbetar dessutom kring ett antal utmaningar av bilateralt och internationellt intresse, däribland klimatförändringar, narkotika- och människohandel, organiserad brottslighet, kampen mot terrorism, icke-spridning, fredsprocessen i Mellanöstern, Iran o.s.v.

[3] http://ec.europa.eu/environment/eussd/
[4] http://www.balticsea-region-strategy.eu/about

På grund av konflikten i Ukraina har EU avbrutit de flesta samarbetsprogrammen med Ryssland med undantag för CBC-programmet. Gränsöverskridande samarbete förblir viktigt för att återskapa förtroendet och förbättra samarbetet mellan Ryssland och EU.

Förhållande mellan Norge och EU[5]

Norge anslöt sig till EES (Europeiska ekonomiska samarbetsområdet) 1994. EES-avtalet omfattar de flesta aspekterna av landets förbindelser med EU, däribland:

- EU:s inre marknad: alla relevanta EU-bestämmelser, utom dem som gäller jordbruk och fiskerier, gäller för Norge,
- EU-organ och EU-program: Norge deltar i ett antal av dessa fast utan rösträtt;
- den sociala och ekonomiska sammanhållningen i EU/EES: Norge bidrar finansiellt och deltar i en regelbunden politisk dialog om utrikespolitiska frågor på minister- och expertnivå.

Norge är associerad medlem i Europas gränsfria Schengenområde och deltar till fullo i Dublinsystemet för hantering av asylansökningar.

Den nordliga dimensionen[6]

Den nordliga dimensionen (ND) är en gemensam politik mellan EU, Ryssland, Norge och Island, där Vitryssland deltar i praktiska samarbetsaktiviteter. Andra aktörer, som t.ex. internationella finansinstitut, regionråd, universitet och forskningscentra, deltar också i den nordliga dimensionen.

Politiken syftar till att skapa en ram som främjar dialog och konkret samarbete, stärkt stabilitet och intensifierat ekonomiskt samarbete, och främja ekonomisk integration, konkurrenskraft och hållbar utveckling i norra Europa. Gränsöverskridande samarbete är ett tvärgående tema som skapar mervärde på subregional och transnationell nivå. För att underlätta genomförandet av ND-projektet har fyra partnerskap etablerats för att hantera följande teman: miljö, folkhälsa och social välfärd, transport och logistik och kultur.

Arktiska rådet

Arktiska rådet[7] är ett mellanstatligt forum som hanterar många av de gemensamma frågor och utmaningar som de arktiska staterna Kanada, Danmark (inkl. Grönland och Färöarna), Finland, Island, Norge, Ryska federationen, Sverige och USA ställs inför. Rådet är ett unikt forum för samarbete mellan nationella regeringar och ursprungsbefolkningar. Sex internationella organisationer som representerar många arktiska ursprungsbefolkningar har status som permanenta deltagare i Arktiska rådet. Arktiska rådet stöds administrativt av det permanenta sekretariatet i Tromsö, Norge.

Miljöövervakning och -analyser är nyckelelement på Arktiska rådets dagordning. Rådets strategi uppmuntrar till en kontinuerlig dialog mellan forskare, politiska planerare, personer bosatta i den arktiska regionen och beslutsfattare på politisk nivå. Miljöövervakningen och miljöbedömningarna och klimatförändringarnas inverkan på de personer som bor i området är baserade på det forskningsarbete som utförs under rådets överinseende och som även tar hänsyn till ursprungsbefolkningarnas traditionella kunskaper.

Det euroarktiska Barentssamarbetet

Samarbetet i den euroarktiska Barentsregionen (BEAR) startade 1993 när Danmark, Finland, Island, Norge, Ryssland, Sverige och Europeiska kommissionen undertecknade Kirkenesdeklarationen om upprättande av Barentsrådet (BEAC) vid en utrikesministerkonferens i Kirkenes i Norge. Samtidigt undertecknade Barentsregionens landshövdingar och representanter

[5] http://eeas.europa.eu/norway/index_en.htm
[6] http://formin.finland.fi/public/default.aspx?nodeid=15579&contentlan=2&culture=en-US
[7] http://www.arctic-council.org/index.php/en/

för ursprungsbefolkningarna ett samarbetsprotokoll om upprättande av Barents regionråd (BRC). Barentssamarbetet lanserades därmed på två nivåer:

BEAC är ett forum för mellanstatligt samarbete medan BRC syftar till samarbete mellan de 13 regionerna i medlemsstaterna. Ursprungsbefolkningarna har en rådgivande roll för båda råden. Det interregionala gränsöverskridande samarbetet och ursprungsbefolkningarnas ställning är också kännetecken som gör Barentssamarbetet unikt ur ett globalt perspektiv.[8]

Det övergripande målet för Barentsrådet (BEAC) är att främja stabilitet och en hållbar utveckling i Barentsregionen, d.v.s. i de norra delarna av Finland, Norge, Ryssland och Sverige. Övriga medlemmar i Barentsrådet är Danmark, Island och EU.[9]

Ordförandeskapet i BEAC roterar vartannat år mellan Finland, Norge, Ryssland och Sverige.

Figur 1. Den euroarktiska Barentsregionen.

Barents internationella sekretariat (IBS)
Överenskommelsen om inrättande av ett internationellt Barentssekretariat (IBS) undertecknades vid det elfte BEAC-ministersammanträdet den 15 november 2007 i Rovaniemi i Finland. IBS har som mål att öka och säkra samstämmigheten och effektiviteten i Barentssamarbetet samt bistå vid rotationen vartannat år av de statliga och regionala ordförandena i deras uppgifter och garantera en sömlös kontinuitet i samarbetet.[10] Det internationella Barentssekretariatet är beläget i Kirkenes i Norge.

Barentsarbetsgrupper och aktiviteter[11]
Barentssamarbetet har arbetsgrupper på nationell och regional nivå för olika politikområden. Ministerierna i den medlemsstat som innehar ordförandeskapet i Barentsrådet kan även inneha

[8] http://www.barentsinfo.fi/beac/docs/Barents_Cooperation_information_English_October_2013.pdf
[9] Finlands utrikesdepartement:
http://formin.finland.fi/public/default.aspx?contentid=288689&nodeid=48044&contentlan=2&culture=en-US
[10] http://www.beac.st/in-English/Barents-Euro-Arctic-Council/Contacts/International-Barents-Secretariat
[11] http://www.beac.st/in-English/Barents-Euro-Arctic-Council/Working-Groups

ordförandeskapen i de flesta euroarktiska Barentsarbetsgrupperna på den nationella nivån. Det län som innehar ordförandeskapet i regionrådet innehar ordförandeskapen i de regionala Barentsarbetsgrupperna på den regionala nivån. Arbetsgrupperna på nationell och regional nivå har ett kontinuerligt samarbete.

Barentsrådets arbetsgrupper

Arbetsgruppen om ekonomiskt samarbete (WGEC) har som mål att främja den ekonomiska utvecklingen av Barentsregionen genom samarbete mellan de inblandade länderna. WGEC strävar också efter att göra Barentsregionens ekonomiska potential mer känd i Europa och världen och underlätta handeln i allmänhet. Barentsnätverket för skogssektorn är en undergrupp till WGEC och de främsta målen för BFSTF är att skapa de nödvändiga villkoren för en utveckling av skogs-, miljövårds- och träindustrin genom samarbete, ömsesidiga konkreta åtgärder, projekt och program inom skogssektorn i Barentsregionen.

Arbetsgruppen om miljön (WGE) har som mål att främja en hållbar och miljömässigt sund utveckling i den känsliga Barentsregionen. WGE inser att klimatförändringarna, trycket på naturresurser, ökade miljörisker, miljöföroreningar och förlusten av biologisk mångfald utgör de främsta miljöutmaningarna i Barentsregionen och kommer att fortsätta sitt arbete under den tematiska undergruppen för naturskydd, undergruppen för undantag för utsatta områden, undergruppen för vattenfrågor samt undergruppen för en renare produktion och miljövänlig konsumtion. Särskild vikt läggs vid klimatfrågor och genomförandet av Barentsrådets handlingsplan för klimatförändringar i Barentsregionen.

Styrgruppen för det euroarktiska transportområdet i Barentsregionen (BEATA) har som mål att stärka samarbetet för att skapa ett effektivt transportsystem i Barentsregionen som integrerar de olika transportmedlen. Samarbetet omfattar gränsövergångar, tullsamarbete, underhåll och ombyggnad samt nya projekt för att förbättra infrastrukturen.

Den gemensamma kommittén för samarbete inom räddningsverksamhet (JCRC) strävar efter att förbättra möjligheterna för räddningstjänsterna att samarbeta i beredskaps- och räddningsfrågor över länsgränser och nationella eller federala gränser i Barentsregionen. Fokus ligger på grundläggande vardagliga nödsituationer, som t.ex. trafikolyckor, skogsbränder, turismrelaterade olyckor, bränder i öppna stugor, översvämningar och isdammar samt industriella och kemiska olyckor. En gemensam räddningsmanual för Barentsregionen har utvecklats för användning i nödsituationer.

Arbetsgruppen för tullar har som mål att förbättra informationsutbytet och förenkla tullförfarandena. Gruppen har varit inaktiv sedan mars 2014.

Gemensamt euroarktiskt råd för Barentsregionen – Barents regionråds arbetsgrupper

Den gemensamma arbetsgruppen för hälsa och tillhörande sociala frågor (JWGHS) har som mål att förbättra folkhälsan och det sociala välbefinnandet för människorna i Barentsregionen. JWGHS har ett nära samarbete med format och organisationer som partnerskapet för folkhälsa och socialt välbefinnande i den nordliga dimensionen (NDPHS) och Världshälsoorganisationen (WHO). JWGHS utarbetar sitt eget program för hälsa och sociala frågor för 4 år i taget. Det nuvarande programmet omfattar perioden 2012–2015. Programmets omfattning och prioriteringar är förebyggande och kontroll av smittsamma och icke-smittsamma sjukdomar, minskning av livsstilsrelaterade riskfaktorer för att förbättra befolkningens hälsa och sociala förhållanden samt utveckling av primärvård, folkhälsa och socialtjänster.

Den gemensamma arbetsgruppen för utbildning och forskning (JWGER) har som mål att ytterligare stärka det gränsöverskridande samarbetet inom utbildning, forskning och innovation med de prioriterade uppgifterna att förbättra det akademiska utbytet och skapa ett bredare utbud av

internationella studieprogram, utveckla partnerskap med företag och industrier och uppnå synergier med andra nätverk och samarbetsformat som t.ex. Arktiska universitetet, Nordliga dimensionens institut, Arktiska rådet, Nordiska ministerrådet med flera.

Den gemensamma arbetsgruppen för energi (JWGE) har som mål att främja ett hållbart utnyttjande av energi och en hållbar produktion, överföring och användning av energi i Barentsregionen. Särskilda prioriteringar är t.ex. att främja aktiviteterna vid de regionala energicentren *Barents Energy Focal Points*, förbättra effektiviteten inom produktion, distribution och konsumtion av energi i Barentsregionen samt främja användningen av bioenergi i nordvästra Ryssland.

Den gemensamma arbetsgruppen för kultur (JWGC) strävar efter att stärka de kulturella identiteterna i Barentsregionen och den mångkulturella dialogen och de kulturella banden mellan länderna och regionerna. JWGC uppmuntrar till nya nätverk, utbyte av bästa praxis och information om kulturellt samarbete. Utvecklingen av kulturlivet är gynnsam för den sociala och ekonomiska utvecklingen i Barentsregionen.

Den gemensamma arbetsgruppen för turism (JWGT) har som mål att utveckla turismnäringen i Barentsregionen och främja en ekologiskt, socialt och kulturellt hållbar turism. Det innebär att främja ett multilateralt samarbete och gemensamma projekt, nätverkssamarbete och utbyte av information och bästa praxis. Särskilda prioriteringar är t.ex. att främja företagande och sysselsättning inom turism för att öka intäkterna från turismen, främja utvecklingen och genomförandet av gränsöverskridande turistprojekt, förbättra förutsättningarna för turismutveckling genom att förbättra tillgängligheten, utveckla en turismnäring under hela året och förbättra gränsformaliteterna och bevara unika turistattraktioner genom att främja en hållbar utveckling av turism och anpassa sig efter de utmaningar som klimatförändringarna orsakar.

Den gemensamma arbetsgruppen för ungdomsfrågor (JWGY) har som mål att öka barns och ungdomars deltagande i beslutsfattande, rörlighet och samarbete över gränserna, öka samarbetet inom utbildning, innovation och företagande samt öka det mellanfolkliga samarbetet genom utbytesprogram för barn- och ungdomsgrupper. För att stärka ungdomssamarbetet i Barentsregionen och göra det möjligt för yngre generationer att delta mer aktivt i den regionala utvecklingen i Barentsregionen inrättades Barents regionala ungdomsråd (BRYC) 2004. BRYC består av 14 medlemmar som representerar ungdomar från varje län, region, republik eller okrug i Barentsregionen samt ungdomar från ursprungsbefolkningarna. Barents Youth Co-operation Office (BYCO) inrättades i syfte att ge information till ungdomsgrupper, organisationer och nätverk om nationella och internationella ekonomiska resurser för projekt, möjliga partner och pågående ungdomsprojekt och möten i Barentsregionen.

Barents regionråds arbetsgrupper

Den regionala arbetsgruppen för miljö (RWGE) fungerar som ett nätverk för miljömyndigheter i Barentsregionen och säkerställer att miljöfrågorna i regionen ständigt beaktas och prioriteras på nationell och internationell nivå. RWGE uppmuntrar lokal och regional kompetens att engagera sig i miljöarbetet på internationell nivå och att förbättra utbytet av information och know-how mellan de olika regionerna genom projektgenomförande. I den aktuella handlingsplanen för åren 2013–2015 har RWGE fokuserat på två större områden: vattenkvaliteten och den biologiska mångfalden i Barentsregionen. Arbetet för att förbättra miljösituationen i området kring industrikomplexet Pechenganikel hanteras också inom ramen för RWGE.

Den regionala arbetsgruppen för transport och logistik (RWGTL) har under perioden 2003–2007 praktiskt taget ersatts av projektet Sustainable Transport in the Barents Region (STBR). Länsstyrelsen i Norrbotten har varit huvudpartner. STBR-projektet är ett gemensamt intresse för EU, de relevanta nationella ministerierna och regionerna. Enligt överenskommelse mellan dessa nivåer har STBR till stor del ansvarat för det praktiska transportsamarbetet i Barentsregionen. Partnerna har enats om att fortsätta samarbetet organiserat på samma sätt som tidigare.

Partnerna arbetar nu med projektet ”Barents Freeway”, som har utarbetat en gemensam regional transportplan för Barentsregionen.

Den regionala arbetsgruppen för investeringar och ekonomiskt samarbete (RWGIEC) har som mål att utveckla ett multilateralt samarbets- och affärsklimat bland medlemsregionerna som är produktivt och progressivt för små och medelstora företag.

Ursprungsbefolkningar
Arbetsgruppen för ursprungsbefolkningar (WGIP) består av representanter för samer, nentser och vepser. Gruppen skiljer sig från andra regionala arbetsgrupper genom att den inte bara har en operativ roll som arbetsgrupp utan också en rådgivande roll för Barentsrådet (utrikesministrar) och Barents regionråd (landshövdingar). Det övergripande målet för ursprungsbefolkningarnas samarbete i Barentsregionen är att säkra ursprungsbefolkningarnas rättigheter, handelsmöjligheter, samhälle, kultur och språk. Ursprungsbefolkningarnas samarbete ska bidra till vänskap och samarbete baserat på jämlikhet, samexistens och tolerans mellan folken i regionen. Mot bakgrund av nentsernas, samernas och vepsernas ställning som ursprungsbefolkningar i norr ska samarbetet säkra både stabila hälso- och levnadsvillkor och en kulturell kontinuitet i framtiden.

Arktiska strategier för de deltagande länderna
Under det senaste årtiondet har det arktiska området blivit ett allt intressantare område och dess strategiska betydelse har ökat för alla deltagande länder i Kolarctic CBC-programmet och även för EU. Enorma naturresurser och möjligheten att använda Nordostpassagen i framtiden kommer att skapa nya möjligheter för de globala marknaderna och industrierna i alla de deltagande länderna.

Finlands strategi för den arktiska regionen belyser regionens ökade betydelse och den ökade uppfattningen om hela Finland som ett arktiskt land. Finland besitter en mångfacetterad arktisk expertis och det ligger i hög grad i Finlands intresse att vara involverat i regionens utveckling. Den nya strategin för den arktiska regionen är baserad på fyra politiska pelare, som i synnerhet består av följande: ett arktiskt land, arktisk expertis, hållbar utveckling och miljöhänsyn samt internationellt samarbete. Dessa fyra pelare definierar Finlands roll i den arktiska regionen. Det är nödvändigt att Finland främjar tillväxt och åtgärder för att förbättra konkurrenskraften i regionen med hänsyn till dess miljö. Särskild fokus ligger på miljömålen, som också är de viktigaste elementen och reflektionerna i främjandet av ekonomisk aktivitet och samarbete. En hållbar användning av naturresurserna är en övergripande fråga i hela strategin. En jämförelse mellan Finlands arktiska strategi och målen för Kolarctic CBC-programmet visas i tankekartan i figur 1 (separat bilaga 1).

Norges arktiska strategi, som kallas för ”nordområdesstrategin”, är baserad på antagandet att Norges regering kommer att se de snabbaste framtida utvecklingarna i norr och dess omedelbara grannskap. Den norska regeringens nordområdesstrategi består av tre huvudpelare, i synnerhet kunskap, aktivitet och närvaro. Strategin har som mål att etablera Norge som ledande när det gäller kunskaper inom och om nordområdet. Kunskap betraktas som kärnan i hela politiken. Aktivitetspelaren fokuserar på Norges ledande roll inom nyckelområdena ekonomisk verksamhet, miljö och naturresurser i norr. Detta kräver ett nära samarbete mellan de nationella, regionala och lokala myndigheterna samt företag och relevanta forskningssamfund. Närvaropelaren har att göra med den interna synligheten i territoriet och Norges havsområden. En jämförelse mellan Norges arktiska strategi och målen för Kolarctic CBC-programmet visas i tankekartan i figur 2. (Bilaga 2)

Ryska federationen äger den största delen av den arktiska ytan, och i praktiken tillhör 1/2 av landets yta, 9 miljoner km², de nordliga territorierna. Ryska federationens strategi för utveckling av den arktiska zonen för perioden fram till 2020 undertecknades den 20 februari 2013 av Ryska federationens president, Vladimir Putin. Ett antal uppgifter i strategin skulle kunna genomföras genom gränsöverskridande samarbete, i synnerhet socioekonomisk utveckling, utveckling av vetenskap och teknologier samt internationellt samarbete i den arktiska zonen. Det internationella samarbetet omfattar bl.a. bilateral och multilateral samverkan med de arktiska staterna för att stärka relationerna med dem och främja ekonomiskt, vetenskapligt, kulturellt och

gränsöverskridande samarbete. Strategin identifierar nyckelprioriteringar, seder och metoder för att uppnå de strategiska målen för en hållbar utveckling av Rysslands arktiska region. En jämförelse mellan Rysslands arktiska strategi och målen för Kolarctic CBC-programmet visas i tankekartan i figur 3. (Bilaga 3)

Syftet med Sveriges arktiska strategi är att presentera förhållandet till den arktiska regionen, tillsammans med aktuella prioriteringar och framtida utsikter. Detta är den första strategi som Sveriges regering har antagit för den arktiska regionen som helhet. Ett internationellt perspektiv är ett nyckelelement i strategin. Den framhåller tre prioriterade områden – klimat och miljö, ekonomisk utveckling och den mänskliga dimensionen. Vad gäller klimat och miljö lägger den arktiska strategin tonvikten på den arktiska regionens sårbarhet och på att det är mycket viktigt att erkänna konsekvenserna. Det är viktigt att förutse men även att stärka kapaciteten för anpassning till och återhämtning från konsekvenserna. För att skydda miljön och bevara den biologiska mångfalden i det arktiska territoriet krävs ansträngningar. Forsknings- och kunskapsbaserad utveckling i Sverige kommer att förbättras i framtiden genom samarbete med grannländerna. Den ekonomiska utvecklingen kommer att gå snabbare under de närmaste årtiondena i det arktiska territoriet. Sverige vill främja en utveckling som är ekonomiskt, socialt och miljömässigt hållbar. Det är viktigt att bevara Sveriges tillväxt och konkurrenskraft. Utvecklingen av fri handel och ett aktivt arbete för att motverka tekniska hinder mot handeln i den arktiska regionen är därför nödvändiga för att fortsätta. Ansträngningar ska göras för att säkerställa att den förväntade användningen av naturresurser görs på ett miljömässigt, ekonomiskt och socialt hållbart sätt. Infrastrukturen för affärsutvecklingen måste utvecklas och stödjas, inklusive gränsöverskridande samarbete. Det är också viktigt att bevara viktiga traditionella näringar och livsstilar i regionen. En jämförelse mellan Sveriges arktiska strategi och målen för Kolarctic CBC-programmet visas i tankekartan i figur 4. (Bilaga 4)

Bilaterala samarbetsavtal mellan Nordkalotten och Ryssland

Under perioden 1992–2012 hade Finland och Ryssland ett avtal om samarbetsaktiviteter i regionen Murmansk, Republiken Karelen, Sankt Petersburg och regionen Leningrad. Under dessa år anslog Finland 330 miljoner euro till samarbetsprojekt inom ramen för samarbete mellan angränsande områden. Länderna beslutade att avsluta denna form av samarbete mellan angränsande områden år 2012. Detta år undertecknade Finland och Ryssland ett nytt avtal om gränsöverskridande samarbete som siktade på utveckling av regioner på båda sidorna av den finsk-ryska gränsen. Det beslutades att finansiering skulle sökas från ENPI CBC samt, från och med 2014, från ENI CBC[12]. Ett avtal mellan regeringen i republiken Komi (Ryska federationen) och Lapplands regionråd (Finland) undertecknades den 10 oktober 2006.

Det svensk-ryska grannskapssamarbetet fokuserar på nordvästra Ryssland och nordöstra Sverige, i synnerhet staden Sankt Petersburg och regionerna Leningrad, Murmansk, Archangelsk, Karelen och Kaliningrad i Ryssland samt Norrbotten, Västerbotten, Blekinge och andra län i Sverige. Mest finansiering har tilldelats miljösektorn (anläggningar för hantering av avloppsvatten, energieffektivitet, kärnsäkerhet och icke-spridning av kärnanläggningar) men även utvecklingen av den sociala sektorn och vårdsektorn, domstolsväsendet och samarbetet mellan ickestatliga organisationer. Under de kommande åren kommer finansiering främst att finnas tillgänglig för projekt inom miljö, kärnsäkerhet och icke-spridning av kärnanläggningar.

Det finns en avtalsgrund för det interregionala samarbetet mellan Ryska federationen och kungariket Norge. Ett avtal mellan Ryska federationens regering och regeringen i kungariket Norge om förenkling av ömsesidiga resor för medborgare undertecknades den 2 november 2010, och ett avtal om gränsövergången i Borisoglebsk–Storskog undertecknades den 28 februari 2011.

[12] http://formin.finland.fi/public/default.aspx?nodeid=48744&contentlan=1&culture=en-EN

Fördraget mellan kungariket Norge och Ryska federationen om havsgränser och samarbete i Barents hav och Ishavet undertecknades den 15 november 2010.

Nästan alla deltagande regioner i programområdet i Norge, Sverige, Finland och Ryssland har en lång tradition av samarbetsavtal. Samarbetsavtal har ingåtts mellan:

- Administrationen för det autonoma okruget Nentsien (Ryska federationen) och Rogaland fylke (Norge) den 12 september 2009
- Regeringen i regionen Archangelsk (Ryska federationen) och fylkena Troms och Finnmark (Norge) den 16 september 2010 samt den 20 september och 28 oktober 2013

- Regeringen i regionen Archangelsk (Ryska federationen) och Nordland fylke (Norge) i november 2014

- Regeringen i regionen Murmansk (Ryska federationen) och Finnmark fylke (Norge) den 6 april 2011

- Regeringen i regionen Murmansk (Ryska federationen) och Lappland (Finland) i november 2014

Tvillingstadsavtal har ingåtts mellan flera städer i programområdet. Exempelvis finns ett avtal om inrättande av ett vänortsförhållande mellan staden Murmansk (Sovjetunionen) och staden Troms (Norge) sedan den 10 juli 1972 och det finns även ett avtal om inrättande av ett vänortsförhållande mellan staden Archangelsk (Ryska federationen) och staden Vardø (Norge) sedan den 23 februari 1989. Städerna Archangelsk (Ryska federationen) och Troms (Norge) ingick ett avtal om inrättande av ett vänortsförhållande den 7 juli 2011. Det finns även ett avtal om inrättande av ett vänortsförhållande mellan regionen Murmansk (Ryska federationen) och Norrbottens län (Sverige) från den 15 september 1988 och även ett avtal om inrättande av ett vänortsförhållande mellan regionen Murmansk (Ryska federationen) och Uleåborgs län (Finland) från den 12 november 1993. Västerbotten (Sverige) och Karelen (Ryska federationen) förnyade sitt regionala samarbetsavtal för perioden 2014–2020.

Samarbete med andra program och finansieringskällor
Samarbete med andra pågående och framtida internationella och nationella EU-finansierade eller nationellt finansierade program har ett högt värde för Kolarctic CBC-programmet. Ett nära samarbete förhindrar överlappning och stödjer ett mer effektivt genomförande av aktiviteterna i varje program.

Karelia CBC-programmet och South-East Finland–Russia CBC-programmet
Ett nära samarbete med Karelia CBC-programmet och South-East Finland–Russia (SEFR) CBC-programmet är väsentligt under förberedelsen av programmen samt under programmens genomförandefas eftersom samma genomförandeförordning från Europeiska kommissionen (CBC IR) gäller för alla CBC-program som EU deltar i. Förvaltningsmyndigheterna för Kolarctic CBC-programmet, Karelia CBC-programmet och SEFR CBC-programmet är belägna i Finland, vilket främjar synergieffekter i harmoniseringen av administrativa förfaranden.

Kärnområdena för Karelia CBC-programmet består av tre regioner i Finland (Kajanaland, Nordkarelen och Uleåborgs region) samt Republiken Karelen på den ryska sidan. Programmets mål, strategi och prioriteringar är baserade på de behov och problem som finns i programområdet. Programmet ska bidra till följande tematiska mål: utveckling av näringsliv och små och medelstora företag; främjande av lokal kultur och bevarande av det historiska arvet; miljöskydd, anpassning till klimatförändringar; främjande av gränsförvaltning samt gränssäkerhet. Det övergripande målet för Karelia CBC-programmet är att göra programområdet till en attraktiv plats för människor att bo och arbeta i och för företag att etablera sig och driva verksamhet i.

Kärnområdet för South-East Finland–Russia CBC-programmet för perioden 2014–2020 inkluderar regionerna Kymmenedalen, Södra Karelen och Södra Savolax i Finland samt regionen Leningrad och staden Sankt Petersburg i Ryssland. Bland de angränsande regionerna finns Nyland, Päijänne-Tavastland och Norra Savolax samt Republiken Karelen. South-East Finland–Russia CBC-programmet ska bidra till ekonomisk och social utveckling, minska gemensamma problem och främja rörligheten bland aktörer med regional relevans för att ytterligare förbättra det gränsöverskridande samarbetet och de hållbara förutsättningarna i programområdet. Tematiska mål för programmet är: utveckling av näringsliv och små och medelstora företag; stöd till utbildning, forskning, teknisk utveckling och innovation; miljöskydd samt begränsning av och anpassning till klimatförändringar; främjande av gränsförvaltning och gränssäkerhet, rörlighet samt migrationshantering.

Interreg V A Nord omfattar områden i norra Sverige, Finland och Norge, inklusive Sameland. Programmet består av två underområden – det norra området och Sameland. Det norra området omfattar Norrbottens län och kommunerna Skellefteå, Sorsele, Malå och Norsjö i Västerbottens län i Sverige, Lappland, Uleåborgs region och centrala Österbotten i Finland samt fylkena Finnmark, Troms och Nordland i Norge.

Underområdet Sameland omfattar samma område som det norra området men inkluderar även de svenska länen Västerbotten och Jämtland samt delar av Dalarnas län (det område där samebyn Idre finns). Det omfattar även fylkena Nordland, Nord-Tröndelag och Sör-Tröndelag samt en del av kommunen Hedmark i Norge. Sameland är därmed integrerat i hela det norra programmet men har även sina egna unika mål i vissa delar.

De aktiviteter som genomförs under det norra programmet ska koncentrera sig på utvecklingen av forskning, teknisk utveckling och innovation, näringsliv och små och medelstora företag, miljöskydd, hållbar användning av naturresurser och kulturarv samt rörligheten för arbetskraft. Aktiviteterna i Kolarctic CBC-programmet ska komplettera aktiviteterna i Interreg V A North-programmet med den ryska dimensionen genom att samarbeta med de ryska partnerna.

Botnia–Atlantica-programmet[13]
Programmet ska stärka den öst-västliga dimensionen och komplettera den långsiktiga integreringen och samarbetet i området Bottenhavet–Atlanten för att stärka tillväxten och skapa en mer hållbar utveckling. Programområdet omfattar regioner från Finland, Sverige och Norge (centrala Österbotten, Satakunta och Österbotten i Finland, Västerbottens och Västernorrlands län och kommunen Nordanstig i Sverige och Nordland fylke i Norge). Regionerna södra Österbotten i Finland och Gävleborg (utom Nordanstig) i Sverige deltar i programmet som angränsande områden.

Ryska federationens strategi för social och ekonomisk utveckling i den nordvästra regionen fram till 2020

Strategin omfattar alla områden av livet i regionen. Nordvästra Rysslands geografiska läge förutbestämmer dess aktiva deltagande i att säkra ekonomiska förbindelser för Ryssland med Europeiska unionen. Strategin är ett internt instrument i Ryska federationen och påverkar även de ryska regionernas deltagande i program för gränsöverskridande samarbete mellan Ryssland och EU.

Enligt handlingsplanen för strategin finns fyra huvudsakliga mål:

1. Skapa villkor för en effektiv ekonomisk utveckling.

[13] http://www.botnia-atlantica.eu/default.asp?lid=1

2. Ta bort restriktioner för transport, energi, information, telekommunikation och annan infrastruktur.
3. Social utveckling.
4. Lösa miljöproblem.

Norra periferin och Arktis-programmet
Visionen för Norra periferin och Arktis-programmet (NPA) 2014–2020 är att generera levande, konkurrenskraftiga och hållbara samhällen genom att utnyttja innovation, utvidga kapaciteten för företagande och ta vara på de unika tillväxtinitiativen och möjligheterna i de norra och arktiska regionerna på ett resurseffektivt sätt.

NPA-programmet 2014–2020 främjar samarbetet mellan medlemsstaterna Finland, Irland, Sverige och Förenade kungariket (Skottland och Nordirland) samt icke-medlemsområdena Färöarna, Island, Grönland och Norge. Därmed omfattar NPA-området den euroarktiska zonen, delar av Atlantzonen och delar av Barentsregionen, och det gränsar till Kanada i väst och Ryssland i öst. Ryssland har bjudits in att delta i programmet.

Det stora NPA-programområdet har ett antal gemensamma kännetecken, t.ex. låg befolkningstäthet, låg tillgänglighet, låg ekonomisk mångfald, omfattande naturresurser och hög påverkan av klimatförändringarna. Det ökade intresset och den snabba utvecklingen i de arktiska regionerna har lett till ett mer uttryckligt erkännande av programmets arktiska dimension i den regionala utvecklingen.

Utvecklingsbehoven och potentialen i NPA-området kommer att hanteras genom fyra prioriterade områden som bidrar till programmets vision: 1. att använda innovation för att bevara och utveckla konkurrenskraftiga samhällen, 2. att främja företagande för att realisera områdets potentiella konkurrensfördel, 3. att utveckla energisäkra samhällen genom att främja förnybar energi och energieffektivitet, 4. att skydda, främja och utveckla kultur- och naturarv. De glesbefolkade samhällena i NPA-området är fokuspunkt för alla prioriterade områden.

Interreg Baltic Sea Region-programmet
Det övergripande målet för Interreg Baltic Sea Region-programmet är att stärka den/det integrerade territoriella utvecklingen och samarbetet för ett mer innovativt, bättre tillgängligt och mer hållbart Östersjöområde.

Baltic Sea Region-programmet 2014–2020 främjar samarbetet mellan medlemsstaterna Danmark, Tyskland, Estland, Finland, Lettland, Litauen, Polen och Sverige samt icke-medlemsstaten Norge. Ryska federationen, liksom Vitryssland, har för avsikt att gå med i programmet.

Partner från länder runt Östersjön arbetar tillsammans i transnationella projekt för att ta itu med gemensamma nyckelutmaningar och möjligheter. Finansieringen är huvudsakligen riktad till offentliga myndigheter, forsknings- och utbildningsinstitutioner, icke-statliga organisationer, sektoriella organ och organisationer samt företag.

Programmet implementeras i enlighet med fyra huvudprioriteringar:
1) Kapacitet för innovation.
2) Effektiv förvaltning av naturresurser.
3) Hållbar transport.
4) Institutionell kapacitet för makroregionalt samarbete.

INTERREG EUROPE
De 28 EU-medlemsstaterna samt Norge och Schweiz deltar i detta program. Programmet, som finansieras av Eruf, har en budget på 359 miljoner euro för perioden 2014–2020. INTERREG

EUROPE kommer att arbeta med följande fyra ämnen, som alla hör samman med strukturfondsprogram i Finland och Sverige som har utvecklats för att stärka den regionala utvecklingen: 1) forskning, teknisk utveckling och innovation, 2) konkurrenskraft hos små och medelstora företag, 3) ekonomi med låga koldioxidutsläpp, 4) miljö och resurseffektivitet.

INTERREG EUROPE-programmet finansierar två typer av åtgärder:
a) Interregionala samarbetsprojekt: partner från olika länder i Europa samarbetar i tre till fem år för att utbyta erfarenheter i en viss politisk fråga. Varje region som är inblandad i samarbetsprojektet ska utarbeta en handlingsplan. Den preciserar vad regionen ska göra för att säkerställa att de lärdomar som har dragits av samarbetet omsätts i handling. Projekten ska fokusera på konkurrenskraft och sysselsättning i EU:s medlemsstater. Även övervakning av hur det går för handlingsplanen efterfrågas för att utvärdera hur väl samarbetet har fungerat.

b) Plattformar för politiskt lärande: ett utrymme för kontinuerligt lärande där alla organisationer som arbetar med regional utvecklingspolitik i Europa kan hitta lösningar för att förbättra sitt sätt att förvalta och genomföra sin offentliga politik inom de fyra ämnen som nämns ovan.

Nationella Eruf-program och ESF-program i Finland och Sverige som ingår i de europeiska struktur- och investeringsfonderna (ESI) och utvecklas under målet "Investeringar för tillväxt och sysselsättning". Internationella aktiviteter är också stödberättigade inom dessa program.

I Finland är det arbets- och näringsministeriet som är förvaltningsmyndighet för Sustainable Growth and Jobs 2014–2020 (Finlands strukturfondsprogram) men rollen som förmedlande organ delas med regionerna. De viktigaste prioriteringarna i programmet (Eruf- och ESF-fonderna) är 1) att förbättra de små och medelstora företagens konkurrenskraft, 2) att stärka forskning, teknisk utveckling och innovation, 3) att främja hållbar sysselsättning av hög kvalitet och stödja rörligheten för arbetskraft, 4) att investera i utbildning och yrkesutbildning för kompetenser och livslångt lärande samt 5) att främja social integrering, bekämpa fattigdom och alla former av diskriminering.

Regionala utvecklingsprogram i Finland
De regionala utvecklingsprogrammen är baserade på lagen om utveckling av regionerna och förvaltning av strukturfonderna i Finland (7/2014). Dessa program definieras i linje med de viktigaste målen för utvecklingen av varje region. Regionråden ansvarar för att utarbeta och genomföra dessa program inom sina regioner. I Lappland har en ny utvecklingsstrategi, "Lapplandsavtalet", offentliggjorts i maj 2014. I avtalet anges de viktigaste riktlinjerna för utvecklingen under de närmaste fyra åren. Lapplands smarta specialiseringsstrategi, "Lapplands arktiska specialiseringsprogram", en långsiktig utvecklingsstrategi fram till 2040, finns i bakgrunden för avtalet.

2. BESKRIVNING AV PROGRAMOMRÅDET

2.1 Kärnregioner

Område och befolkning

Det område som omfattas av Kolarctic CBC-programmet utgörs av Lappland i Finland, Norrbotten i Sverige, Finnmark, Troms och Nordland i Norge samt regionen Murmansk, regionen Archangelsk och det autonoma distriktet Nentsien i Ryssland. Gränserna mellan två EU-medlemsstater, Norge samt Ryssland är belägna i denna region. Det gemensamma gränsområdet mellan Norge, Finland och Ryssland, som utgör Schengengränsregionen mot Ryssland, är ca 70 mil långt.

Programområdet täcker nästan två miljoner kvadratkilometer. Det är beläget i Europas nordligaste hörn och är ett bra exempel på ett randområde.

Gränserna mellan Finland, Sverige och Norge är inre Schengengränser. Det finns märkbara skillnader i levnadsstandarden mellan Nordkalotten och den ryska sidan av gränsen. Det finns även skillnader mellan kulturer, utveckling och befolkningstäthet.

Fyra huvudsakliga språk talas inom programområdet: finska, svenska, norska och ryska. Dessutom talas olika varianter av samiska och nentsiska i området. Mer än 70 procent av regionens invånare bor i den ryska delen av programområdet. Den största delen av programområdets invånare bor i kommuncentra. Det största befolkningscentret Murmansk är också beläget i Ryssland. 92,7 procent av befolkningen i regionen Murmansk bor i städer[14].

Programområdet kännetecknas av en fallande befolkningstrend på grund av nettoutvandring och ett sjunkande födelsetal. De flesta av dem som utvandrar från programområdet är invånare i arbetsför ålder. Det är främst unga och högutbildade personer som flyttar till tillväxtcentra för att söka arbete. Befolkningen i Nordnorge har dock i princip varit oförändrad och den har till och med ökat i vissa områden, främst på grund av invandring *(tabell 1)*. Antalet barn under 15 år är högst i Nentsien, där även antalet äldre personer är lägst *(tabell 2)*. Inkomstnivån i programområdet ligger långt under nivån i de södra delarna av dessa länder. Nentsien har den högsta medelinkomsten per capita i Barentsregionen och även i Ryssland som helhet. Den snabba tillväxten i lönenivån förefaller avspegla regionens oljeproducerande industri[15].

[14] http://www.patchworkbarents.org
[15] http://www.patchworkbarents.org/node/123

Tabell 1. Landområde, befolkning[16].

Area	Land area	Population (2014)	Population change 1990–2014 (%)
Lapland	98 984	182 844	-10,3
Norrbotten	98 911	248 637	-5,7
Lapland and Norrbotten total	**197 895**	**431 481**	**-8**
Finnmark	48 615	73 787	-0,5
Troms	25 869	238 320	8,2
Nordland	38 460	238 320	0,5
Northern Norway total	**112 944**	**550 427**	**8,2**
Murmansk	144 900	771 058	-33,9
Arkhangelsk	587 400	1 148 760	-23
Nenets	176 700	43 025	-18,4
North-west Russia total	**909 000**	**1 962 843**	**-25,1**
Entire area, total	**1 219 839**	**2 944 751**	**-13,8**

Tabell 2. Befolkning i programområdet efter ålder och kön 2011–2012[17].

Area	Age structure %			Gender %	
	0–14 years	15–64 years	65+ years	Men	Women
Lapland	15,4	64,1	20,3	50,1	49,8
Norrbotten	14,9	62,9	22,0	50,8	49,1
Lapland and Norrbotten average	**15,2**	**63,5**	**21,2**	**50,4**	**49,5**
Finnmark	18,3	66,6	15,1	51,28	48,72
Troms	18,1	66,4	15,4	50,25	49,75
Nordland	17,6	64,4	17,8	50,25	49,75
Northern Norway average	**18,0**	**65,8**	**16,1**	**50,6**	**49,4**
Murmansk	16,4	74,0	9,6	47,9	52,1
Arkhangelsk	16,3	71,2	12,5	46,7	53,3
Nenets	21,6	71,6	6,6	48,7	51,3
North-west Russia average	**18,1**	**72,3**	**9,6**	**47,8**	**52,2**

[16] Källor: http://www.patchworkbarents.org/
[17] Källor: Statistik Finland, statistik Sverige, statistik Norge, Rosstat

Tabell 3. Statistik om BNP, arbetslöshet och utbildningsnivå från programområdet[18].

Område	BNP/per capita/euro			Arbetslöshetstal (% av arbetskraften)			Högre utbildning (%) 2010		
	2000	2007	2011	2009	2011	2013	totalt	män	kvinnor
- Lappland	14 818	28 129	30 360	11,6	10,2	12,1	22,8	41,6	58,4
- Norrbotten	18 611	36 357	47 591	9,5	8,1	9,3	26,9	43,6	56,4
Lappland och Norrbotten, genomsnitt	**16 715**	**32 243**	**38 976**	**10,6**	**9,2**	**10,7**	**24,9**	**42,6**	**57,4**
- Finnmark	15 619	34 412	43 050	3,6	3,2	3,5	23,4	39,2	60,8
- Troms	16 581	35 049	42 439	2,6	2,2	2,3	27,0	43,5	56,5
- Nordland	16 342	36 268	41 599	2,8	2,8	2,9	21,8	43,2	56,8
Nordnorge, genomsnitt	**16 181**	**35 243**	**42 363**	**3,0**	**2,7**	**2,9**	**24,1**	**42,0**	**58,0**
Murmansk	1 566	6 804	8 338	7,6	8,8	7,2	20,4	42,7	57,3
Archangelsk	1 186	6 197	9 149	7,2	6,0	6,1	17,5	41,0	59,0
Nentsien	–	68 247	100 139	9,5	8,7	7,1	15,8	39,1	60,9
Norra Ryssland, genomsnitt	**1 376**	**27 083**	**39 209**	**8,1**	**7,8**	**6,8**	**17,9**	**40,9**	**59,1**
Totalt	**11 424**	**31 523**	**40 182**	**7,2**	**6,6**	**6,8**	**22,3**	**41,8**	**58,2**

Källor: http://www.patchworkbarents.org, statistik Murmansk, den regionala regeringen i Archangelsk, statistik Finland, statistik Sverige, statistik Norge

När arbetslöshetstalen från 2009 till 2013 jämförs är trenden nedåtgående. Under denna period ökade dock arbetslösheten avsevärt i finska Lappland, där arbetslösheten är är störst med 12,1 procent (tabell 3).

Det finns stora klimatvariationer inom programområdet som beror på dess nordliga belägenhet, de stora havsområden som omger Barentsregionen (Norska havet, Norra ishavet, Vita havet och Bottenviken) och Skanderna, som ligger på gränsen mellan Norge och Sverige. Norska havet och södra halvan av Barents hav är isfria året runt. Medeltemperaturen i januari är mellan −10 och −20 °C, med något högre temperaturer på den norska kusten. I juli ligger medeltemperaturen mellan +10 och +20 °C, utom i de norra delarna av Norge, där klimatet är något svalare. Närheten till havet ger regionen Murmansk ett mildare klimat. Det mildare klimatet är särskilt tydligt på den norska kusten, som värms upp av Golfströmmen.

Det mesta av programområdet ligger i den arktiska eller subarktiska klimatzonen. Hela området kännetecknas av utbredd obebodd vildmark och orörd natur. Det mesta av det tillhör ned nordliga barrträdszonen, med tundra i de norra delarna. Tecken på klimatförändringar och globala föroreningar syns tydligt i de arktiska områdena, vilket gör att området lämpar sig väl för klimatforskning. Området utgör en unik naturlig miljö i globala termer, som innehåller arter som sällan syns någon annan stans. Ändå hotas vissa aspekter av dess naturliga mångfald, och vissa utrotningshotade arter och populationer behöver särskilt skydd.

[18] Källor: http://www.patchworkbarents.org/

De största skogarna finns i Lappland och Norrbotten och i de södra delarna av regionerna Murmansk och Archangelsk. Skogsutbredningen är långsam på grund av områdets nordliga läge, vilket gör träden extra kompakta och därför ger mervärde till produkter som tillverkas i nordligt trä.

De viktigaste fiskevattnen och gynnsamma fiskodlingsområden finns i Norska havet, Barents hav och Vita havet. Programområdets kustområden, särskilt kusterna vid Norska havet och Barents hav, har några av världens rikaste fiskbestånd. Ett nära samarbete mellan Norge och Ryssland garanterar en rationell gemensam förvaltning av dessa fiskeriresurser. Vissa kustsamhällen är beroende av lokala varor och lider nu av omfattande förluster av arbetstillfällen på grund av förändringar av fiskeindustrins struktur. Utöver havs- och fjordområdena är programområdet även känt för sina sjöar och floder.

Olika mineral- och malmfyndigheter finns i hela programområdet, eftersom det ligger på den fennoskandiska skölden, som är det viktigaste området med naturresurser i EU och även en plats där viktiga mineraler finns. Kolahalvön har några av Rysslands viktigaste mineral- och malmreserver. Bland annat har mer än 400 förekomster av mineralisering, malm eller kemiska fyndigheter hittats hittills. De naturresurser som kan exploateras i regionen Murmansk omfattar nästan alla tänkbara källor för värdefulla mineraler. Regionen Archangelsk har viktiga bauxit- och flourfyndigheter samt värdefulla diamantreserver. Norrbotten har fyndigheter av järnmalm av internationell betydelse och Lappland har mineralfyndigheter som inkluderar guld och nickel. Flera områden i Nordland, Troms och Finnmark har olika värdefulla mineralfyndigheter.

Det finns omfattande olje- och gasreserver till havs i Norska havet och Barents hav och reserver på land i regionen Nentsien. Arktis beräknas omfatta ca en fjärdedel av världens oupptäckta petroleumresurser.

Det ökande behovet av material innebär en enorm utmaning för miljösäkerheten vid utvinning, transporter och förvaring av olja och gas. Samtidigt öppnar detta behov upp stora möjligheter till ekonomisk tillväxt i hela programområdet, om lokala och regionala organisationer kan erhålla kontrakt och uppdrag i förhållande till framtida investeringar.

Naturen betraktas också som en resurs för samernas näringsverksamheter för sin försörjning och som en viktig resurs för turistverksamheter i programområdet.

Ekonomisk struktur

Den ekonomiska strukturen varierar i hela området. Den övergripande trenden i BNP har varit positiv i alla delar av programområdet, särskilt i det autonoma okruget Nentsien (*tabell 3*). Den öst-västliga skiljelinjen är fortfarande tydlig när de nordiska länderna och regionerna fortsätter att åtnjuta mycket högre BNP-nivåer per capita än sina motsvarigheter i öst (inklusive nordvästra Ryssland). Norrbotten i Sverige och Nordland i Norge har båda högre nivåer av BNP per capita än genomsnittet i Europa. [19]

Ren natur och ett överflöd av naturresurser ger en unik, solid grund för företagssektorn i Lappland. De främsta drivkrafterna för regionens ekonomi är skogsindustrin, metallindustrin, gruvindustrin, skog och turism. Energisektorn kommer att spela en allt viktigare roll i ekonomin i framtiden. Den ekonomiska tillväxten i finska Lappland har varit mer positiv än tillväxten på nationell nivå, även om osäkerheten på grund av de globala finanskriserna och den fortsatt låga efterfrågan i exportindustrin har avspeglats i Lapplands ekonomiska utveckling.[20]

Produktionen av råmaterial och skogsindustrin är de främsta drivkrafterna för Norrbottens ekonomi, men små och medelstora företag tar på sig en allt viktigare roll. Befintliga företags villighet att investera har aldrig varit högre. Länet har näst högst produktivitet i Sverige efter Stockholms län. Under åren 2007–2009 investerade industrin i genomsnitt 6 800 SEK per invånare i Sverige. De största industriinvesteringarna var i Norrbottens län. Norrbottens län har ca 2 340 importföretag och ca 890 exportföretag.[20]

Norge är fortfarande det viktigaste området i Europas nordligaste del när det gäller investeringsplaner och projekt. Energisektorn ligger ständigt högst på investeringslistan, inklusive energi till havs och på land, vindkraft och vattenkraft. Förnybar energi, däribland bioenergi, har varit den snabbast växande och största energisektorn de senaste åren. Nordnorge är rikt på resurser och läget erbjuder särskilda fördelar, särskilt på områdena fiskerier och vattenkultur, utvinning av mineralresurser, energiproduktion samt turism.[20]

I regionen Murmansk är metallurgi särskilt viktigt eftersom det har gått bra för den globala processen för råmaterial under de senaste åren. Lönenivåerna i regionen har ökat inom industriverksamheter. Regeringen för regionen Murmansk har publicerat en prognos för den regionala utvecklingen till 2020–2030, i vilken regionen Murmansk siktar på att skapa nya näringsverksamheter som t.ex. gruvdrift, brytning av energiresurser, oljeraffinering, utveckling av nya former av befintliga produkter (LNG, petroleumprodukter, bearbetning av krommalm, metallmalmer i platinagruppen), skapande av ett modernt stort transport- och logistikcenter samt byggande av ett raffinaderi och av en anläggning för att omvandla naturgas till vätska. [20]

Archangelsk är mycket rikt på skogsindustrier. Severodvinsk, som ligger nära staden Archangelsk, har skeppsvarv och en maskinteknikindustri. Skogsbruk och skogsindustrin är de viktigaste faktorerna i regionen Archangelsks ekonomi. Produktionstekniken och sågverken behöver investeringar. Regionen producerar 30 procent av Rysslands exporterade sågade material och cellulosaexport. Varvsindustrin är en viktig del av den regionala ekonomin på grund av hög kompetens och unika produktionstillgångar.[20]

Ekonomin i det autonoma okruget Nentsien, som har stora mineralfyndigheter som olja, naturgas, gaskondensat, färgade metaller och ädelmetaller o.s.v., domineras av olja och gas, som står för ca 99 procent av all industriverksamhet i hela okruget. Utvinningen av kommersiella mineraler står för den största investeringsvolymen i kapitalinvesteringarnas sektorstruktur, vilket beror på den höga aktiviteten i de oljeproducerande företagen. Deras andel av investeringarna har legat mellan 87 och 96 procent de senaste åren.

---

[19] State of the Nordic Region 2013, 63–65

[20] Arctic Business Forum, Yearbook 2014, 41–196.

Fiske och fiskodling är viktiga näringsverksamheter i Nordnorge och regionerna Murmansk och Archangelsk. Flera stora och medelstora fiskeodlingsenheter i Nordnorge har tillgång till modern odlingsteknik. En fragmentering av fiskeindustrin och olagligt fiske i Barents hav kan allvarligt skada fiskeindustrin i området. För att säkerställa ett hållbart fiske och de lokala fiskesamhällenas existens måste Nordnorge och nordvästra Ryssland utveckla sitt samarbete på områdena övervakning, fiskodling, produkttillverkning och marknadsföring.

Rennäringen spelar en viktig roll, särskilt i Lappland, Finnmark och Norrbotten. Den är till stor del baserad på exploatering av naturliga betesmarker. Antalet renar kontrolleras så att det ligger i linje med vad naturen kan tåla men Nordkalotten lider ibland brist på lavar, vilka växer i överflöd i de ryska delarna av programområdet. Rennäringen är också viktig i okruget Nentsien och Lovozerodistriktet i regionen Murmansk.

Renar har en central roll inom försörjningen i den samiska kulturen, bortom själva rennäringen. Det är kärnan för en vidareutveckling av många industrier, t.ex. hantverk, livsmedel, konst och design.

Industrisektorn i Lappland (Finland), Norrbotten (Sverige), Nordnorge och de ryska delarna av programområdet ligger främst i händerna på ägare som inte är från det lokala området, vilket betyder att vinsterna delvis flödar ut från området. Vidare har industrisektorn i området genomgått omfattande strukturella förändringar de senaste åren – arbetsfaser har automatiserats, antalet industriarbete (gruvindustrin ej inräknad) har fallit och effektiviteten i energiförbrukningen har inte förbättrats för att minska miljöbelastningen.

Vattenkraft produceras i hela programområdet, utom i regionen Archangelsk. Vattenkraft spelar en viktig roll i Nordnorge och i norra Sverige, där nästan all elektricitet genereras av vattenkraftverk. I kontrast till detta använder regionen Murmansk kärnkraft för att producera det mesta av sin energi och exporterar ström till Finland och Norge. Regionen Murmansk har också 17 vattenkraftverk och tre värmekraftverk. Vindkraft och bioenergi har växt och blivit ett alternativ de senaste åren. Det finns redan flera vindkraftverk längs den norska kusten samt i Norrbotten (Sverige) och Lappland (Finland). Till följd av två projekt som finansierades under Kolarctic ENPI CBC 2007–2013 främjades användningen av förnybara energikällor (vindkraft) och ett mer miljösäkert energiresursalternativ till dieselbränsle på lokal nivå och dessutom etablerades ett pilotvindkraftverk på en avlägsen plats i okruget Nentsien.

Olje- och gasindustrin är en viktig faktor för ekonomin i programområdet, särskilt för de norska fylkena i norr och för de ryska regioner som deltar i programmet. Den påverkar också de industrier som levererar olika produkter som behövs vid utvinningen och produktionen av petroleum. Samarbetet mellan Norge och Ryssland på detta område är viktigt och denna interaktion är naturligtvis av intresse för de deltagande länderna i programområdet.

Turismen är en av de snabbast utvecklande företagssektorerna i Nordkalotten. Hela programområdet har stora möjligheter att bli en ännu mer attraktiv destination för internationell turism. Turismens betydelse som en inkomstkälla har ökat avsevärt de senaste årtiondena. Turistindustrin har en betydande inverkan på sysselsättningen, framför allt för ungdomar och kvinnor. Detta är mycket viktigt, särskilt i glesbefolkade områden, där turismen ibland utgör den enda inkomstkällan. Den attraktiva men känsliga arktiska miljön, naturfenomenen och den kulturella mångfalden är de nyckelfaktorer som attraherar turister till Barentsregionen. Turistverksamheter måste utvecklas ekologiskt, ekonomiskt, socialt, kulturellt och politiskt på ett hållbart sätt för att säkerställa att turistresurser bevaras. Hållbarheten är särskilt viktig inför de utmaningar som orsakas av klimatförändringarna, som både kan påverka och främja turistindustrin avsevärt. Konkurrensen inom turistsektorn håller på att bli hårdare. De huvudsakliga förbättringar som behövs gäller tillgängligheten av transporter och en smidig visumhantering mellan Ryssland och de nordiska länderna. Besökare behöver snabba och flexibla lösningar. Öst–västliga kommunikationer och enhetlig hantering av visum behövs.

De små och medelstora företag som verkar i Nordkalotten är i genomsnitt små företag eller mikroföretag som vanligtvis anställer mindre än fem personer och är belägna i stora befolkningscentra. De viktigaste näringsgrenarna är trä- och metallprodukter, livsmedelshantering, turism, högteknologi, tjänster och handel. Områdets ekonomiska struktur gör att storskaliga investeringar ofta är beroende av utomstående investerare.

Vård- och utbildningssystemen är i allmänhet välutvecklade lokalt i alla distrikt i området. Försämringen av offentliga tjänster, särskilt socialtjänster i de glesbefolkade områdena, är dock en källa till ständig oro. En del gränsöverskridande samarbetsprojekt har etablerats för att ta itu med detta problem. Telemedicinprojekt och sjukhussamarbete håller på att utvecklas i Nordkalotten. Inom nödberedskap och nödinsatser finns ett samarbete i Kolarctic CBC-regionen men det måste fungera bättre.

Privata tjänster i området tillhandahålls ofta av filialer av organisationer som är belägna i sina respektive länders huvudstäder. Banker fungerar väl över gränsen men försäkringsbolag är mer motvilliga att försäkra gränsöverskridande verksamhet.

Infrastruktur

Det finns flera vältrafikerade gränsövergångar inom Schengenområdet mellan Finland, Sverige och Norge, och vägförbindelserna är i allmänhet goda. Det finns en internationell gränsövergång mellan Norge och Ryssland i Storskog/Borisoglebsk och två mellan Finland och Ryssland i Raja-Jooseppi/Lotta och Kelloselkä/Salla. Gränsövergången i Borisoglebsk utvecklades inom ramarna för Kolarctic ENPI CBC-programmet 2007–2013. Finska och ryska gränsmyndigheter har uttryckt sitt intresse för att utveckla sina nordligaste gränsövergångar i samarbete med de regionala vägförvaltningarna för att utveckla de öst–västliga transportkorridorerna, vilket inte bara omfattar gränsövergångarna utan också de vägar och trafikfiler som leder trafik till dem.

De öst–västliga järnvägsförbindelserna är otillräckliga i hela programområdet och det finns ingen järnväg alls i Troms och Finnmark. Järnvägen mellan Torneå och Haparanda, mellan Lappland och Norrbotten, används bara för godståg. En järnvägslinje går från Sverige till Narvik i Norge. Det finns ingen direkt järnvägsförbindelse från Nordkalotten till Ryssland men studier har genomförts för att förlänga järnvägen Murmansk–Nikel till Kirkenes. Mer än 80 procent av all transport i nordvästra Ryssland sker med järnväg. Finland och Ryssland använder samma spårbredd, vilket underlättar det konkreta samarbetet. Det beslutades att de befintliga studierna av järnvägslinjen Salla–Alakurtti skulle uppdateras genom att lägga till genomförbarhets- och kostnadseffektivitetselement för att börja bygga en förbindelse som knyter samman de ryska och finska järnvägsnäten och därmed också skapa en möjlighet att utveckla transportkorridoren i Barentsområdet.

Flygtrafiken i området leder huvudsakligen från norr till söder inom de enskilda länderna. En del öst–västliga förbindelser finns också inom regionen men denna situation håller snabbt på att förändras. Det mesta av den befintliga trafiken är passagerarflygtrafik från Nordkalotten till nordvästra Ryssland, även om små mängder varor också levereras från Finland, Norge och Sverige. Den största flaskhalsen i regionens trafiksystem är bristen på öst–västliga flygförbindelser.

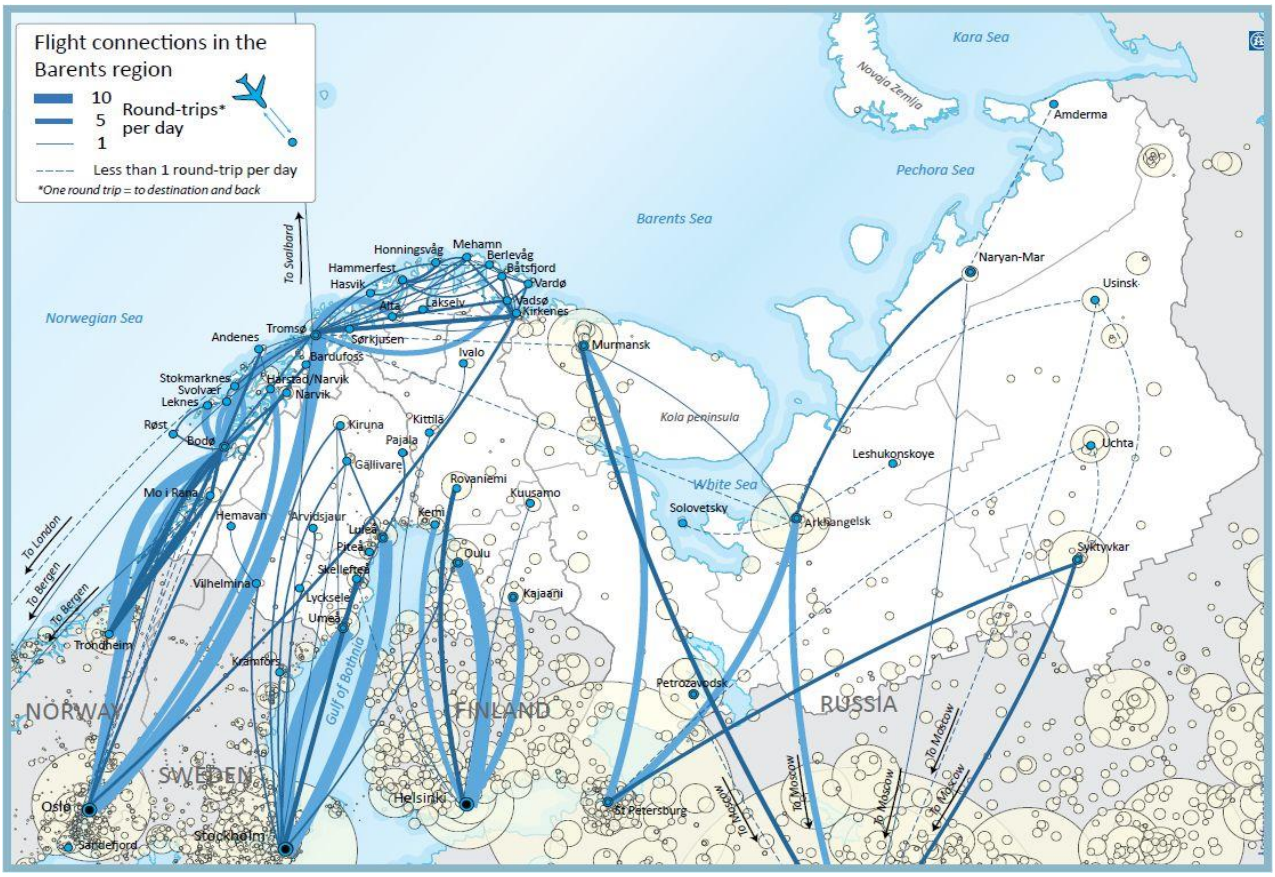

Figur 2. Flygförbindelser i Barentsregionen. © Joint Barents Transport Plan 2014

Det finns fartygsförbindelser från programområdet till andra delar av världen från hamnar i Bottenviken, norska kusten, Murmansk, Kandalaksja och Archangelsk. En stor del av Rysslands utrikeshandelsvaror transporteras från den kommersiella hamnen i Murmansk. Alla hamnar i Barentsregionen ska ta på sig en mer framträdande roll i framtiden när oljefyndigheterna i Barents hav och Karahavet exploateras.

NMC (den nordliga havskorridoren) är en av EU:s sjömotorvägar (MoS), som knyter samman kustområden och förbättrar den regionala utvecklingen i Nordsjöområdet och norra periferiområdet.

NEW (den nordliga öst–västliga korridoren) består av sektioner för landtransport och sjötransport som är knutna till en intermodal kedja genom järnvägs- och havsterminalen i Narvik. NEW-korridoren fokuserar på handeln mellan Centralasien och den nordamerikanska östkusten (NAEC) och ska således förse denna växande marknad med en hållbar, snabb och komplett transportlösning.

Utvecklingen av Nordostpassagen ökar trafiken mellan Asien och programområdet.

Figur 3. Prioriterade transportkorridorer. © Joint Barents Transport Plan 2014

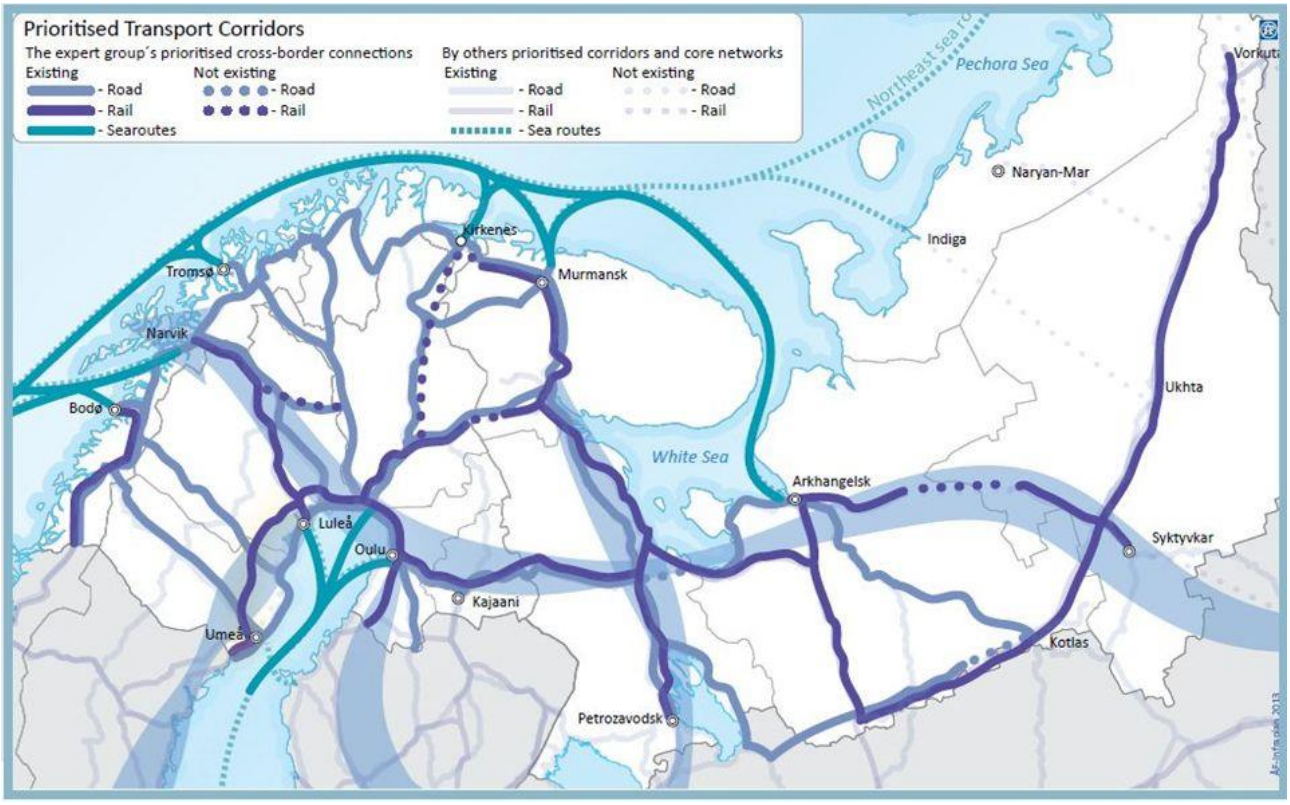

Telekommunikationer och informationsteknik

Globalt är moderna telekommunikationer och informationsteknik utbredda i hela Nordkalotten (tabell 4). Målet är att ha tillräcklig bandbredd för att tillgodose företags behov av telekommunikation till platser utanför områdets större centra.

Tabell 4. Andel bredbandsabonnemang per invånare 2012–2013[21].

[21] Källor: http://www.patchworkbarents.org/, Lappland: https://www.viestintavirasto.fi/

Area	%
Nordland	73
Troms	73
Finnmark	63
Murmansk Oblast	15
Arkhangelsk Oblast (also includes Nenets)	14
Lapland	82
Norrbotten	97

Mobilnäten är av bra kvalitet i regionerna Murmansk och Archangelsk, där bara de mest glesbefolkade områdena ligger utanför sändarnas räckvidd. Internetanslutningen i Murmansk och Archangelsk är mycket bra; den omfattar samma områden som mobilnätet och kan användas med mobiltelefon. Situationen i det autonoma distriktet Nentsien är mer utmanande; där täcker mobilnätet endast Narjan-Mar och dess omgivningar men på andra ställen är signalen dålig. Samtalsavgifterna till utlandet med fast och mobil telefoni är fortfarande höga i de ryska delarna av programområdet.

TV- och radiobolag i Finland, Sverige och Norge producerar gemensamma program på samiska som kan ses varje arbetsdag i dessa länder. Gemensamma samiska tv-program för barn började hösten 2007 och gemensamma samiska radioprogram har varit tillgängliga i åratal. Stationerna producerar gemensamma program samt egna program som de kan dela med varandra.

Utbildning och forskning

Den ökade tonvikten på utbildning och forskning är avgörande för att uppnå en hållbar socioekonomisk utveckling i programområdet. Bildandet av ett kunskaps- och innovationsbaserat samhälle spelar en avgörande roll för att skapa och utveckla en konkurrenskraftig ekonomi i regionen och därmed göra utbildnings- och forskningscentra till en viktig drivkraft och en av de främsta bidragsgivarna till ett övergripande välbefinnande och framgång i Barentsregionen. Forskning och utbildning leder också till en mer kvalificerad utbildningsplattform och bidrar till den regionala utvecklingen.

År 2010 hade 22,2 procent av befolkningen i programområdet en universitetsexamen. De högsta talen för högre utbildning fanns i Troms (27 %) och de lägsta fanns i Nentsien (15,8 %) (*tabell 3*).

Samarbetet i programområdet inom högre utbildning och forskning har en lång historia, som främst är baserad på bilaterala avtal mellan högre utbildningsinstitutioner och regionala eller nationella myndigheter. De högre utbildningsinstitutionerna i regionen är mycket skiftande när det gäller antalet studenter, akademiska program, förvaltningsstrukturer, ägande och driftsstandarder. De delar dock samma vision och utmaningar för t.ex. internationaliseringen av läroplanerna och administrationen, genomförandet av Bolognaprocessen och det perifera geografiska läget i norr. Därför har nätverkssamarbete och gemensam utveckling fått en nyckelroll i dessa institutioners dagliga verksamhet.

Miljö och natur

Programområdet omfattar de sista, nästan orörda vildmarksområdena i Europa men det finns också kraftigt förorenade områden. Naturmiljön är extremt sårbar för föroreningsskador på grund av de hårda, bistra naturförhållandena och den långsamma naturliga återhämtningen i området.

Den ökande ekonomiska aktiviteten kan öka påverkan på miljön och försvaga miljöns och ekosystemtjänsternas kvalitet. Detta påverkar även de näringar som är beroende av naturen och ekosystemen, t.ex. renskötseln. Den ekonomiska aktiviteten har ökat trycket på markanvändningen, där det är särskilt viktigt med långsiktig planering och noggrann samordning av olika intressen. Det bör dock noteras att programområdets omfattande storlek, dess glesa befolkning och koncentrationen av industriella verksamheter gör att påfrestningarna från mänskliga aktiviteter berör relativt små områden i många fall. Det produceras dock luftutsläpp från industrierna i Barentsområdet, vars effekter syns i stora områden som avlagringar över stora avstånd.

Den pågående och planerade utvecklingen inom olje- och gasindustrin (på land och till havs) skapar särskilda utmaningar när det gäller nödberedskapen för att säkerställa miljöskyddet av havs- och kustområdena i programområdet. Produktionen och frakten av LNG-gas från Hammerfest till europeiska marknader började i oktober 2007. Detta är den första industriella utvinningen av gas i Barents hav.

Gruvindustrin i Barentsregionen utvecklas just nu. Växande efterfrågan har ökat produktionshastigheten på många platser och nya tekniker möjliggör kortsiktiga verksamheter och utvinning av relativt små fyndigheter. Många företag blir mer uppmärksamma på miljöfrågor genom att introducera miljöledningssystem eller till och med investera för att minska utsläppen i vattnet. Samtidigt stängs andra gruvor och lämnar öppna sår i berggrunden där naturliga processer orsakar migration av farliga ämnen, vilket hotar känsliga ekosystem. Stängningen av gamla eller olönsamma gruvor är ett växande problem i Barentsregionen.

Det största trycket på naturen i Nordkalotten ligger på Bottenvikens kust, där de största industrianläggningarna finns. Otillräckligt renat industriellt och kommunalt avloppsvatten som släpps ut i floderna på den ryska sidan av området ökar den kemiska kontamineringen och en bestående organisk förorening av de arktiska vattnen. Europeiska Arktis är också förorenat av långväga transporter från området och utanför det. Försurningsproblemet håller dock på att minska i insjöarna i den euroarktiska Barentsregionen och det finns tydliga tecken på återhämtning på regional skala. Programmet för övervakning och utvärdering av den arktiska miljön (AMAP) inom Arktiska rådet publicerar regelbundet miljöstudier beträffande programområdet. Renar som överbetar i Lappland och Finnmark orsakar omfattande abrasion av vegetationen.

Många av de miljöproblem som uppstår i det ryska Barentsområdet beror på de ekonomiska åtgärderna och strukturerna som följer av produktion som har utvecklats utan tillräcklig hänsyn till miljöfrågor. Situationen har långsamt blivit bättre tack vare åtgärder på initiativ av myndigheter, miljöskyddsorganisationer och industriella företag. Dessa åtgärder har som mål att modernisera företag och minska mängden industriutsläpp som förorenar luften och kontaminerar vattnen i områdena. Relevanta ryska myndigheter tillsammans med internationella partner fäster stort avseende vid att lösa problemet med depåer för radioaktivt avfall. Otillräcklig rening av avloppsvatten och den resulterande dåliga kvaliteten på dricksvattnet kräver ännu mer uppmärksamhet på den ryska sidan av Barentsregionen eftersom många sjukdomar beror på obehandlat dricksvatten. Vattenproblemen är allvarligast i specifika industriområden där befolkningstätheten är hög jämfört med resten av programområdet, som på det hela taget är glesbefolkat. Behovet av att utveckla infrastrukturen för vattenförsörjning är särskilt akut i dessa områden.

För att minska förlusten av den biologiska mångfalden måste orsakerna identifieras. Det är särskilt viktigt att en ekologisk användning av naturresurser säkras inom gruvdrift, jordbruk, skogsbruk och fiske. Den hotade, känsliga biologiska mångfalden måste skyddas och återställas där så är möjligt. Särskild vikt läggs vid skyddet av de hotade, känsliga biotoper och kulturlandskap som finns med på Internationella naturvårdsunionens röda lista över utrotningshotade arter. Den arktiska naturen, med en rik arktisk biologisk mångfald, är viktig för de samiska näringsverksamheternas överlevnad och utveckling och även för turistsektorn.

De vattenområden som sträcker sig över gränsen är särskilt viktiga. De viktigaste floderna mellan Nordkalotten och Ryssland är Pasvik älv och Tuloma älv, som inkluderades i Interreg- och Tacis-projekt under den föregående programperioden. Övervakningen och förbättringen av miljöns tillstånd, i synnerhet i dessa vattenområden, kräver ett gränsöverskridande samarbete. Effekterna av industriutsläppen från Kolahalvön syns också i detta område.

Målet med hanteringen av klimatförändringarna är att stabilisera koncentrationerna av växthusgaser i atmosfären till en nivå som inte skapar onaturliga klimatvariationer. Detta ska t.ex. uppnås genom att tillhandahålla stöd för att minska utsläppen av växthusgaser och främja förnybara energikällor. Regionalt är det viktigt att belysa anpassningsaktiviteter för klimatförändringar. Regionala klimatstrategier är ett viktigt verktyg för att granska effekterna av klimatförändringar. Effekterna av klimatförändringar sker snabbt i den arktiska regionen och syns redan i fördelningen av växt- och djurarter, snöns och isens utbredning och extrema fenomen som översvämningar och torka. Klimatförändringarna påverkar miljön på många sätt och påverkar dessutom levnadsvillkor, mänskliga aktiviteter och mänskligt välbefinnande. På grund av klimatförändringarna ökar risken för allvarliga översvämningar i hela Barentsområdet. Flodbäddar utgör traditionellt bosättningsplatser i alla nordliga områden och risken för översvämningsskador kommer därför att blir mer uppenbar i framtiden.

2.2 Angränsande regioner

De deltagande länderna har beslutat att inkludera följande angränsande regioner i Kolarctic CBC-programmet 2014–2020: Uleåborgs region i Finland, Västerbotten i Sverige samt Republiken Karelen och Republiken Komi i Ryssland. Stödmottagare från de angränsande regionerna kan delta i programgenomförandet som jämlika partner. De angränsande regionernas läge i förhållande till programmets kärnregion visas i avsnitt 2.4, "Karta över programområdet".

Motiveringen för att inkludera de angränsande regionerna i Kolarctic CBC-programmet 2014–2020 är att säkerställa en fortsättning på det befintliga långsiktiga samarbetet mellan programmets kärnregioner och dessa angränsande regioner, i synnerhet med Uleåborgs region, Västerbotten och Republiken Karelen.

Eftersom många organisationer i programområdet även samarbetar aktivt med Republiken Komi, t.ex. när det gäller utvecklingen av ursprungsbefolkningarnas näringsverksamheter, är det motiverat att inkludera Republiken Komi i Kolarctic CBC-programmet 2014–2020 som en ny angränsande region. Dessutom ingår Republiken Komi även i Barentsregionen, och eftersom Kolarctic CBC-programmet 2014–2020 siktar på att stärka Barentssamarbetet och stödja aktiviteter i enlighet med Barentsarbetsgruppernas prioriteringar leder inkluderandet av Republiken Komi i programmet till ett mervärde för samarbetet inom Kolarctic CBC-programmets programområde.

2.3 Större sociala, ekonomiska eller kulturella centra och regioner utanför programregionen

De deltagande länderna har beslutat att inkludera staden Sankt Petersburg i Ryssland i Kolarctic CBC-programmet 2014–2020 som ett större socialt, ekonomiskt och kulturellt center. Staden Sankt Petersburg är den största staden och ett större ekonomiskt center i nordvästra Ryssland. Under Kolarctic ENPI CBC-programmets programperiod 2007–2013 var Sankt Petersburg inkluderat i programområdet som en angränsande region.

För att säkerställa kontinuitetsprincipen kan Sankt Petersburg delta eftersom det finns en långsiktig etablerad förbindelse mellan Sankt Petersburg och kärnregionerna som kan bidra till aktiviteterna i programmet och sammanhållningen med de övriga CBC-programmen. Det är viktigt att samarbetet med partner från Sankt Petersburg kan fortsätta. När staden Sankt Petersburg inkluderas som ett

större socialt, ekonomiskt eller kulturellt center i programmet kommer stödmottagare från Sankt Petersburg att kunna delta som jämlika partner i programmets genomförande.

2.4 Karta över programområdet

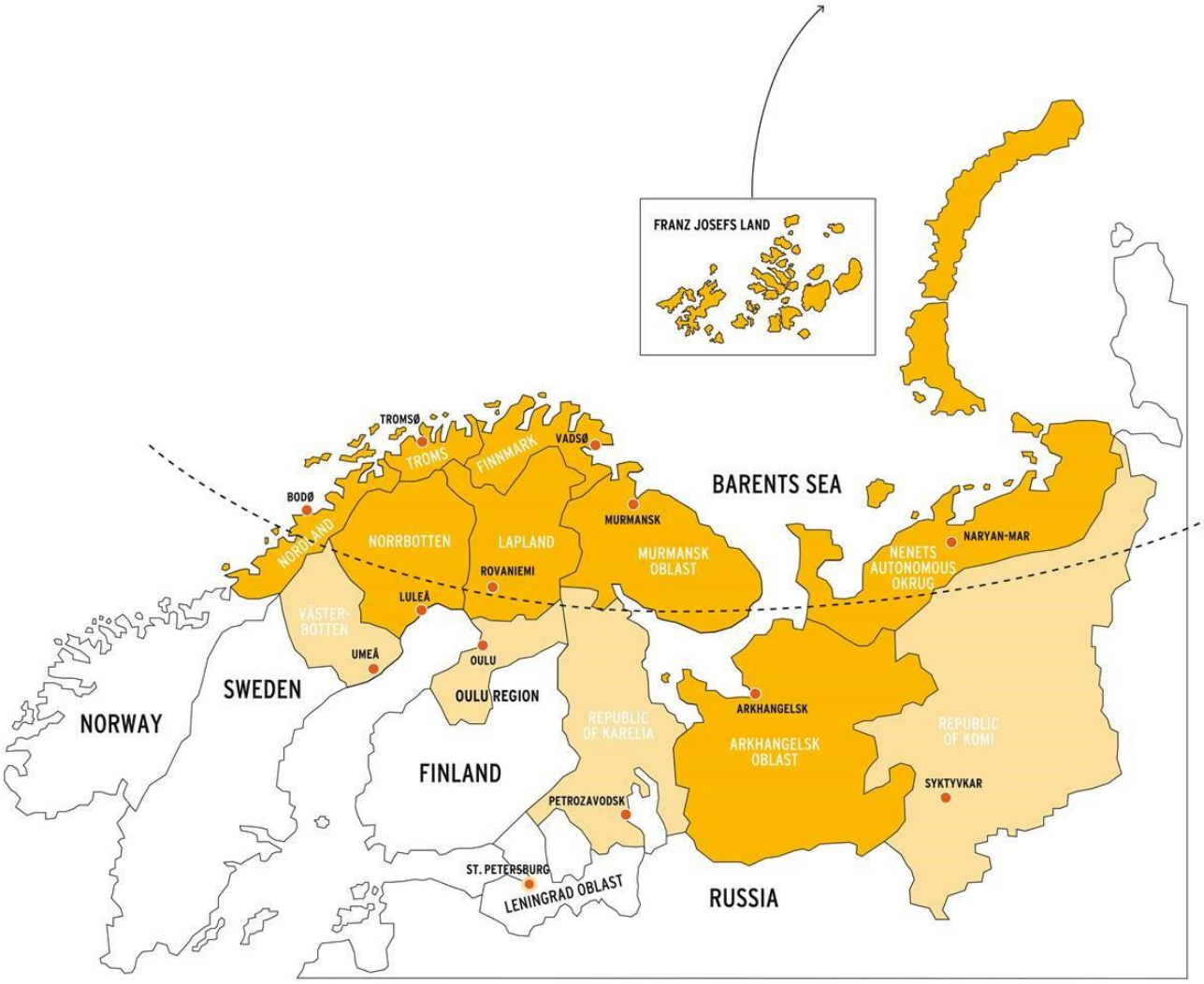

Figur 4. Karta över programområdet.

Stödberättigade territoriella enheter i Kolarctic CBC-programmet (NUTS 3)

Kärnregioner:
Finland: Lappland
Sverige: Norrbotten
Norge: Finnmark, Troms, Nordland
Ryssland: oblasten Murmansk, oblasten Archangelsk, det autonoma okruget Nentsien

Angränsande regioner:
Finland: Uleåborgs region
Sverige: Västerbotten
Ryssland: Republiken Karelen, Republiken Komi

Större socialt, ekonomiskt och kulturellt center:
Ryssland: Staden Sankt Petersburg
2.5 Geografiska krav för stödberättigande

Som regel ska varje projekt ha minst en partner från den deltagande medlemsstaten (Finland eller Sverige) och en partner från det deltagande partnerlandet (Ryssland).

För att följa kontinuitetsprincipen från det föregående Kolarctic ENPI CBC-programmet 2007–2013 kan bilaterala projekt mellan Norge och Ryssland genomföras när det inte går att hitta en relevant partner från Finland eller Sverige och när projektets aktiviteter gäller olje- och gasindustrin eller fiskerier. EU-finansiering är inte tillgänglig för bilaterala projekt mellan Norge och Ryssland. Sådana projekt ska finansieras genom nationell finansiering från Norge och Ryssland.

Stödmottagare från kärnregionerna (Lappland, Norrbotten, Finnmark, Troms, Nordland, regionen Murmansk, regionen Archangelsk och det autonoma okruget Nentsien), de angränsande regionerna (Uleåborgs region, Västerbotten, Republiken Karelen, Republiken Komi) eller det större sociala, ekonomiska och kulturella centret (staden Sankt Petersburg) kan delta som jämlika partner i programmets genomförande.

Nationella offentliga organ baserade i Helsingfors, Moskva, Oslo eller Stockholm kan agera som projektpartner om de inte har sina strukturella enheter inom programområdet.

När projektaktiviteterna väsentligen rör genomförandet av de aktiviteter som är definierade för Barentssamarbetet eller stödet för euroarktisk utveckling kan även partner från områden utanför programregionen delta som jämlika partner.

Högst 20 procent av programfinansieringen får användas för att finansiera aktiviteter som genomförs av huvudpartnerna eller av partner från de angränsande regionerna, det större sociala, ekonomiska och kulturella centret eller områden utanför programområdet. Denna 20-procentsprincip gäller inte för stora infrastrukturprojekt (LIP).

3. PROGRAMMETS STRATEGI

3.1 Beskrivning av programstrategin

Programstrategin svarar på identifierade regionala behov i Kolarctic CBC-programmets programområde som ska mötas genom att sikta på programmets strategiska mål. EU:s programdokument 2014–2020 beskriver tre strategiska ENI CBC-mål för CBC-aktiviteter samt tio tematiska mål (TO). Varje program måste välja maximalt fyra tematiska mål och bidra till minst ett av följande strategiska mål:

A. Att främja den ekonomiska och sociala utvecklingen i regioner på båda sidorna av gemensamma gränser
B. Att möta gemensamma utmaningar inom miljö, folkhälsa, trygghet och säkerhet
C. Att främja bättre villkor och modaliteter för att underlätta rörlighet för personer, varor och kapital.

CBC-programmen med ryskt deltagande ska även genomföras inom de riktlinjer för åtgärder som anges i Ryska federationens koncept för gränsöverskridande samarbete. Dessa riktlinjer är (a) gränsöverskridande handel, (b) samarbete inom investeringsprojekt, (c) samarbete inom transport, logistik och kommunikation, (d) samarbete inom hållbar exploatering av naturresurser och miljöskydd, (e) samarbete inom brottsbekämpande verksamhet, (f) samarbete inom reglering av

invandring och arbetsmarknaden, (g) samarbete inom forskning och vetenskap och mellanfolkliga kontakter.

Kolarctic CBC-programmet 2014–2020 bidrar till ovannämnda strategiska mål genom att finansiera åtgärder som riktas mot att möta de identifierade behoven i programområdet inom två (2) prioriterade områden i enlighet med riktlinjerna för åtgärder. Dessa prioriterade områden representerar en omvandling av de valda tematiska målen till programmets verklighet. Programmets prioriteringar definieras med hjälp av den logiska ramstrategin (LFA). De prioriterade områdena är följande:
1. Hållbarhet hos arktisk ekonomi, natur och miljö
2. Rörlighet för personer, varor och kunskaper.

Genomförandet av strategin ska ske med hänsyn till principerna i EU:s förordningar samt ryska koncept och strategier (se s. 36) när det gäller partnerskap, jämlikhet, hållbar utveckling och informationssamhället. Gemensam fokus för alla åtgärder som vidtas med stöd av Kolarctic CBC-programmet är ett samarbete över gränserna.

3.2 Motivering för den valda strategin

Tematiska mål, den logiska ramstrategin och SWOT-analysen

Programområdets behov diskuteras genom fyra tematiska mål:

1. Utveckling av näringsliv och små och medelstora företag (strategiskt mål A, TO 1)
2. Miljöskydd samt begränsning av och anpassning till klimatförändringar (strategiskt mål B, TO 6)
3. Förbättrad tillgänglighet till regionerna, utveckling av hållbara och klimatsäkra nätverk och system för transporter och kommunikationer (strategiskt mål C, TO 7)
4. Främjande av gränsförvaltning och gränssäkerhet, rörlighet och migrationshantering (strategiskt mål C, TO 10)

Genomförandet av programmets TO 1, ”Utveckling av näringsliv och små och medelstora företag”, bidrar till att uppnå mål som anges i ”Ryska federationens koncept för långsiktig social och ekonomisk utveckling fram till 2020”, ”Strategin för social och ekonomisk utveckling i den nordvästra regionen fram till 2020” samt ”Ryska federationens strategi för en långsiktig innovativ utveckling fram till 2020”. Stöd för utveckling och modernisering av företag (t.ex. inom turism eller jordbruk), vilket ingår i TO 1, hjälper Ryssland att uppnå målen i ”Strategin för social och ekonomisk utveckling i den nordvästra regionen fram till 2020”, nämligen den modernisering av produktionen som siktar på att minska energikostnaderna och förbrukningen av material och att utveckla jordbruket.

Stöd för inrättande av forskningsparker (industriella, affärsmässiga, teknologiska) och innovationscentra hjälper Ryssland i en av de viktigaste uppgifterna som anges i ”Ryska federationens strategi för en långsiktig innovativ utveckling fram till 2020”, nämligen utvecklingen av innovativ tillverkning och en ökning av antalet innovativa företag.

Genomförandet av programmets TO 6, ”Miljöskydd samt begränsning av och anpassning till klimatförändringar”, hjälper Ryssland att uppnå vissa miljömål som anges i ”Ryska federationens ekologiska doktrin”, som t.ex. rationell användning av naturresurser, minskning av miljöföroreningar och sparande av resurser genom att stödja en ekologiskt effektiv produktion, inklusive användning av förnybara energikällor och sekundära råvaror.

Främjande av naturskydd, bevarande av havsmiljön och landområden samt bevarande av biologisk mångfald, vilket anges under TO 6, hjälper Ryssland att uppnå en av de främsta prioriteringarna i ”Strategin för social och ekonomisk utveckling i den nordvästra regionen fram till 2020”, nämligen att bevara regionens naturarv. Projekt som genomförs inom denna prioritering bidrar till att uppnå målet i ”Strategin för utvecklingen av Ryska federationens maritima verksamheter fram till 2030”, nämligen skydd av den marina miljön mot föroreningar från fartyg och, generellt, skydd av den marina miljön i områden som står under rysk jurisdiktion.

Inom ramen för TO 7 ska Ryssland uppnå de mål som anges i ”Transportstrategi för Ryska federationen fram till 2020”, som t.ex. innovationsutveckling inom transportsektorn, utveckling av Nordostpassagen för kommersiella transporter, skapande av en lämplig infrastruktur i Arktiska bassängen, utveckling av innovativa konstruktionstekniker samt ombyggnad och underhåll av transportinfrastruktur.

Uppnåendet av programmets TO 10, ”Främjande av gränsförvaltning och gränssäkerhet, rörlighet och migrationshantering”, ska hjälpa Ryssland att lösa en del problem som nämns i ”Ryska federationens federala lag om tullregler”, som t.ex. att säkerställa landets ekonomiska säkerhet i utrikeshandeln och kapacitetsuppbyggnad i den statliga förvaltningen när det gäller tullväsendet.

Främjande av lokala gränsöverskridande mellanfolkliga åtgärder och stöd för utveckling, forskning, teknisk utveckling och innovation betraktas som horisontella modaliteter som i relevanta fall kan tillämpas för att uppnå de tematiska målen. Dessa horisontella modaliteter kan inkludera åtgärder som förbättrar samarbetet mellan lokala och regionala myndigheter, offentliga och privata partnerskap, icke-statliga organisationer och andra grupper i det civila samhället, universitet, forskningsinstitutioner och skolor, handelskammare o.s.v.

Den logiska ramstrategin (LFA) och SWOT-analysen används som analys- och förvaltningsverktyg för att identifiera programområdets behov och för ett strukturerat tänkande kring mål och metoder. LFA-processen sammanfogar de metoder som gör det möjligt för programmet att uppnå sina mål i en logisk rammatris (bilaga 5).

Den logiska ramen består, med början nerifrån, av att ställa frågor om de nyckelaktiviteter som ska utföras för att uppnå de förväntade resultaten, om de förväntade resultaten och om vilket specifikt mål eller syfte som åtgärden är tänkt att uppnå för att bidra till de övergripande målen eller långsiktiga resultaten. Syftet med den logiska ramen är att ange de huvudaktiviteter som behövs i programterritoriet inom det tematiska målets särskilda område samt vilka förändringar som förväntas i de definierade områdena. Programindikatorer definieras genom att använda den logiska ramstrategin.

SWOT-analysen identifierar de styrkor, svagheter, möjligheter och hot som finns i programområdet (bilaga 6). Den grundläggande princip som ligger bakom analysen är att identifiera de frågor som är gemensamma för området. För programmet har frågor som bara rör delar av området utelämnats såvida de inte är särskilt viktiga.

Huvudmålet med SWOT-analysen är att utnyttja de frågor som har identifierats som möjligheter och använda de identifierade styrkorna som stöd. Målet är också att eliminera de svagheter som har identifierats genom programaktiviteterna och avlägsna eller avskärma de identifierade hoten.

De frågor som har identifierats i SWOT-analysen har utvärderats för att bedöma om programmet skulle kunna påverka dessa frågor.

Lärdomar som dragits

Utvecklingen av Kolarctic CBC-programmet 2014–2020 är baserad på de lärdomar som har dragits av Kolarctic ENPI CBC-programmet 2007–2013 och på de erfarenheter som har vunnits inom andra EU-baserade CBC-program.

Erfarenhet och bästa praxis har vunnits från genomförandet av de europeiska territorialprogrammen och från ett äldre instrument, Tacis. Barents II A-programmet genomfördes 1996–1999 med en total finansiering på 36,0 miljoner euro och Kolarctic-programmet 2000–2006 (ett underprogram till Interreg III A North) genomfördes med en finansiering på 61,5 miljoner euro. Interreg III A North-programmet 2000–2004 bestod av tre underprogram: Kolarctic, North Calotte och Sápmi.

EU-baserade CBC-program har genomförts gemensamt mellan regionerna norra Finland, Sverige, Norge och nordvästra Ryssland sedan 1996. Under programperioden 2007–2013 baserades samarbetet på Europeiska grannskaps- och partnerskapsinstrumentet (ENPI), vilket gjorde det möjligt för regionala förvaltningar att sköta CBC-programmen genom en delad förvaltning.

Kolarctic ENPI CBC-programmet 2007–2013 genomfördes även inom ramen för avtalet mellan Ryska federationens regering och Europeiska gemenskapen om finansiering och genomförande av CBC-programmet Kolarctic av den 18 november 2009. Trots att lanseringen av ENPI-programmen försenades kraftigt genomfördes Kolarctic ENPI CBC-programmet framgångsrikt och de möjligheter som programmet gav stödmottagarna utnyttjades väl.

Under genomförandet av Kolarctic ENPI CBC-programmet 2007–2013 lanserades fyra förslagsinfordringar för tre prioriteringar: 1. Ekonomisk och social utveckling; 2. Gemensamma utmaningar; 3. Mellanfolkligt samarbete och identitetsskapande. Totalt finansierades 51 projekt, varav tre betraktades som storskaliga projekt (*Large Scale Projects, LSP*) med ett annorlunda ansökningsförfarande. Den totala budgeten för Kolarctic ENPI CBC-programmet 2007–2013 uppgick till 95 062 241 euro. Genomförandeperioden för projekten förlängdes fram till slutet av 2015. Genomförandet av Kolarctic ENPI CBC-programmet har visat att det finns ett stort intresse av det gränsöverskridande samarbetet mellan de deltagande länderna.

Den praxis och de erfarenheter som har vunnits från den dagliga programförvaltningen och från den interna kvalitativa projektövervakningen (IPQM) utgör en bra plattform för ytterligare utveckling av Kolarctic CBC-programmet 2014–2020. Dessutom används den bästa praxis för projektgenomförande som har insamlats från stödmottagare och relevanta aktörer när målen och strategin för programmet fastställs.

Riskhantering

Målen för riskhanteringen är att identifiera, analysera, bedöma och minska risker där så är möjligt och ständigt övervaka risker under hela programgenomförandet.

För att genomföra riskanalysen och identifiera riskreducerande åtgärder ska en riskhanteringsplan utvecklas som förvaltningsmyndigheten ska kunna använda för att reducera de risker som identifieras under programmets första fas och under programmets genomförande och för att svara på dem genom riskreducerande strategier. Dessutom är riskhanteringsplanen, precis som övervaknings- och utvärderingssystemen, ett rapporteringsverktyg för att informera den gemensamma övervakningskommittén.

Riskhanteringsplanen ska motsvara Kolarctic CBC-programmets gemensamma operativa program 2014–2020 och ligga i linje med kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 897/2014 samt avtalet mellan Ryssland och EU om samfinansiering och genomförande av programmet. En övervaknings- och utvärderingsplan fungerar som ett ytterligare verktyg vid riskidentifiering eftersom övervakning är en väsentlig del av riskhanteringsprocessen.

Riskhanteringsprocess, roller och ansvarsområden

För att systematiskt övervaka programmet och möjliga risker ska tillräckliga personalresurser från förvaltningsmyndigheten och filialerna avdelas för denna uppgift. Eftersom riskhantering är en fortlöpande process under hela programgenomförandet ska riskhanteringsgranskningen genomföras på ett konsekvent och regelbundet sätt var sjätte månad för att säkerställa att risker identifieras, minskas och rapporteras. Förvaltningsmyndigheten ska säkerställa att risker identifieras, analyseras och hanteras aktivt under programmets hela löptid. Risker ska identifieras så tidigt som möjligt för att minimera deras konsekvenser. Dessa olika steg ska beskrivas i riskhanteringsplanen.

Riskhanteringsplanen ska godkännas av den gemensamma övervakningskommittén under programmets första fas. Under programgenomförandet ska förvaltningsmyndigheten uppdatera och se över riskhanteringsplanen regelbundet. Riskhanteringsplanen ska årligen lämnas in till den gemensamma övervakningskommittén för godkännande.

Vision

Programmets vision beskriver den förväntade positiva förändring som ska erkännas i programområdet efter programmets genomförande. Visionen för Kolarctic CBC 2014–2020 är baserad på den logiska ramen. Visionen har utvecklats genom att kombinera de övergripande målen för varje tematiskt mål som valts för programmet. Det övergripande målet är det bredare mål vars genomförande programmet ska bidra till. Sammanfattningsvis är det övergripande målet att främja en livskraftig ekonomi och en attraktiv region, där invånare och besökare kan njuta av den arktiska naturen och naturresurserna används på ett hållbart sätt.

Den gemensamma visionen för Kolarctic CBC-programmet är följande:

Kolarctic CBC-programmets programområde är ett blomstrande, miljövänligt och varierande område med en livskraftig ekonomi, rörlighet för personer, idéer och teknologier och där mellanfolkligt samarbete är ett grundläggande värde.

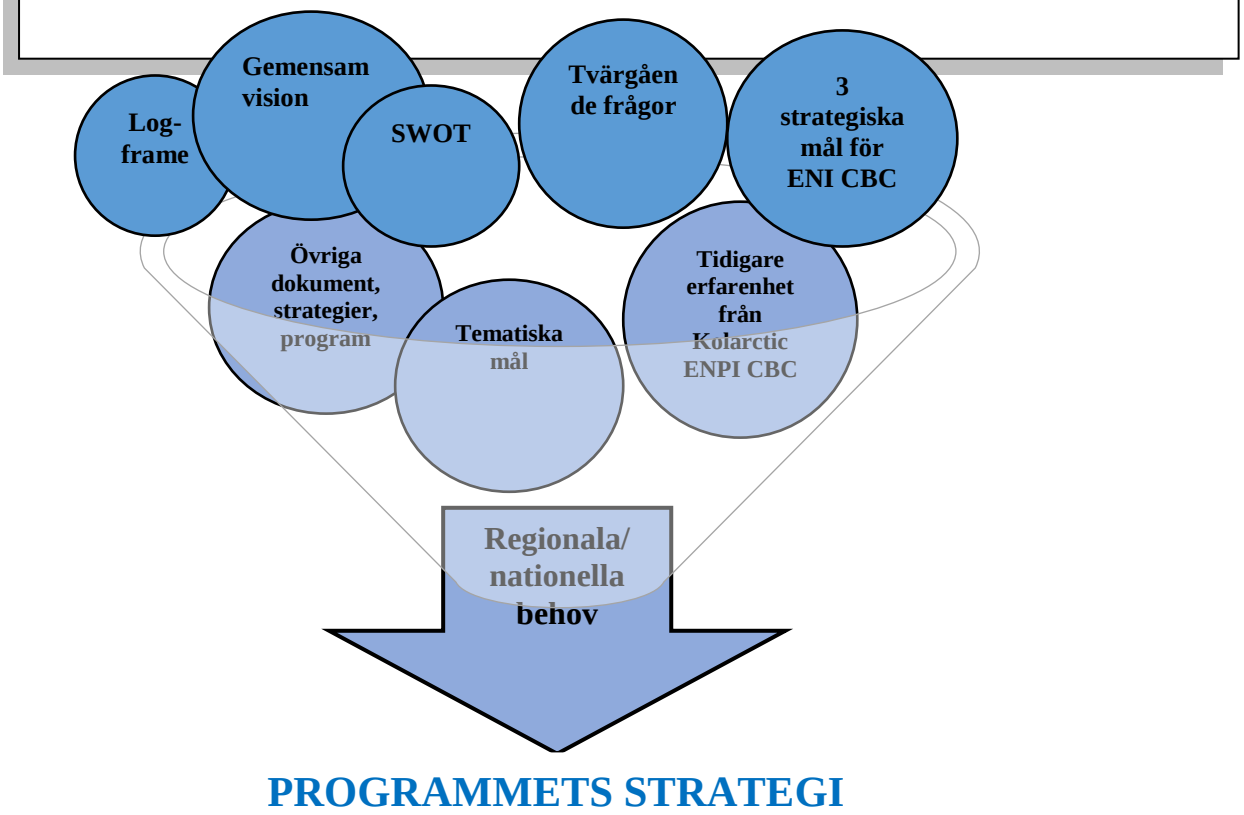

Figur 5. Viktiga element i programstrategin.

Programmets prioriterade områden

1. **En livskraftig arktisk ekonomi, natur och miljö (TO 1, TO 6)**

En viktig faktor i Nordkalottens och nordvästra Rysslands framtida utveckling är ett livskraftigt och attraktivt område när det gäller ekonomin och den arktiska naturen. Så som definieras i SWOT-analysen (bilaga 6) är Kolarctic CBC-programmets programområde rikt i arktiska naturresurser och förnybara energikällor. De specifika nordliga klimatomständigheterna i området ger unika möjligheter för utveckling av specialiserade produkter och tjänster, som t.ex. snö som ”lyxprodukt” och testmiljöer i kallt klimat. Stora orörda vildmarksområden och orörd natur gör programområdet till en attraktiv region.

Främjande och användning av befintlig arktisk kunskap och ett samarbete mellan företagssektorn, miljömyndigheter och icke-statliga organisationer är en förutsättning för en sektorsövergripande utveckling av programområdets livskraftighet genom att söka gemensamma intressen och genomföra hållbara utvecklingsaktiviteter i området.

Utöver projekt som endast rör utveckling av näringslivet och små och medelstora företag (TO 1) eller projekt som endast rör miljöskydd och begränsning av och anpassning till klimatförändringar (TO 6) har detta prioriterade område utvecklats för att även stödja och underlätta gemensamma utvecklingsaktiviteter mellan företagssektorn och miljösektorn.

Målet för det prioriterade området 1 är att förbättra en livskraftig ekonomi och en god livskvalitet genom att göra regionen mer attraktiv och genom att bevara den biologiska mångfalden och använda naturresurser på ett hållbart sätt.

Exempel på aktiviteter som kan stödjas av Kolarctic CBC-programmet 2014–2020:

Affärsinriktat gränsöverskridande samarbete inom forskning samt inom utbildning av experter och andra relevanta aktörer när det gäller kompetenser och industrier som är nödvändiga och relevanta för utvecklingen av programregionen, t.ex. följande:

- hållbar användning av naturresurser
- arktiska förhållanden, tester i kallt klimat
- miljövänlig turism, turistsäkerhet
- kreativa industrier
- förnybar energi
- cleantech
- avfallshantering
- råmaterial (trä, mineraler, arktiska bär och växter o.s.v.)
- mineralundersökningar
- fiskeri
- jordbruk
- skogsbruk
- miljömässig livskraft
- olja och gas
- traditionella och moderna näringar bland ursprungsbefolkningarna i programregionen
- forskning och innovationer inom tillväxtindustrier eller branscher som verkar passa för ett gränsöverskridande samarbete

Sektorsöverskridande innovationer i gränsöverskridande företag

- utveckling av gemensamma innovativa arbetsmetoder, teknologier eller lösningar, t.ex. mellan den privata och offentliga sektorn, mellan företagssektorn och miljöorganisationer, mellan kreativa industrier och IKT-utvecklare o.s.v.
- främjande av en proaktiv utveckling och realisering av gemensamma produktfamiljer av hög kvalitet inom turistindustrin, t.ex. turism och välfärdsindustrin, turism och energi o.s.v.
- hållbar turistindustri; uppbyggnad av infrastruktur för turism på ett hållbart sätt (energieffektivitet)
- hållbar mineralindustri – bästa miljöpraxis inom metallgruvindustrin
- hållbart skogs- och jordbruk – bästa miljöpraxis nom nordliga klimatomständigheter och ett klimat i förändring
- stöd för den arktiska havsindustrin genom att säkerställa utvecklingen av specialfartyg och riggar som är anpassade för att arbeta på en nordlig breddgrad, driftsexpertis, teknologi och kvalitet, färdigheter för sjömän
- sektorsöverskridande innovationer inom renare produktionsaktiviteter

Stöd för ungt företagande och små och medelstora företag
- gemensamma gränsöverskridande aktiviteter som utförs av unga företagare och små och medelstora företag som startar sin verksamhet eller som vill utveckla sin gränsöverskridande affärskompetens genom gemensam utbildning
- utveckling av samarbets- och klusterkapaciteten hos små och medelstora företag för att stärka deras konkurrenskraft i gränsöverskridande verksamheter

Stöd för gränsöverskridande affärsutveckling, inklusive offentlig-privata partnerskap
- kompetensutveckling för små och medelstora företag inom gränsöverskridande samarbete och att driva verksamhet i Kolarctic-programmets programregion eller Barentsregionen
- utveckling av informationstjänster för gränsöverskridande affärsverksamhet
- språkutbildning för gränsöverskridande affärssyften
- utveckling av turistprodukter av hög kvalitet som är specialiserade på de arktiska styrkorna
- stärkande av konkurrenskraft genom expanderade marknader
- avlägsnande av hinder för gränsöverskridande handel
- stöd för företagande inom kreativa industrier, inklusive gränsöverskridande kulturproduktion
- studier av relevant nationell lagstiftning och befintlig praxis fungerar som vägledning för små och medelstora företag som vill utvidga sin verksamhet utomlands

Stöd för företag som stärker ursprungsbefolkningarnas kulturer och/eller traditionella näringar
- stöd för företagande av ursprungsbefolkningarna,
- utveckling av hållbara natur- och turismprodukter baserade på naturupplevelser och regionala traditionella kunskaper

Stöd för företagande inom kreativa industrier
- projekt för att främja kuvöser och företagare inom bostäder – utbyte av kunskaper, nätverk och erfarenheter
- utveckling av kulturell turism

Gemensamma aktiviteter för att ge information och/eller utbildning i miljöfrågor
- utveckling av nätverk mellan miljöledning, icke-statliga miljöorganisationer och naturvetenskapliga institutioner, involvering av lokalbefolkningar i aktiviteter för att öka miljömedvetenheten

- förbättrad spridning av information om t.ex. anpassning till klimatförändringar, skogsbruk och biologisk mångfald och miljöns tillstånd i Barentsregionen
- samarbete med kulturaktörer: sprida/främja konstnärliga uttryck för den arktiska naturen och miljön

Gemensam utbildning och forskning till stöd för en hållbar utveckling och miljöaktiviteter
- miljöövervakning
- återställning av miljön
- miljöforskning och genomförande av vetenskapliga resultat, inklusive frågor som rör klimatförändringar, havsforskning, färskvattensforskning o.s.v.
- dokumentation och skydd av ursprungsbefolkningars användning av land och områden

Gemensamma aktiviteter till stöd för miljöinnovationer, miljöteknologier och miljötjänster inom områden som t.ex.:
- energieffektivitet
- förnybar energi
- hantering av avfall och avloppsvatten
- rening och förbättring av kvaliteten på dricksvatten
- främjande av en ekonomi med låga koldioxidutsläpp
- ekologiskt effektiv utveckling av industrier
- miljömässigt hållbar utveckling av industrier, skogs- och jordbruk
- bioekonomi
- användning av ren teknik på områdena energieffektivitet, energibesparingar, vatten- och avfallshantering

Gemensamma kapacitetsuppbyggande aktiviteter på området förebyggande av och reaktion på ekologiska katastrofer
- utveckling av särskilda utbildningsprogram för professionella räddningsteam inom förebyggande av och svar på kemiska olyckor och med beaktande av det gränsöverskridande samarbetet
- riskhantering och nödberedskap för naturkatastrofer och katastrofer som orsakats av människor
- förebyggande av katastrofer orsakade av människor, inklusive gemensam utbildning, utbyte av bästa praxis, ökning av allmänhetens medvetenhet

Gemensamma forskningsaktiviteter och kapacitetsuppbyggande aktiviteter baserade på gemensamma miljöintressen
- samarbete inom en miljömässigt hållbar planering av mark- och vattenanvändning över gränsområdena
- samarbete i utbyte av bästa praxis inom miljöförvaltning
- skapande av en gemensam databas om stora köttätare i rennäringsområdet

Gemensamma aktiviteter för en hållbar förvaltning av arktiska naturresurser
- rehabilitering av arktiska vatten kontaminerade av radioaktivt avfall
- aktiviteter för skydd, återställning och förvaltning av vatten i de internationella och nationella flodbäddarna, harmonisering av vattenkvalitet, miljöstandarder för vattenkvalitet och övervakningsprogram för vattenekologi

Gemensamma aktiviteter inom området natur- och miljöskydd
- skydd av miljön mot negativ påverkan från stängda gruvor

- utveckling av ekologiskt hållbara metoder för efterbearbetning av gruvor som läggs ned
- sanering och återställning av övergivna industri- och militärområden
- bevarande och återställande av naturens biologiska mångfald
- skydd av sårbara områden
- skapande av nätverk mellan arktiska naturvårds-, skydds- och återställningsområden

Exempel på möjliga projekt som stödjer mellanfolkligt samarbete:

- projekt som ökar den kulturella förståelsen och den kulturella integrationen i arbetslivet
- projekt som stödjer unga och/eller utsatta personer som kommer in i arbetslivet
- projekt som stödjer utvecklingen av företag i samband med traditionella näringar och hantverk och alternativa inkomstkällor för ursprungsbefolkningar
- främjande av språk och traditionell kunskapsutbildning för ursprungsbefolkningar för att stärka deras kompetens att bevara och utveckla sina traditionella näringar och skapa nya inkomstkällor
- projekt som ökar regionens attraktivitet genom att underlätta samarbetet mellan lokala företag i kreativa industrier, t.ex. radiostationer, museer, utställningshallar, bibliotek o.s.v., och lokala kreativa innovatörer för att skapa en stark gemensam mediebild av programregionen
- aktiviteter som understryker regionens attraktivitet för ungdomar
- aktiviteter som stödjer ursprungsbefolkningarnas kulturer och livsmiljö
- miljöutbildning genom humaniora och kultur
- miljöutbildning genom nätverk inom forskning och bästa praxis inom naturvård, skydd och återställning

Exempel på möjliga projekt som stödjer utbildning, forskning, teknisk utveckling och innovation:

- projekt som knyter samman turism med naturen och miljöutbildning
- gemensamma forsknings- och utvecklingsprojekt mellan den offentliga och den privata sektorn, t.ex. inom skapandet av nya lösningar eller teknologier som förbättrar den ekonomiska utvecklingen i programregionen
- samarbete mellan utbildnings- och forskningsinstitutioner inom relevanta industrisektorer, t.ex. hållbar turism, användning av energieffektivitet i turistanläggningar, samarbete på områdena utbildning och forskning inom turism för att uppnå gemensamma kriterier inom kvalitet, säkerhet och hållbarhet, teknik för ett kallt klimat
- hållbarhetsutveckling och tekniska innovationer inom mineralindustrin; innovativa utbildningsstrategier inom gruvutbildning, t.ex. simulationer
- främjande av utbildning och forskning som verktyg för regional och ekonomisk utveckling
- kapacitetsuppbyggnad när det gäller entreprenörs-, lednings- och produktionsfärdigheter för att främja professionalism, know-how och kompetens inom Barentsregionen
- utveckling av samarbete inom räddningstjänster och kompetensutveckling bland personal, vilket sänker hindren för ett gränsöverskridande räddningstjänstsamarbete
- miljöutbildning med hjälp av sociala medier och medieinnovationer
- miljöutbildning genom nätverk inom forskning och bästa praxis inom naturvård, skydd och återställning
- att göra den arktiska kulturen och det arktiska kulturarvet mer synliga genom IKT-lösningar

2. **Rörlighet för personer, varor och kunskaper** (TO 1, TO 6, TO 7, TO 10)

Rörlighet för personer, varor och kunskaper är förutsättningar för den övergripande utvecklingen av olika sektorer i programområdet, t.ex. näringsliv, forskning, innovationer och teknisk utveckling samt miljömedvetenhet. Den vardagliga tryggheten och säkerheten på lokal nivå i gränsregionerna kräver också ett effektivt samarbete och nätverk mellan kommuner, myndigheter, utbildningsinstitutioner, icke-statliga organisationer och lokalinvånare. Den arktiska miljön och dess särskilda omständigheter kräver välutvecklade räddningstjänster och en nödberedskap med tillräcklig kapacitet för att verka i en internationell miljö över gränserna när så behövs.

För att underlätta det sektorsövergripande samarbetet inom programområdet, i synnerhet öst–västliga förbindelser och gränsöverskridande logistikkorridorer, krävs investeringar och utvecklingsaktiviteter. Trafik- och godsflödena till och från Kolarctic-programmets programregioner, t.ex. i samband med gruvindustrin och turistnäringen, har ökat markant de senaste åren.

Förbättrad tillgänglighet för programområdet, samt utnyttjande av den specialiserade arktiska expertisen över gränserna kräver goda trafik- och IKT-förbindelser. Effektiva transport- och kommunikationssystem är också nödvändiga för små och medelstora företag och affärssektorn samt för leverantörer av offentliga och privata tjänster i glesbefolkade områden.

Målet för det prioriterade området 2 är att underlätta gemensamma aktiviteter som förbättrar en flytande, väl fungerande, effektiv och säker trafik och logistik samt rörlighet för personer, varor och know-how/expertis över gränserna inom programområdet.

Förbättringen av tillgängligheten ska ske på ett hållbart sätt och med hänsyn till programområdets ömtåliga arktiska natur. Förenligheten mellan ovan nämnda mål och det miljövänliga tänkandet kan säkerställas genom stöd för projekt över olika sektorer, till exempel mellan företagssektorn, miljöskydd, transport- och kommunikationssystem samt utveckling av gränskorsningskorridorer och gemensamma nätverk mellan myndigheter.

Exempel på aktiviteter som kan stödjas genom Kolarctic CBC-programmet 2014–2020:

Innovationer, gemensamma forsknings- och utvecklingsaktiviteter på lång sikt och relevanta transport-/logistiklösningar i programregionen

- kartläggning av den framtida utvecklingen av flödena av varor och råmaterial
- utveckling av miljömässigt hållbara transportlösningar och logistik
- förbättring av trafiksäkerheten (t.ex. genom att skapa gemensamma data om trafikolyckor, forskning och förebyggande av kollisioner med vilda djur, tunga fordon på programområdets vägar, snöskotersäkerhet)
- samarbete mellan transport/logistik och andra relevanta sektorer, t.ex. turistnäring, miljö, gruvindustri o.s.v.

Förbättring av trafikfiler och vägar till gränsövergångarna

- gemensamma utvecklingsaktiviteter för att förbättra tillgängligheten till och från regionen (förbindelser mellan öst och väst)
- eliminering av flaskhalsar inom transport och vid gränsövergångar

Underlättad rörlighet över gränserna i programområdet

- tillgänglighet i form av turistnäring, små och medelstora företag
- transport av naturresurser, varor
- förbättring av tillgängligheten till Norra ishavet

Stöd för utvecklingen av IKT-infrastruktur, vilket förbättrar införandet av fjärrtjänster i randområden eller glesbefolkade områden inom relevanta områden, t.ex. följande:

- e-hälsa
- e-styrning
- e-lärande
- e-inkludering
- virtuella kulturtjänster
- e-marknadsföring

Publicering och spridning av arktiska kunskaper

- användning av innovativa tekniska lösningar, sociala medier, virtuella tjänster
- skapande av nya sätt att producera och sprida arktiska kunskaper

Gränsövergångarnas funktioner

- underlättande av veterinära och fytosanitära kontroller genom att tillhandahålla utrustning vid de relevanta gränsövergångarna
- användning av modern teknik och innovationer som använder IKT
- förbättring av gränsmyndigheternas samarbete och nätverksbyggande med professionella internationella räddningsteam och räddningsmyndigheter
- ombyggnad av relevanta gränsövergångar samt de vägfiler som leder trafik till dem

Samarbete och utbyte av bästa praxis mellan gränsmyndigheter (gränsbevakning, tullar och andra myndigheter samt relevanta aktörer)

- gemensamma kompetens- och kapacitetsuppbyggande projekt
- förbättring av gränsmyndigheternas kundservicekunskaper
- språkutbildning för myndigheter
- gemensam utbildning för myndigheter vid gränsövergångar (t.ex. när det gäller den rättsliga ramen för gränsöverskridande frågor, beredskap för ändrade visumregler o.s.v.)
- projekt som förbättrar utbytet och spridningen av information om tullregler mellan myndigheter och till allmänheten (t.ex. turister, gränsöverskridande ekonomiska aktörer, företag som arbetar med gränsöverskridande transporter, logistik o.s.v.)
- etablering av ett gemensamt nätverk mellan relevanta myndigheter (gränsmyndigheter, tullar, söknings- och räddningsmyndigheter), icke-statliga organisationer (t.ex. frivilliga räddningstjänster), företag och utbildningsinstitutioner för att förbättra och utveckla säkerheten och nödberedskapen inom gränsöverskridande turism

Exempel på möjliga projekt som stödjer mellanfolkligt samarbete:

- användning av kreativa industrier, konstnärer och deras gemenskaper för att hitta nya sätt att använda gränsöverskridande kommunikationsteknik
- utveckling av webbtjänster (t.ex. sociala medier) som möjliggör samarbete mellan medborgare, särskilt ungdomar, inom programregionen
- förbättring av utbytet och spridningen av relevant information, om t.ex. tullregler, till en bredare publik, såsom turister, ungdoms- och idrottsorganisationer, kulturella nätverk, forskningsinstitutioner och andra relevanta aktörer som har ett aktivt gränsöverskridande samarbete inom programregionen
- förbättring av den vardagliga tryggheten och säkerheten på lokal nivå i gränsregionerna genom att förbättra samarbetet mellan kommuner, myndigheter, utbildningsinstitutioner, icke-statliga organisationer och lokalinvånare

Exempel på möjliga projekt som stödjer utbildning, forskning, teknisk utveckling och innovation:

- gemensam forskning och gemensamma studier om framtida behov när det gäller tillgänglighet till och från programregionen
- utveckling av miljömässigt hållbara transportlösningar och logistik
- skapande av gemensam forskningsinformation om element som påverkar trafiksäkerheten inom programområdet och identifiering av innovativa lösningar för de identifierade riskfaktorerna
- utveckling av gemensamma utbildningar för myndigheter och andra relevanta aktörer (t.ex. språkutbildning, nödberedskap o.s.v.)
- En ökning av användningen av moderna tekniska lösningar vid gränsövergångarna

3.3 Indikatorer

Följande objektivt kontrollerbara indikatorer, som återspeglar programmets behov, har identifierats för att övervaka programmets resultat och rapportera programmets framsteg:

- **outputindikatorer** för varje tematiskt mål, inklusive det kvantifierade målvärdet, som förväntas bidra till resultaten,
- **resultatindikatorer** med ett basvärde och ett målvärde som motsvarar de förväntade resultaten för varje prioritering.

Outputindikatorerna mäter de direkta produkterna av de projekt som genomförs inom programmet och fångar in vad programmet förväntas leverera. De påverkas bara av programmet och är i princip inte känsliga för yttre påverkan. Det finns två typer av outputindikatorer: gemensamma outputindikatorer samt programspecifika outputindikatorer som omfattar de aspekter som inte omfattas av de gemensamma indikatorerna.

1) Gemensamma outputindikatorer

Som svar på förstärkta redovisningskrav i EU och för att tillåta en aggregering av outputindikatorer över programmen för övervakning och utvärdering är det nödvändigt att fastställa en gemensam ram för rapportering av programmets framsteg mot de definierade målen. En lista över gemensamma outputindikatorer för användning av CBC-program[22], med beaktande av EU:s standardindikatorer för externt bistånd, har kommunicerats till alla CBC-program så att de kan välja dem som passar deras program bäst. Denna ram av gemensamma indikatorer kommer att bana väg för en bättre kommunikation av uppnådda resultat, både på programnivå och på instrumentnivå.[23] De åtgärder som avspeglas i gemensamma indikatorer är inte viktigare än andra åtgärder som avspeglas i programspecifika indikatorer. De gemensamma outputindikatorerna förutsätter underförstått att alla åtgärder som vidtas av programmen har en specifik gränsöverskridande mervärdeskaraktär eller mervärdesdimension även om detta inte uttryckligen anges i en viss individuell indikators ordalydelse och/eller definition.

2) Programspecifika outputindikatorer

[22] En lista över gemensamma outputindikatorer för ENI CBC-program, EEAS
[23] ENI CBC Programming Document, punkt 6.5

Eftersom listan över gemensamma outputindikatorer täcker en del, men inte alla, åtgärder har programmet identifierat sina programspecifika indikatorer som avspeglar programmets specifika åtgärder.

Definierade **resultatindikatorer** mäter prioriteringarnas bredare påverkan på samhället och motsvarar programmets förväntade resultat. De sträcker sig bortom de direkta mottagarna av stödet och täcker en bredare samhällsgrupp. De definierade resultatindikatorerna påverkas i viss mån av programmets output men generellt påverkas de även av andra yttre faktorer som inte omfattas av programmets aktiviteter. Det finns ett orsakssamband mellan output- och resultatindikatorn, vilket innebär att förändringar i outputindikatorn har en effekt på dess motsvarande resultatindikator.

De förväntade resultaten och motsvarande resultatindikatorer för varje prioritering, liksom outputindikatorerna för varje prioritering, definieras i den logiska ramen (bilaga 5). Övervaknings- och utvärderingsplanen för Kolarctic CBC-programmet 2014–2020 ger en detaljerad definition för programmets output- och resultatindikatorer, inklusive en motivering till valet av dem, verifieringskällan, basvärden och målvärden samt beräkningsformler. Bas- och målvärden för resultatindikatorerna ska definieras senast innan förslagsinfordran lanseras. Övervaknings- och utvärderingsplanen ska varje år uppdateras av förvaltningsmyndigheten och godkännas av den gemensamma övervakningskommittén och på begäran skickas till de relaterade nationella myndigheterna i de deltagande länderna.

3.4 Integrering av tvärgående frågor

Miljömässig hållbarhet ska avspeglas i hela Kolarctic CBC-programmet och alla finansierade projekt, från projekturvalsprocessen till projektgenomförandefasen. Varje projekt måste utvärderas baserat på kriterier som säkerställer en miljömässig hållbarhet inom hela programmet. Miljömässig hållbarhet rör alla aspekter av gränsöverskridande samarbetsaktiviteter: ekonomiskt, ekologiskt, socialt och kulturellt samarbete. Programmets och projektens påverkan på miljö, klimat och människors välbefinnande ska vara positiv. Projekt med en direkt negativ miljöpåverkan ska inte finansieras under Kolarctic CBC-programmet.

I juli 2009 antog Europeiska kommissionen 2009 års genomgång av EU:s strategi för hållbar utveckling[24]. Enligt denna strategi ska Kolarctic CBC-programmet främja kampen mot klimatförändringar och främjandet av en ekonomi med låga koldioxidutsläpp genom att finansiera projekt som rör miljöskydd och begränsning av och anpassning till klimatförändringar. Miljömässig hållbarhet ska även stödjas genom att projekt underlättas i samband med utvecklingen av hållbara klimatsäkra transport- och kommunikationssystem.

I Ryska federationen, Ryska federationens ekologiska doktrin som antogs av regeringen den 31 augusti 2002 och anger följande prioriteringar:

- säkerställa en hållbar naturvård,
- minska föroreningar och säkerställa resurssparande,
- skydda och återställa den naturliga miljön.

Doktrinen anger olika uppsättningar av åtgärder inriktade på miljösäkerhet inom områden som t.ex. industriell produktion, hälsosamma och miljösäkra levnadsvillkor, reduktion av konsekvenserna av naturkatastrofer och katastrofer som orsakats av människor samt bättre kontroll över invasiva arter och genetiskt modifierade organismer.

Jämställdhet mellan män och kvinnor är en grundläggande mänsklig rättighet och män och kvinnor måste ha samma rättigheter, möjligheter och skyldigheter på olika områden i samhället. Kolarctic CBC-programmet ska ha som mål att bidra till att jämställdhetsperspektivet integreras i alla faserna av programmets genomförande och övervakningen av programmet. Jämställdheten mellan män och kvinnor ska främjas genom genomförande av projekt som stärker kvinnors ställning och ökar företagandet bland dem och därmed underlättar kvinnornas integrering i den lokala och regionala utvecklingen och ekonomiska tillväxten i programområdet. Stor vikt ska även läggas vid aktiviteter som rör det gränsöverskridande samarbetet mellan ungdomar och kvinnor i programområdet. Projekt med en direkt positiv inverkan på jämställdheten mellan män och kvinnor ska främjas av programmet.

[24] http://ec.europa.eu/environment/eussd/

4. STRUKTURER FÖR OCH UTNÄMNING AV BEHÖRIGA MYNDIGHETER OCH FÖRVALTNINGSORGAN

4.1 Den gemensamma övervakningskommittén

Den gemensamma övervakningskommittén ska inrättas inom tre månader från det datum programmet antas av Europeiska kommissionen och godkänns av de nationella myndigheterna i de deltagande länderna. Kommittén ska bestå av högst sex personer per land. Som regel ska varje land representeras av fyra regionala representanter och två representanter för den centrala regeringsnivån. Varje land ska ha en röst. Medlemmarna i kommittén ska utses på funktionell basis. Representanter för Europeiska kommissionen ska delta i kommittén som observatörer. Kommittén kan bjuda in andra observatörer om så begärs.

Delegationerna (den gemensamma övervakningskommittén) från varje deltagande land kan inte inkludera representanter för alla relevanta aktörer i programområdet. Denna begränsning ålägger varje deltagande land och region en skyldighet att skapa nationella och regionala samordningsmekanismer för att säkerställa ett åtagande från och inflytande för aktörer som inte finns representerade i delegationen.

Den gemensamma övervakningskommittén följer genomförandet av programmet och ger förvaltningsmyndigheten rekommendationer om genomförandet och utvärderingen av programmet. Kommittén godkänner kriterierna för projekturval, ansvarar för utvärderingen och för urvalsförfarandet, fattar det slutgiltiga beslutet om projekturvalet, godkänner förvaltningsmyndighetens arbetsprogram och finansieringsplan, godkänner budgeten för tekniskt bistånd och övervakar förvaltningsmyndighetens genomförande av arbetsprogrammet och finansieringsplanen. Kommittén granskar och godkänner de årliga rapporterna, de årliga övervaknings- och utvärderingsplanerna samt de årliga informations- och kommunikationsplanerna.

Huvudprinciperna för kommitténs arbete är sekretess, likabehandling, opartiskhet samt efterlevnad av programmets regler. Den gemensamma övervakningskommittén är den slutgiltiga beslutsfattande instansen för programmet.

Det första sammanträdet för den gemensamma övervakningskommittén ska sammankallas av förvaltningsmyndigheten. Kommittén sammanträder minst en gång om året. Kommittén utarbetar och antar sin egen arbetsordning. Besluten ska vara enhälliga.

Den gemensamma övervakningskommittén ska ha följande uppgifter:

1) Programförvaltning och ekonomisk förvaltning

- godkänna förvaltningsmyndighetens arbetsprogram och finansieringsplan och övervaka förvaltningsmyndighetens genomförande av dessa;
- granska och godkänna årliga rapporter samt slutrapporten;
- granska och godkänna en årlig informations- och kommunikationsplan samt en årlig övervaknings- och utvärderingsplan;
- godkänna förslag om att se över programmet;
- granska alla rapporter från förvaltningsmyndigheten och vidta lämpliga åtgärder vid behov;
- granska alla omtvistade ärenden som förvaltningsmyndigheten informerar kommittén om
- godkänna ändringar i programmets finansieringsplan.

2) Val och förvaltning av projekt

- ansvarar för utvärderings- och urvalsförfarandet för projekt som ska finansieras av programmet;

- godkänner kriterierna för val av projekt som ska finansieras av programmet;
- fattar det slutgiltiga beslutet om att godkänna eller avslå projektansökningarna och beslutar om de slutliga belopp som beviljas projekten.

3) Tekniskt bistånd

- godkänna budgeten för tekniskt bistånd och den planerade användningen av tekniskt bistånd;
- godkänna ändringar i budgeten för tekniskt bistånd.

4.2 Regionala utvärderingsgrupper och externa experter

De deltagande länderna har beslutat att inrätta regionala utvärderingsgrupper i varje deltagande land för att genomföra utvärderingen av projektansökningarnas kvalitet och relevans.

Den gemensamma övervakningskommittén fattar beslutet om att inrätta regionala utvärderingsgrupper. Medlemmarna i varje regional utvärderingsgrupp utses av respektive deltagande land.

Externa experter kan även delta i utvärderingsförfarandet om så beslutas av den gemensamma övervakningskommittén.

De regionala utvärderingsgrupperna eller externa experterna ska utvärdera projektansökningarnas kvalitet och relevans i förhållande till programmets prioriteringar och strategierna för programregionerna, på det sätt som beskrivs i kapitel 5.3.

4.3 Förvaltningsmyndigheten och dess utnämning

De länder som deltar i Kolarctic CBC-programmet har beslutat att Lapplands regionråd i Finland ska agera som förvaltningsmyndighet för programmet och således säkerställa att den praxis som utvecklats under perioden 2007–2013 fortsätter att användas i förvaltningen av Kolarctic ENPI CBC-programmet. Det rekommenderas att personer från hela programområdet deltar i förvaltningsmyndighetens arbete. Förvaltningsmyndigheten ska ha mandat att agera som ett programorgan efter att den gemensamma övervakningskommittén har bildats. Lapplands regionråd är en regional organisation. Den fungerar som en myndighet för regional utveckling och planering och bevakar regionens och dess samhällens intressen. Lapplands regionråd startade som förvaltningsmyndighet för Barents IIA-programmet under perioden 1996–1999, var därefter förvaltningsmyndighet för Interreg IIIA North-programmet 2000–2006 och fortsatte sedan som gemensam förvaltningsmyndighet för Kolarctic ENPI CBC-programmet 2007–2013. Det fungerar även som sekretariat för Nordkalottrådet och har sedan 1995 fungerat som regional kontaktpunkt i Finland för Norra periferi-programmet. Förutom dessa uppgifter har det även andra viktiga internationella uppgifter och kontakter som stödjer genomförandet av Kolarctic CBC-programmet.

Förvaltningsmyndigheten ska officiellt utses av arbets- och näringsministeriet i Finland. Utnämningsbeslutet (ministeriell förordning) baseras på en rapport och ett uttalande från programmets revisionsmyndighet, som fungerar som ett oberoende revisionsorgan och bedömer förvaltnings- och kontrollsystemens efterlevnad av de utnämningskriterier som anges i genomförandebestämmelserna för ENI CBC. Revisionsmyndigheten för programmet (finansministeriet, kontrollfunktionen) är funktionellt oberoende av förvaltningsmyndigheten och ska utföra sitt arbete i enlighet med internationellt erkända revisionsstandarder.

En preliminär tidsplan för utnämningen av förvaltningsmyndigheten:

- Förvaltningsmyndigheten utnämns av de deltagande länderna i den första gemensamma programkommittén i september 2013

- Rapport och uttalande från det oberoende revisionsorganet (revisionsmyndigheten) om förvaltnings- och kontrollsystemens efterlevnad efter att det gemensamma operativa programmet antagits (uppskattning: till mars 2016)
- Utnämningsbeslut från det finska arbets- och näringsministeriet (uppskattning: till slutet av mars 2016)

Förvaltningsmyndigheten ansvarar för att förvalta programmet i enlighet med principen om sund ekonomisk förvaltning och säkerställa att dess verksamhet bedrivs på ett lagligt och korrekt sätt. Den ansvarar även för att den gemensamma övervakningskommitténs beslut är i enlighet med gällande förordningar och bestämmelser.

Lapplands regionråd, som agerar som förvaltningsmyndighet för Kolarctic CBC-programmet, ska utarbeta en detaljerad beskrivning av förvaltningsmyndighetens och programmets förfaranden och organisation. Förfarandena kommer att anges i en beskrivning av förvaltnings- och kontrollsystemen, som kommer att godkännas av revisionsmyndigheten och den medlemsstat som förvaltningsmyndigheten befinner sig i (Finland). Beskrivningen av förvaltnings- och kontrollsystemen ska kontrolleras regelbundet under hela programgenomförandet.

Förvaltningsmyndigheten ska ha följande uppgifter:

1) **Programförvaltning**,
- stödja den gemensamma övervakningskommitténs arbete;
- ge informativt stöd om projekten och programmet till de nationella myndigheterna på begäran
- utarbeta och lämna in årliga rapporter samt slutrapporten till Europeiska kommissionen och regeringarna i deltagande länderna;
- dela information med revisionsmyndigheten och stödmottagarna som är relevant för genomförandet av deras uppgifter eller deras projekt;
- skapa och upprätthålla ett datoriserat system för registrering och lagring av nödvändiga data om varje projekt, när det gäller övervakning, utvärdering, ekonomisk förvaltning, kontroll och revision, inklusive data om individuella deltagare i projekten;
- på begäran av en rysk projektstödmottagare eller ryska projektpartner: ge bekräftelse om organisationens deltagande i programprojektet så att ryska partner kan ansöka om befrielse från tullar och skatt;
- i relevanta fall, utföra miljökonsekvensbedömningar på programnivå;
- genomföra informations- och kommunikationsplaner samt övervaknings- och utvärderingsplaner.

2) **Val och förvaltning av projekt**
- utarbeta och lansera urvalsförfarandena;
- sköta urvalsförfarandena för projekt;
- förse den samordnande stödmottagaren med ett dokument som anger villkoren för stöd för varje projekt, inklusive finansieringsplanen och tidsfristerna för genomförandet;
- vid eventuella problem, kontakta alla projektpartner för att lösa problemen;
- underteckna avtal med samordnande stödmottagare;
- förvalta projekt.

3) **Tekniskt bistånd**
- sköta förfarandena för kontraktstilldelning;
- underteckna avtal med entreprenörer;
- sköta kontrakt.

4) **Ekonomisk förvaltning och kontroll av programmet**

- kontrollera att tjänster, varor eller arbeten har utförts, levererats och/eller installerats och om de utgifter som stödmottagarna redovisat har utbetalats av dem och att detta följer gällande lag, programmets regler och stödvillkoren för projekten;
- säkerställa att stödmottagare som är inblandade i genomförandet av ett projekt har antingen ett separat redovisningssystem eller en lämplig redovisningskod för alla transaktioner som rör projektet; vidta effektiva och proportionerliga åtgärder mot bedrägerier med hänsyn till de identifierade riskerna;
- skapa förfaranden för att säkerställa att alla handlingar beträffande utgifter och revisioner som krävs för att säkerställa en adekvat verifieringskedja arkiveras på lämpligt sätt;
- sammanställa förvaltningsförklaringen och den årliga sammanfattningen;
- utarbeta och skicka in betalningsansökningar till Europeiska kommissionen;
- sammanställa årsbokslutet;
- beakta resultaten av alla revisioner som utförts av eller under tillsyn av revisionsmyndigheten vid utarbetande och inskickning av betalningsansökningar;
- upprätthålla datoriserade räkenskapshandlingar för de utgifter som redovisas till kommissionen och de utbetalningar som gjorts till stödmottagare;
- bokföra belopp som ska återkrävas och belopp som sänkts efter att hela eller en del av bidraget dragits tillbaka.

Kontrollerna av programmets ekonomiska förvaltning och kontroll ska inkludera de administrativa kontrollerna för varje betalningsansökning från stödmottagare samt projektkontroller på plats.

Platskontrollernas frekvens och omfattning ska vara proportionerliga till ett projekts bidragsbelopp och den risknivå som revisionsmyndigheten identifierat genom dessa kontroller och revisioner för förvaltnings- och kontrollsystemen i sin helhet. Platskontrollerna för projekt kan utföras i form av stickprovskontroller.

Förvaltningsmyndighetens personal ska utses i enlighet med Lapplands regionråds regler och förfaranden. Personalen vid filialerna ska utses i enlighet med överenskomna förfaranden. Förvaltningsmyndigheten och filialerna samarbetar med allmänheten och aktörerna på alla språk som talas inom programregionen samt engelska.

4.4 Nationella myndigheter

Förvaltningen av programmet baseras på full jämlikhet och fullt partnerskap mellan de deltagande länderna. Jämlikheten och partnerskapet avspeglas i sammansättningen och utnämningen av programorganen och i valet av enhälligt beslutsfattande som regel.

Ett effektivt beslutsfattande är en förutsättning för ett framgångsrikt genomförande av ett program som involverar regioner i fyra länder.

Varje deltagande land utser en nationell myndighet som ska stödja förvaltningsmyndigheten i förvaltningen av programmet i enlighet med principen om sund ekonomisk förvaltning.

De länder som deltar i Kolarctic CBC-programmet 2014–2020 har utsett följande organ som sina respektive nationella myndigheter:

Finland: Arbets- och näringsministeriet, regionala avdelningen, gruppen för strukturell förändring och internationellt samarbete

Ryssland: Ministeriet för ekonomisk utveckling, avdelningen för utveckling av regionalt och gränsöverskridande samarbete, enheten för utveckling av regionalt och gränsöverskridande samarbete

Sverige: Näringsdepartementet

Norge: Kommunal- och moderniseringsministeriet, avdelningen för regional utveckling, gruppen för internationellt samarbete.

Den nationella myndigheten har en mångdimensionell uppgift. Myndigheten:

- stödjer förvaltningsmyndigheten i förvaltningen av programmet i enlighet med principen om sund ekonomisk förvaltning.
- ansvarar för att förvaltnings- och kontrollsystem inrättas och fungerar effektivt på nationell nivå
- säkerställer den övergripande samordningen mellan de institutioner som är inblandade i programgenomförandet på nationell nivå, inklusive de institutioner som fungerar som kontrollkontaktpunkter och som medlemmar i revisorgruppen
- representerar landet i den gemensamma övervakningskommittén
- I Ryska federationen är den nationella myndigheten det ytterst ansvariga organet för att genomföra de bestämmelser som anges i finansieringsavtalet mellan Ryssland och EU.

De deltagande länderna ska förhindra, upptäcka och korrigera oegentligheter, inklusive bedrägerier och återkrav av felaktigt utbetalda belopp inom sina territorier, och utan dröjsmål meddela förvaltningsmyndigheten och Europeiska kommissionen om sådana oegentligheter samt hålla dessa informerade om framstegen i relaterade administrativa och rättsliga förfarandena.

4.5 Filialer

Filialer ska etableras i Norge, Ryssland och Sverige. Filialerna ska etableras som juridiska personer eller under regionala myndigheter. Vid behov ska värdorganisationer väljas ut via anbudsförfaranden eller genom beslut av den gemensamma övervakningskommittén baserat på rekommendationen från det land där filialen förväntas etableras.

Vad gäller filialen i Ryssland ska förvaltningsmyndigheten underteckna avtalet med filialen och sköta rekryteringen av personalen med stark eller nödvändig hänsyn till de rekommendationer som de ryska medlemmarna i den gemensamma övervakningskommittén tillhandahåller. När det gäller filialen i Ryssland ska alla överenskommelser med värdorganisationen och alla kravspecifikationer följa rysk lagstiftning och samtyckas till av den nationella myndigheten i Ryssland. Lönenivån ska ta hänsyn till den kvalifikations- och expertisnivå som positionen eller positionerna kräver.

Filialerna ska arbeta i samarbete med och under vägledning av förvaltningsmyndigheten. Filialerna ska rapportera om sina aktiviteter i den årliga rapport som ska skickas in för godkännande av den gemensamma övervakningskommittén.
Antalet filialer och deras slutliga placering ska beslutas av den gemensamma övervakningskommittén efter att den tillgängliga budgeten för tekniskt bistånd har bekräftats. För att uppfylla de uppgifter som filialerna har hand om ska tillräckliga resurser anslås i alla de deltagande länderna.

Ryska federationen har uttryckt ett behov av tre filialer i sitt territorium: i regionerna Murmansk och Archangelsk samt i det autonoma okruget Nentsien. För att uppfylla principen om likabehandling ska spridning av information om Kolarctic CBC-programmet säkerställas i alla programregionerna.

Filialerna ska:

a) bistå programmets förvaltningsmyndighet i uppfyllandet av sina förvaltningsuppgifter i programmet på den norska, ryska och svenska sidan

b) bistå förvaltningsmyndigheten i projekturvalsförfarandena och i uppföljningen och övervakningen av pågående projekt
c) arbeta med kommunikation och information i linje med programmets kommunikationsstrategi och årliga kommunikationsplaner
d) tillhandahålla information till projektpartner och ge vägledning till potentiella sökande
e) bistå de nationella och regionala myndigheterna i deras arbete med programmet
f) bistå förvaltningsmyndigheten i dess kontakter med norska, ryska och svenska stödmottagare
g) förse de nationella och regionala myndigheterna med den information som de behöver för att utföra sina uppgifter i den gemensamma övervakningskommittén
h) De ryska filialerna ska skicka rapporter om programmets genomförande till de ryska myndigheterna kvartalsvis och när dessa begär detta
i) De ryska filialerna ska organisera evenemang på den ryska sidan av programområdet; dessa evenemang och de ryska myndigheternas deltagande i programevenemang o.s.v. ska täckas från budgeten för tekniskt bistånd, inom gränserna för den godkända årliga budgeten för tekniskt bistånd.

Filialernas upphandling ska begränsas till vanliga driftskostnader samt kostnader för kommunikationer och synlighetsåtgärder.

De upphandlingsregler som ska användas av de ryska filialerna anges i finansieringsavtalet mellan Ryssland och EU.

4.6 Revisionsmyndigheten och medlemmarna i revisorgruppen

Revisionsmyndigheten är belägen i Finland och är funktionellt oberoende av förvaltningsmyndigheten. De deltagande länderna har utsett kontrollfunktionen vid finansministeriet (Finland) till revisionsmyndighet i Kolarctic CBC-programmet. Alla ENI CBC-program som har sina förvaltningsmyndigheter i Finland (Kolarctic CBC-programmet, Karelia CBC-programmet och South-East Finland–Russia CBC-programmet) ska utse samma myndighet att åta sig ansvaret som revisionsmyndighet. Revisionsmyndigheten säkerställer att revisioner utförs av förvaltnings- och kontrollsystemen, ett lämpligt antal projekt samt programmets årsbokslut. Revisionsmyndigheten ska bistås av en revisorgrupp som består av en representant för varje deltagande land i programmet. Revisionsmyndigheten säkerställer att revisionsarbetet uppfyller internationellt erkända revisionsstandarder. En revisorgrupp som består av en representant för varje deltagande land bistår revisionsmyndigheten. När revisioner utförs av ett annat organ än revisionsmyndigheten ska revisionsmyndigheten säkerställa att detta organ har det nödvändiga funktionella oberoendet.

Inom nio månader från undertecknandet av finansieringsavtalet ska revisionsmyndigheten skicka in en revisionsstrategi för utförande av revisioner till Europeiska kommissionen och Ryska federationens regering. Revisionsmyndigheten utarbetar ett revisionsuttalande om årsbokslutet och en årlig rapport med en sammanfattning om de revisioner som utförts, inklusive en analys av naturen och omfattningen av identifierade fel och svagheter, både på systemnivå och för projekt, samt de korrigerande åtgärder som vidtagits eller planeras. Europeiska kommissionen, och även den Ryska federationens regering om så behövs, samarbetar med revisionsmyndigheten för att samordna dess revisionsplaner och metoder och ska dela resultaten av den revision som utförs av programmets förvaltnings- och kontrollsystem.

De relevanta revisionsorganen i Ryska federationen och Finland kan utföra dokumentära kontroller på plats av användningen av den programfinansiering som används i Finland och Ryssland och kan utföra en fullständig revision i dessa länder, under hela löptiden för finansieringsavtalet mellan Ryssland och EU och i sju år efter datumet för den sista utbetalningen enligt de principer som definieras i det undertecknade finansieringsavtalet mellan EU och Ryska federationen.

Svenska och norska stödmottagare kan inte dra nytta av rysk nationell medfinansiering inom Kolarctic CBC-programmet. Ryska federationen kommer därför inte att delta i kontroller av aktiviteter som finansieras genom Kolarctic CBC-programmet inom Sveriges och Norges territorier.

Följande institutioner ska representeras i revisorgruppen:
Finland: Arbets- och näringsministeriet, regionala avdelningen, finans- och samordningsgruppen
Ryssland: Finansministeriet, avdelningen för internationella ekonomiska relationer
Sverige: Ekonomistyrningsverket
Norge: Riksrevisionen.

4.7. Kontrollkontaktpunkter

De deltagande länderna ska utse kontrollkontaktpunkter som ska stödja förvaltningsmyndigheten i dess kontrolluppgifter. Kontrollkontaktpunkternas uppgifter, som varierar i varje deltagande land, kan t.ex. inkludera att förtydliga nationella bestämmelser, stödja kontroller som utförs av förvaltningsmyndigheten inom det nationella territoriet, förval av oberoende revisorer, kvalitetskontroll av revisorers arbete samt godkännande av oberoende revisorer som har valts ut av stödmottagare.

De deltagande länderna har utsett följande organisationer till kontrollkontaktpunkter:
Finland: Arbets- och näringsministeriet, regionala avdelningen, samordnings- och finansgruppen
Ryssland: Ministeriet för ekonomisk utveckling, enheten för samordning och rättsligt stöd för regionalt och gränsöverskridande samarbete
Sverige: Tillväxtverket
Norge: Kommunal- och moderniseringsministeriet, avdelningen för regional utveckling, gruppen för regional utveckling.

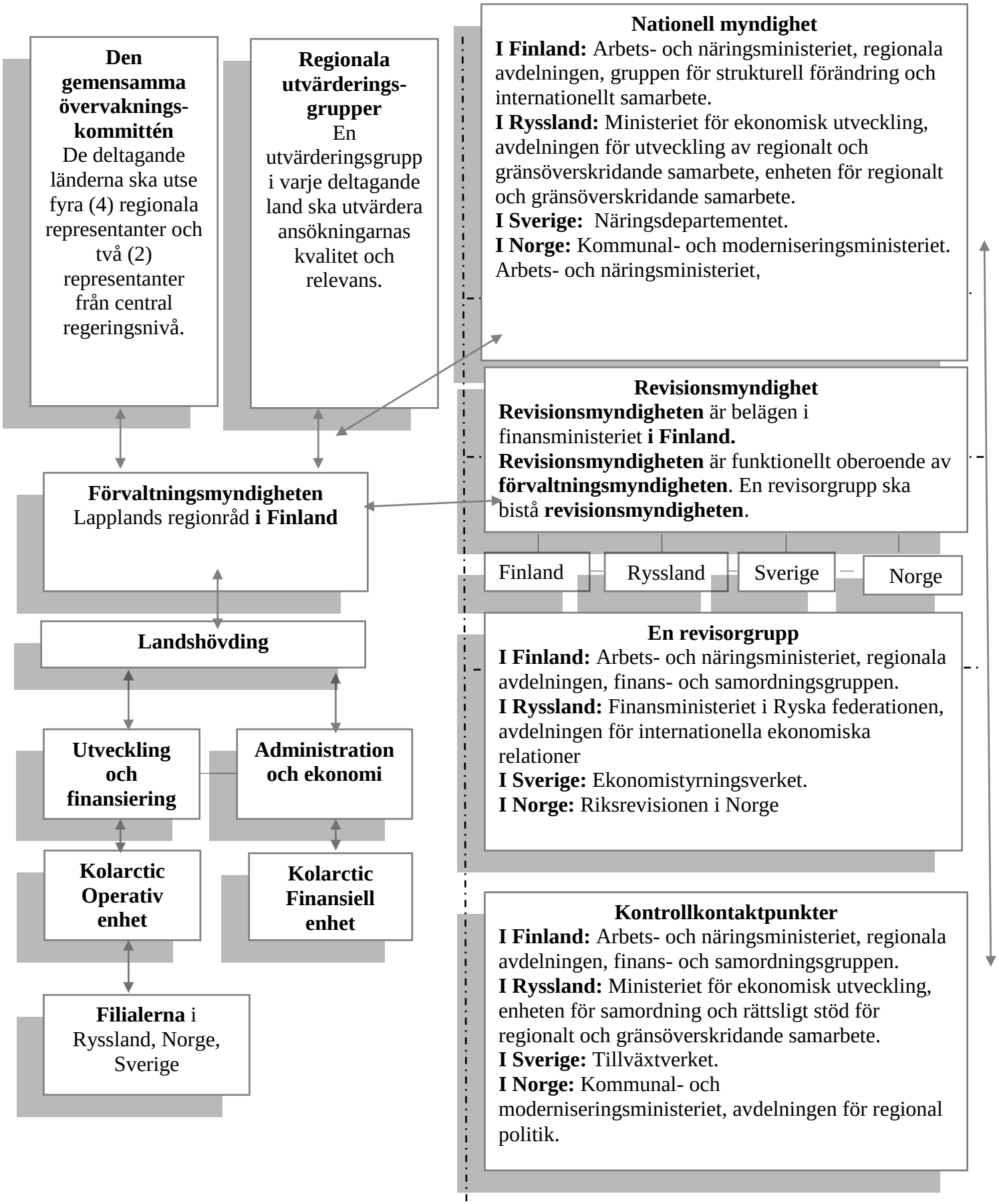

Figur 6. Uppdelning av ansvar mellan behöriga myndigheter och förvaltningsorgan.

5. PROGRAMGENOMFÖRANDE

5.1 Kortfattad beskrivning av förvaltnings- och kontrollsystemen

Funktioner för varje organ som är inblandat i förvaltningen och kontrollen av programmet
Kolarctic CBC-programmet genomförs med delad förvaltning tillsammans med en medlemsstat. De allmänna principerna för förvaltnings- och kontrollsystemen definieras i artikel 30 i kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 897/2014. De allmänna principerna för förvaltnings- och kontrollsystemen är en funktion av varje organ som är inblandat i förvaltningen och kontrollen, inklusive fördelningen av funktioner inom varje organ och organens interna organisation i enlighet med principen om åtskillnad av funktioner mellan och inom sådana organ. Förvaltnings- och kontrollsystemen ska inkludera förfaranden för att säkerställa korrektheten och riktigheten av redovisade utgifter samt elektroniska datasystem för redovisning, lagring, övervakning och rapportering. Förvaltningsmyndigheten ska säkerställa att förvaltnings- och kontrollsystemen fungerar, inklusive arrangemang för revisioner och en adekvat verifieringskedja.

En fullständig beskrivning av förvaltnings- och kontrollsystemen förbereds i enlighet med de krav som anges i kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 897/2014 av den 18 augusti 2014 och ska lämnas in till Europeiska kommissionen. Dessutom ska förvaltnings- och kontrollsystemen inkludera kontraktstilldelningsförfaranden för tekniskt bistånd och projekturvalsförfaranden liksom rollen för nationella myndigheter och de deltagande ländernas ansvar i enlighet med artikel 31.

Ansvariga myndigheter och organ för programmets förvaltning och kontroll är följande:

- den gemensamma övervakningskommittén
- de regionala utvärderingsgrupper som inrättas i varje deltagande land
- förvaltningsmyndigheten i Lapplands regionråd, Finland
- filialer i Norge, Ryssland och Sverige
- revisionsmyndigheten tillsammans med revisorgruppen
- kontrollkontaktpunkter i varje deltagande land.

Tabell 5. Programmets förvaltnings- och kontrollorgan.

Structure / authorities / body *)	Name of the Authority	Other information	Tasks	Number of participants /staff	Contact information/ Country
The Joint Monitoring Committee (JMC)		Four (4) regional and two (2) representatives from the central government level from the participating countries.	JMC will follow the programme implementation and progress and give recommendations to the Managing Authority for the programme implementation and evaluation. The Joint Monitoring Commitee will make a final decision on approval or rejection of project applications. The Functions of the Joint Monitoring Committee are defined in Article 24.	Finland (6), Russia (6), Sweden (6), Norway (6) total 24.	Finland, Russia, Sweden and Norway
The Managing Authority (MA)	The Regional Council of Lapland	The participating countries have decided the model of the management system of the Managing Authority as follows: Head of the MA and staff for the operational and financial management.	MA will be responsible for implementation of the Joint Operational Programme (JOP) in accordance with the principle of sound financial management and for ensuring the decision of the JMC comply with the applicable laws and provisions. The Functions of the Managing Authority are defined in Article 26.		Hallituskatu 20 B SF-96100 Rovaniemi, Finland
Branch Office(s) (BO)	Murmansk, Arkhangelsk, Nenets (tbc by the JMC)		Will include communication, information, assistance to the Managing Authority in the project evaluation and implementation follow-up.	Programme coordinators	Russia
Branch Office (BO)	County Administrative Board of Norrbotten		Will include communication, information, assistance to the Managing Authority in the project evaluation and implementation follow-up.	Programme coordinator (1)	Stationsgatan 5, S-971 86 Luleå, Sweden
Branch Office (BO)	Finnmark County Authority		Will include communication, information, assistance to the Managing Authority in the project evaluation and implementation follow-up. BO in Norway has responsibility for handling the Norwegian equivalent funding.	Programme coordinator and Programme auditor	Norway
National Authority (NA)	Ministry of the Employment and the Economy, Regional department, Structural change and international cooperation group		NA will be responsible for the set up and effective functioning of management and control systems at national level. NA will ensure the overall coordination of the institutions involved at the nationl level in the programme implementation. Represents its country in the Joint Monitoring Committee.		PL32, 00023 Valtioneuvosto Etelä-Esplanadi 4, Helsinki, Finland
National Authority (NA)	Ministry of Economic Development, Department for regional and cross-border cooperation development, regional and CBC cooperation unit		NA will be responsible for the set up and effective functioning of management and control systems at national level. NA will ensure the overall coordination of the institutions involved at the nationl level in the programme implementation. Represents its country in the Joint Monitoring Committee.		Mineconomy – Krasnaya Presnya St., 3, 109012, Moscow, Russia
National Authority (NA)	Ministery of Enterprise and Innovation		NA will be responsible for the set up and effective functioning of management and control systems at national level. NA will ensure the overall coordination of the institutions involved at the nationl level in the programme implementation. Represents its country in the Joint Monitoring Committee.		Sweden
National Authority (NA)	The Ministry of Local Government and Modernization		NA will be responsible for the set up and effective functioning of management and control systems at national level. NA will ensure the overall coordination of the institutions involved at the nationl level in the programme implementation. Represents its country in the Joint Monitoring Committee.		Norway

* Den gemensamma övervakningskommittén, förvaltningsmyndigheten, filialerna och de nationella myndigheterna.

Tabell 6. Programmets förvaltnings- och kontrollorgan.

Structure / authorities / body *)	Name of the Authority	Other information	Tasks	Number of participants /staff	Contact information/ Country
Audit Authority (AA)	The Ministry of Finance	AA is situated in the Member State in Finland.	AA is functionally independent of the Managing Authority.		Finland
Group of Auditors (GoA)	Ministry of Employment and the Economy, Regional Department, Finance and coordination group	The participating countries will appoint a representative to the group of auditors.	The Group of Auditors will assist the Audit Authority.		Finland
Group of Auditors (GoA)	The Ministry of Finance of the Russian Federation, Department for International Financial Relations	The participating countries will appoint a representative to the group of auditors.	The Group of Auditors will assist the Audit Authority.		Russia
Group of Auditors (GoA)	Swedish national financial management authority	The participating countries will appoint a representative to the group of auditors.	The Group of Auditors will assist the Audit Authority.		Sweden
Group of Auditors (GoA)	The Office of the Auditor General of Norway	The participating countries will appoint a representative to the group of auditors.	The Group of Auditors will assist the Audit Authority.		Norway
Control Contact Points (CCP)	Ministry for Employment and the Economy, Regional Department, Finance and coordination group		CCP will support the Managing Authority in its control tasks. National Authorities (NA) will be responsible for functions of the Control Contact Ponts.		Finland
Control Contact Points (CCP)	Ministry of Economic development, Unit for coordination and legal support of regional and cross border cooperation		CCP will support the Managing Authority in its control tasks. National Authorities (NA) will be responsible for functions of the Control Contact Ponts.		Russia
Control Contact Points (CCP)	National agency for economic and regional growth		CCP will support the Managing Authority in its control tasks. National Authorities (NA) will be responsible for functions of the Control Contact Ponts.		Sweden
Control Contact Points (CCP)	Ministry of Local Government and Modernisation, Department of regional policy		CCP will support the Managing Authority in its control tasks. National Authorities (NA) will be responsible for functions of the Control Contact Ponts.		Norway
Regional Assessment Group (RAG)		The participating countries have approved the project selection procedure.	A regional assessment group in each participating country will evaluate applications´quality and relevance. External experts might be involved in the evaluation procedure if necessary.		Finland, Russia, Sweden and Norway

** The Audit Authority, the Group of Auditors, the Control Contact Points and Regional Assessment Group.

Den gemensamma övervakningskommittén är det främsta beslutsfattande organet i programmet och består av representanter från alla deltagande länder. Den följer det allmänna genomförandet av programmet och ger förvaltningsmyndigheten rekommendationer om genomförandet och utvärderingen av programmet. Den gemensamma övervakningskommittén ansvarar dessutom för utvärderings- och projekturvalsförfarandet och fattar det slutgiltiga beslutet när det gäller projekturvalet. Den gemensamma övervakningskommittén godkänner förvaltningsmyndighetens

arbetsprogram, finansieringsplan och budget för tekniskt bistånd och övervakar även genomförandet av arbetsprogrammet och finansieringsplanen. Den gemensamma övervakningskommittén ska inrättas inom tre månader efter att det gemensamma operativa programmet har antagits av Europeiska kommissionen och godkänts av relaterade nationella myndigheter i de deltagande länderna. Den gemensamma övervakningskommitténs uppgifter beskrivs i kapitel 4.1.

Förvaltningsmyndigheten ska utföra huvuddelen av uppgifterna för det allmänna genomförandet av programmet och arbetar i enlighet med det årliga arbetsprogram som godkänts av den gemensamma övervakningskommittén. Uppdelningen av operativa och finansiella uppgifter kommer att säkerställas inom förvaltningsmyndigheten. Uppdelningen av ansvar kommer att beskrivas i beskrivningen av förvaltnings- och kontrollsystemen. Förvaltningsmyndighetens uppgifter beskrivs i kapitel 4.3.

De nationella myndigheterna representerar landet i den gemensamma övervakningskommittén. De nationella myndigheterna stödjer förvaltningsmyndigheten i förvaltningen av programmet i enlighet med en sund ekonomisk förvaltning. De nationella myndigheterna ska säkerställa samordningen av de institutioner som är inblandade i programgenomförandet på nationell nivå. De nationella myndigheternas uppgifter beskrivs i kapitel 4.4.

Förvaltningsmyndigheten ska bistås av filialerna i Norge, Ryssland och Sverige. Filialerna ska arbeta under överinseende av förvaltningsmyndigheten. Filialernas uppgifter beskrivs i kapitel 4.5.

Revisionsmyndigheten ska säkerställa att revisioner utförs av förvaltnings- och kontrollsystemen, ett lämpligt antal projekt samt programmets årsbokslut. Revisionsmyndigheten bistås av revisorgruppen. Revisionsmyndighetens och revisorgruppens funktioner beskrivs i kapitel 4.6.

Kontrollkontaktpunkterna hjälper förvaltningsmyndigheten att utföra sina kontroll- och verifieringsuppgifter på projektnivå. Kontrollkontaktpunkterna ska tillhandahålla information och förtydliganden om de nationella bestämmelserna. Kontrollkontaktpunkternas uppgifter beskrivs i kapitel 4.7.

Förfaranden för att säkerställa korrektheten och riktigheten av redovisade utgifter

De utgifter som stödmottagaren redovisat ska granskas av oberoende revisorer som väljs av projektstödmottagarna i varje land. Revisorerna ska undersöka om de kostnader som stödmottagaren redovisat samt projektets intäkter stämmer, har redovisats korrekt och är stödberättigande i enlighet med bidragsavtalet.

Granskningen ska utföras enligt ett överenskommet förfarande i enlighet med ISRS 4400 (International Standard on Related Services) och det internationella revisorsförbundets (IFAC:s) etiska regler. Revisorn måste uppfylla minst ett av följande krav:

(a) vara medlem i ett nationellt redovisnings- eller revisionsorgan eller redovisnings- eller revisionsinstitut som i sin tur är medlem i IFAC;
(b) vara medlem i ett nationellt redovisnings- eller revisionsorgan eller redovisnings- eller revisionsinstitut. Om detta organ inte är medlem i IFAC ska revisorn förbinda sig att genomföra arbetet i enlighet med IFAC:s standarder och etiska regler;
(c) vara registrerad som lagstadgad revisor i ett offentligt register hos ett offentligt tillsynsorgan i en medlemsstat i EU i enlighet med de principer för offentlig tillsyn som anges i direktiv 2006/43/EG
(d) vara registrerad som lagstadgad revisor i ett offentligt register hos ett offentligt tillsynsorgan i ett CBC-partnerland, förutsatt att registret styrs av principer om offentlig tillsyn som anges i lagstiftningen för det berörda landet.

De revisorer som uppfyller ovannämnda kriterier väljs ut av projektstödmottagarna. Utöver den kontroll som de oberoende revisorerna utför kan förvaltningsmyndigheten utföra sina egna kontroller av programmets ekonomiska förvaltning och kontroll samt projektkontroller på plats. Förvaltningsmyndighetens kontrolluppgifter beskrivs i kapitel 4.3. De nationella myndigheterna och kontrollkontaktpunkterna ska stödja förvaltningsmyndigheten i dess kontrolluppgifter.

Revisionsmyndigheten säkerställer att revisioner utförs av ett lämpligt antal projekt för att säkerställa att kontroll- och verifieringssystemet fungerar och är tillförlitligt.

Elektroniska datasystem för redovisning, lagring, övervakning och rapportering

Kolarctic CBC-programmet har ett programförvaltningssystem, PROMAS, som används för förvaltning och övervakning av programmet och projekten. På projektnivå använder förvaltningsmyndigheten det elektroniska systemet för operativa och finansiella uppföljningar. Utbetalningar till de sökande registreras i ett separat elektroniskt redovisningssystem, ProEconomica. Informationen i dessa två system kommer att jämföras regelbundet.

Programförvaltningssystemet (PROMAS) har utarbetats genom ett samarbete mellan de tre CBC-program som har sina förvaltningsmyndigheter i Finland. Alla programmen använder samma elektroniska system men har olika data. Systemet och databasen är skyddade och endast ett begränsat antal personer har tillgång till systemet. Databasen ska respektera säkerhetsstandarderna och sekretesskraven och följa relevant lagstiftning.

Projektstödmottagarna ska använda programförvaltningssystemet PROMAS för sin beskrivande och finansiella rapportering. Allt rapporteringsmaterial som produceras av projekten ska lagras i databasen. Förvaltningsmyndigheten använder PROMAS för att samla in och sammanfatta den information om projekten som ska användas för utkastet till de årliga rapporterna och andra eventuella rapporter och utvärderingar.

I det elektroniska systemet finns även en plattform för den interna projektövervakning som förvaltningsmyndigheten utför med IPQM-verktyget. Den interna övervakningen utförs med hjälp av IPQM-verktyget (*Internal Project Qualitative Monitoring*), som är baserat på principerna för resultatorienterad övervakning (*Results-Oriented-Monitoring, ROM*) och projektcykelförvaltning (*Project Cycle Management, PCM*) och ska integreras i programförvaltningssystemet PROMAS. Rapporter, resultat och rekommendationer från den interna kvalitativa projektövervakningen lagras i databasen och finns tillgängliga under filerna för varje projekt i fråga.

Arrangemang för revision av förvaltnings- och kontrollsystemens funktioner

Revisionsmyndigheten ska utföra revisionen av förvaltnings- och kontrollsystemen. Förvaltnings- och kontrollsystemen kontrolleras och granskas av revisionsmyndigheten under utnämningen av förvaltningsmyndigheten och även årligen under programmets genomförandeperiod.

I den årliga rapporten ska förvaltningsmyndigheten skicka en förvaltningsförklaring som bekräftar att informationen i den årliga rapporten har presenterats korrekt, är fullständig och stämmer, att utgifterna har använts för avsett syfte och att de inrättade kontrollsystemen har gett nödvändiga garantier om att de underliggande transaktionerna är lagliga. Den årliga rapporten inkluderar även information om de kontroller som förvaltningsmyndigheten har utfört, inklusive en analys av naturen och omfattningen av eventuella fel och svagheter som identifierats i systemen samt de korrigerande åtgärder som planeras.

Revisionsmyndighetens uttalande om programmets årsbokslut ska inkluderas i programmets årliga rapport, som ska skickas till Europeiska kommissionen och till regeringarna i de deltagande länderna om så begärs. Revisionsmyndighetens uttalande om årsbokslutet ska säkerställa att bokslutet ger en rättvisande bild, att transaktionerna är lagliga och korrekta och att de inrättade kontrollsystemen fungerar korrekt. Revisionsmyndigheten tillhandahåller årligen en sammanfattning av de utförda revisionerna, inklusive en analys av naturen och omfattningen av identifierade fel och svagheter, både på systemnivå och för projekt.

Värdorganisationen för förvaltningsmyndigheten har en intern revisor. Den interna revisorn säkerställer att programmet förvaltas i enlighet med relevant lagstiftning och enligt förfaranden som de deltagande länderna har kommit överens om.

System och förfaranden för att säkerställa en adekvat verifieringskedja

Förfarandena för avtal, rapportering och utbetalningar har utvecklats för att säkerställa adekvata verifieringskedjor. Bidragsavtalet ska baseras på ansökan med en tydlig verksamhetsplan och relaterad budget. Rapporteringen från stödmottagarna ska vara baserad på det undertecknade bidragsavtalet och aktiviteter som genomförs på motsvarande sätt. De redovisade utgifterna måste härröra från den godkända projektplanen. Stödmottagarnas bokföring ska göras enligt principer för en sund ekonomisk förvaltning. Alla kostnader som stödmottagarna rapporterar och redovisar måste vara registrerade i deras redovisningsfiler och de ursprungliga fakturorna måste finnas tillgängliga.

Både förvaltningsmyndigheten och stödmottagarna ska under fem år från slutbetalningen för programmet arkivera samtliga dokument som rör programmet eller ett projekt. De ska arkivera rapporter, styrkande handlingar samt räkenskaper, redovisningshandlingar och alla övriga handlingar som rör finansieringen av programmet och projekten.

Förfaranden för förebyggande, upptäckt och korrigering av oegentligheter, inklusive bedrägerier och återkrav av felaktigt utbetalda belopp samt eventuell ränta

Förvaltningsmyndigheten ansvarar för att förebygga och undersöka oegentligheter, utföra de finansiella korrigeringar som krävs och genomföra återkrav. Om en systematisk oegentlighet föreligger ska förvaltningsmyndigheten utvidga sin undersökning till alla operationer som kan vara berörda. Nyckelverktygen för att förhindra oegentligheter är de regelbundna rapporterna från projekten – inklusive revisionsrapporter och verifieringsrapporter för utgifter, ytterligare verifikationer och kontroller på plats av förvaltningsmyndigheten och filialerna, regelbunden övervakning av verksamheternas resultat samt stickprovskontroller organiserade av revisionsmyndigheten.

Förfaranden för förebyggande, upptäckt och korrigering av oegentligheter, inklusive bedrägerier och återkrav av felaktigt utbetalda belopp, plus eventuell ränta, ska inkluderas i förvaltnings- och kontrollsystemen.

Förvaltningsmyndigheten ska utföra de finansiella korrigeringar som krävs i samband med individuella eller systematiska oegentligheter som upptäcks i projekt, i tekniskt bistånd eller i programmet. Finansiella korrigeringar ska bestå av att avbryta hela eller en del av programmets bidrag till ett projekt eller för tekniskt bistånd. Förvaltningsmyndigheten tar hänsyn till oegentligheternas art och allvar samt den ekonomiska förlusten och tillämpar en proportionerlig finansiell korrigering. Finansiella korrigeringar ska registreras av förvaltningsmyndigheten i årsbokslutet för det räkenskapsår som avbrottet beslutas om.

Förvaltningsmyndigheten ansvarar för att återkräva felaktigt utbetalda belopp. Förvaltningsmyndigheten ska återkräva de felaktigt utbetalda beloppen, plus eventuell dröjsmålsränta, från den samordnande stödmottagaren. De berörda stödmottagarna ska återbetala de felaktigt utbetalda beloppen till den samordnande stödmottagaren i enlighet med det partnerskapsavtal som undertecknats mellan dem. Om den samordnande stödmottagaren inte lyckas utverka en återbetalning från en berörd stödmottagare ska förvaltningsmyndigheten formellt meddela den senare om att återbetala beloppet till den samordnande stödmottagaren. Om den berörda stödmottagaren inte återbetalar beloppet ber förvaltningsmyndigheten det deltagande land som den berörda stödmottagaren är etablerad i att återbetala de felaktigt utbetalda beloppen.

Om den berörda stödmottagare som inte återbetalar beloppet har sin verksamhet i Finland, Sverige eller Norge ska förvaltningsmyndigheten be EU-medlemsstaten (Finland eller Sverige) eller Norge att återbetala de felaktigt utbetalda beloppen. Staten i fråga betalar beloppet till förvaltningsmyndigheten och kräver tillbaka beloppet från stödmottagaren.

Ryska federationens ansvar i att förebygga, upptäcka och korrigera oegentligheter, inklusive bedrägeri- och återkravsförfaranden, ska anges i finansieringsavtalet.

Kontraktstilldelningsförfaranden för tekniskt bistånd samt projekturvalsförfaranden

Tekniskt bistånd

För upphandlingarna av tekniskt bistånd ska de nationella upphandlingsreglerna i Finland tillämpas när förvaltningsmyndigheten ansvarar för upphandlingarna. Filialerna kan genomföra upphandlingar i anslutning till ett kontors vanliga driftskostnader och synlighetsåtgärder för programmet. Om upphandlingsförfarandena genomförs i Ryska federationen ska de upphandlingsregler som anges i finansieringsavtalet användas. För Norge gäller de nationella upphandlingsreglerna.

Urvalsförfaranden för projekt

Projekten för Kolarctic CBC-programmet väljs antingen genom en förslagsinfordran eller som direkta tilldelningar utan förslagsinfordran. Projekturvalsförfarandet via förslagsinfordringar beskrivs i kapitel 5.3. Förslag via direkt tilldelning beskrivs i kapitel 5.4.

De nationella myndigheternas roll och de deltagande ländernas ansvar

De nationella myndigheterna ansvarar för att förvaltnings- och kontrollsystem inrättas och fungerar effektivt på nationell nivå. De nationella myndigheterna säkerställer den övergripande samordningen mellan de institutioner som är inblandade i programgenomförandet på nationell nivå, inklusive de institutioner som fungerar som kontrollkontaktpunkter och som medlemmar i revisorgruppen. De nationella myndigheterna representerar också landet i den gemensamma övervakningskommittén. Den nationella myndigheten i Ryska federationen är det ytterst ansvariga organet för att genomföra de bestämmelser som anges i finansieringsavtalet mellan Ryska federationen, Europeiska unionen och Finland.

De deltagande länderna ska stödja förvaltningsmyndigheten för att säkerställa att de förvaltnings- och kontrollsystem som har inrättats för programmet fungerar effektivt.

De deltagande länderna ska förebygga, upptäcka och korrigera oegentligheter, inklusive bedrägerier och återkrav av felaktigt utbetalda belopp plus eventuell ränta, inom sina territorier. De ska utan dröjsmål meddela förvaltningsmyndigheten, Europeiska kommissionen och Ryska

federationens regering om sådana oegentligheter och hålla dessa informerade om framstegen i relaterade administrativa och rättsliga förfarandena.

5.2 Tidsplan för programmets genomförande

Genomförandeperioden för programmet startar den dag Kolarctic CBC-programmet antas av Europeiska kommissionen och avslutas senast den 31 december 2024. De förberedande åtgärderna för att inrätta förvaltnings- och kontrollsystemen kan påbörjas efter att det gemensamma operativa programmet har lämnats in till Europeiska kommissionen och Ryska federationens regering. Den fullständiga lanseringen av programmets aktiviteter ska ske efter ikraftträdandet av respektive finansieringsavtal.

Den gemensamma övervakningskommittén beslutar om lanseringen av förslagsinfordringarna på årlig basis (årligt arbetsprogram). Mer än en förslagsinfordran per år kan organiseras vid behov.

Avtal för stora infrastrukturprojekt måste undertecknas före den 30 juni 2019. Alla övriga avtal måste undertecknas före den 31 december 2021. Alla projektaktiviteter ska avslutas senast den 31 december 2022. Aktiviteter kopplade till avslutandet av programmet kan fortsätta fram till den 30 september 2024.

5.3 Projekturvalsförfaranden

De projekt som väljs ut för finansiering under Kolarctic CBC-programmet väljs antingen via en förslagsinfordran eller som direkta tilldelningar utan förslagsinfordran. Principerna om likabehandling, öppenhet, icke-diskriminering, objektivitet och rättvis konkurrens ska följas på alla nivåer i projekturvalsförfarandet och samma regler och villkor ska gälla för alla sökande. För att säkra ovannämnda principer ska stödberättigande- och utvärderingskriterierna anges i riktlinjerna för förslagsinfordran och publiceras på programmets webbplats det datum då förslagsinfordran öppnas. Stödberättigande- och utvärderingskriterierna ska tillämpas på det sätt som de har publicerats och ska inte förändras under förslagsinfordran i fråga.

Förslagsinfordringar ska i regel organiseras som öppna förslagsinfordringar med ett ansökningsförfarande i ett steg (fullständig ansökan). Den gemensamma övervakningskommittén kan besluta att använda ett ansökningsförfarande i två steg (kortfattad beskrivning och fullständig ansökan) vid behov.

Infordringarna ska i regel vara icke-tematiska. Den gemensamma övervakningskommittén kan vid behov besluta att organisera tematiska infordringar.

För vanliga projekt rekommenderas integrerade och symmetriska projekt. Stora infrastrukturprojekt (LIP) är huvudsakligen symmetriska projekt eller projekt i ett enda land.

Varje projekt ska ha minst en partner från den deltagande medlemsstaten (Finland eller Sverige) och en partner från det deltagande partnerlandet (Ryssland).

Den gemensamma övervakningskommittén godkänner den årliga planen för förslagsinfordran. Urvals- och tilldelningskriterierna ska definieras i utvärderingsmallen och tillkännages i förväg i riktlinjerna för förslagsinfordringar, godkända av den gemensamma övervakningskommittén.

Projektansökningarna skickas in till förvaltningsmyndigheten via det elektroniska förvaltningssystemet PROMAS och även i form av en papperskopia.

Förvaltningsmyndigheten genomför, med hjälp av filialerna, en kontroll av de mottagna ansökningarnas stödberättigande. Kontrollen av stödberättigandet består av en administrativ kontroll samt en kontroll av de finansiella aspekterna av ansökan:

- Ansökans överensstämmelse med det gemensamma operativa programmet
- Stödberättigandet för de planerade aktiviteterna, partnerna och kostnaderna
- Kostnadseffektiviteten för de planerade aktiviteterna (Är förhållandet mellan de beräknade kostnaderna och de förväntade resultaten tillfredsställande?)

Om väsentlig information saknas kan förvaltningsmyndigheten be de sökande att skicka in den information som saknas och/eller förtydligande inom en viss tidsfrist. Om den sökande inte har skickat in ytterligare information och/eller förtydligande till förvaltningsmyndigheten inom den angivna tidsfristen ska ansökan inte godkännas vid utvärderingen för stödberättigande (administrativ kontroll).

Förvaltningsmyndigheten ska skicka ansökningar, som förvaltningsmyndigheten eller filialerna har kontrollerat vad gäller stödberättigande och godkänt, till de regionala utvärderingsgrupperna i varje land för en utvärdering av varje ansökans kvalitet och relevans. Varje ansökan ska granskas och poängsättas av alla regionala utvärderingsgrupper utifrån de kriterier som definieras i utvärderingsmallen. Förvaltningsmyndigheten ska sätta en tidsfrist för de regionala utvärderingsgrupperna inom vilken de måste rapportera tillbaka när det gäller kvalitetsbedömningen.

Utvärderingen av ansökans kvalitet inkluderar en bedömning av projektplanens kvalitet enligt principerna för projektcykelförvaltning (*Project Cycle Management, PCM*), kvaliteten på den logiska ramen samt kvaliteten på partnerskapen (t.ex. antal partner från deltagande länder, mervärdet av partnerskapet, partnernas roll i genomförandet av projektet o.s.v.)

Utvärderingen av ansökans relevans inkluderar en bedömning av effekterna för det gränsöverskridande samarbetet, innehållets relevans i förhållande till regionala, nationella eller gemensamma strategier, relevansen av tidpunkten för genomförandet, relevansen av genomförandet och sannolikheten att de fastställda målen uppnås samt en bedömning av de förväntade resultaten i förhållande till de programspecifika indikatorerna.

De regionala utvärderingsgrupperna skickar tillbaka sina utvärderingar till förvaltningsmyndigheten, som sammanställer resultaten och upprättar en rankningslista baserad på medelvärdet av de totala poängsummorna från alla de regionala utvärderingsgrupperna. Om en regional utvärderingsgrupp inte kan inrättas ska externa experter göra utvärderingen. Om det är en stor skillnad mellan de regionala utvärderingsgruppernas totala poängsummor kan den gemensamma övervakningskommittén ompröva ansökan och använda samma utvärderingsmall som de regionala utvärderingsgrupperna.

Den gemensamma övervakningskommittén fattar det slutgiltiga beslutet om att godkänna eller avslå en projektansökan baserat på projektens rankning utifrån de totala genomsnittliga poängsummorna från de regionala utvärderingsgrupperna. Den gemensamma övervakningskommittén upprättar den slutliga listan över projekt som ska finansieras och kan även skapa en reservlista över projekt som uppfyller urvalskriterierna men har avslagits på grund av otillräckliga medel. Den gemensamma övervakningskommitténs beslut ska vara enhälliga. Varje deltagande land ska ha en röst oavsett antalet utsedda representanter. Sammanträdes- och beslutsförfarandet ska anges i den gemensamma övervakningskommitténs arbetsordning. Beslutsförfarandet baseras på full jämlikhet och fullt partnerskap mellan de deltagande länderna, vilket avspeglas i kommitténs sammansättning, i utnämningen av medlemmar och i valet av enhälligt beslutsfattande.

Alla sökande ska informeras om resultaten av urvalsprocessen. Om det begärda bidraget inte beviljas tillhandahåller förvaltningsmyndigheten en förklaring till varför ansökan avslogs med

hänvisning till de urvals- och tilldelningskriterier som inte uppfylls. En lista över tilldelade projekt ska publiceras av förvaltningsmyndigheten på programmets webbplats och uppdateras regelbundet. Förvaltningsmyndigheten utarbetar bidragsavtal för de godkända projekten. Bidragsavtalet ska undertecknas av förvaltningsmyndigheten och huvudpartnern.

Vägledande tidsplan för projekturvalsförfarandet:

- inom max. två månader från stängningen av förslagsinfordran: en kontroll av ansökningarnas stödberättigande utförs av förvaltningsmyndigheten och filialerna och en kvalitets- och relevansbedömning av de regionala utvärderingsgrupperna eller externa experterna;
- inom max. två månader från de regionala utvärderingsgruppernas bedömning: den gemensamma övervakningskommittén sammanträder för godkännande av ansökningarna;
- inom max. sex månader från att förslagsinfordran stängs: undertecknande av avtal mellan huvudpartnern och förvaltningsmyndigheten.

Urvalsförfarande för ansökningar i Kolarctic CBC-programmet 2014–2020

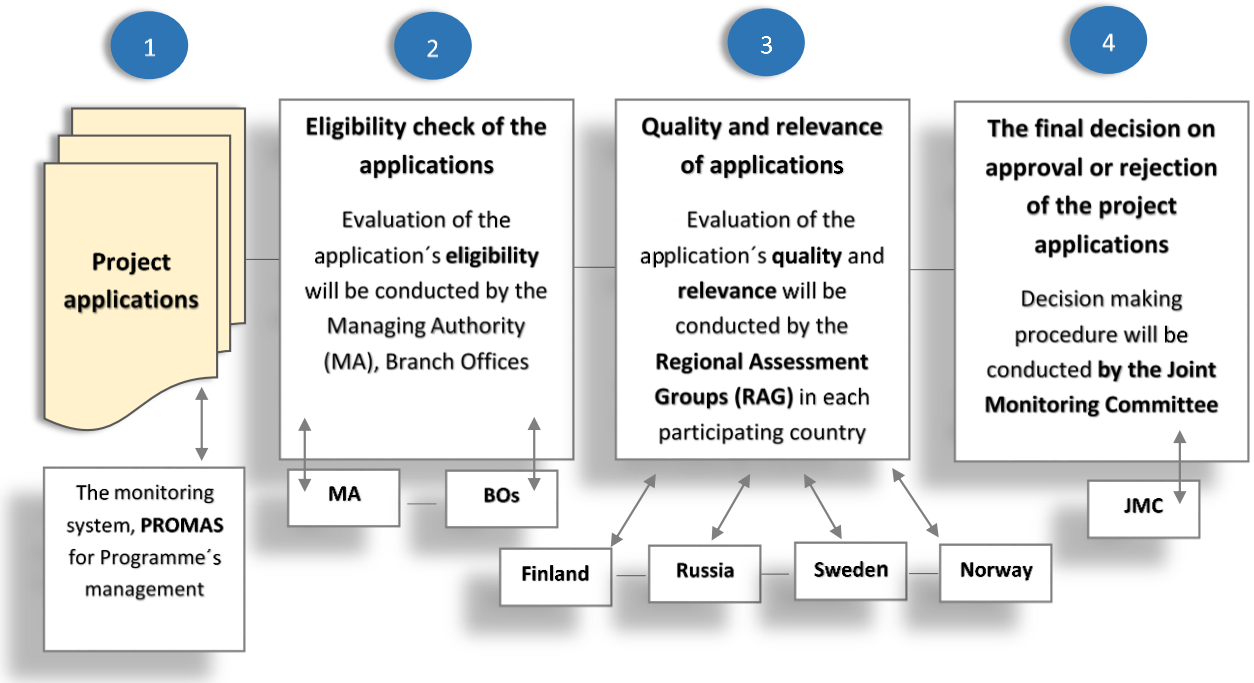

Figur 7. Urvalsförfarande för ansökningar i Kolarctic CBC-programmet 2014–2020.

5.4 Direkt tilldelning och stora infrastrukturprojekt

Projekt kan tilldelas stöd utan en förslagsinfordran endast i följande fall och förutsatt att detta motiveras på vederbörligt sätt i tilldelningsbeslutet:

(e) det organ som ett projekt tilldelas innehar rättsligt eller de facto ett monopol;

(f) projektet rör åtgärder med specifika kännetecken för vilka en viss typ av organ krävs baserat på organets tekniska kompetens, höga grad av specialisering eller administrativa befogenheter.

Stora infrastrukturprojekt godkänns av den gemensamma övervakningskommittén och sedan av Europeiska kommissionen baserat på ett tvåstegsförfarande, där en projektsammanfattning skickas in först och sedan en fullständig ansökan. Ansökningar beträffande stora infrastrukturprojekt (LIP) måste utvärderas baserat på kriterier som säkerställer en miljömässig hållbarhet för projektet. Projektet måste respektera tillämplig nationell miljölagstiftning i de länder som deltar i programmet och i EU beträffande det land där projektet ska genomföras.

För stora infrastrukturprojekt ska fullständiga projektansökningar skickas till Europeiska kommissionen senast den 31 december 2017 och avtal ingås senast den 30 juni 2019.

Av den del av EU-bidraget som anslås till Kolarctic CBC-programmet får maximalt 30 procent användas för stora infrastrukturprojekt. Om all tillgänglig finansiering inte har avsatts för stora infrastrukturprojekt fram till den 30 juni 2019 kan finansieringen tilldelas till vanliga projekt.

Programkommittén har identifierat följande stora infrastrukturprojekt utan förslagsinfordran som potentiella direkta tilldelningar.

Tabell 7. Stora infrastrukturprojekt 1–8.

1. Upprustning och ytinfrastrukturutveckling av vägsträckan Kola–Verhnetulomsky–gränsövergången i Lotta	
Tematiskt mål / programprioritering:	**TO 7 –** Förbättring av tillgängligheten till regionerna, utveckling av hållbara och klimatsäkra nätverk och system för transporter och kommunikationer; **Prioriterat område 2** – Rörlighet för personer, varor och kunskap.
Projektstödmottagare (huvudpartner):	Det offentliga regionala företaget Murmanskavtodor (Ryssland)
Projektstödmottagare (potentiella partner):	Project Management Center Murmansk (Ryssland), Inari kommun (Finland), Lapplands ELY-central (Finland); ministeriet för transport och vägförvaltning i regionen Murmansk (Ryssland), ministeriet för ekonomisk utveckling i regionen Murmansk (Ryssland)
Projektmotivering / utmaning som ska mötas samt gränsöverskridande effekter:	Vägsträckan Kola–Verhnetulomsky–gränsövergången i Lotta ska rustas upp för att eliminera ”kanteffekten”, som förhindrar ett smidigt trafikflöde mellan EU och regionen Murmansk.
Motivering för direkt tilldelning:	Huvudpartnern innehar rättsligt och de facto en monopolställning inom planering och konstruktion av offentliga vägar.
Projektets målsättning:	Att bidra till utvecklingen av väginfrastruktur i Barentsregionen och skapa lika komfortabla och säkra vägtrafiksförhållanden på olika sidor av den rysk-finska gränsen genom investeringar i väginfrastruktur (vägräcken, informationsskyltar, parkeringsplatser o.s.v.).
Beräknad projektbudget (totalt, EUR):	4 500 000
Beräknad del för projektinfrastruktur (totalt, EUR):	4 350 000
Projektets varaktighet (månader):	36
Beredskap att lämna in projektet för godkännande och påbörja projektgenomförandet:	Inga specifika tillstånd eller godkännanden krävs för att installera vägräcken, utrusta vägen med informations- och varningsskyltar eller upprusta utslitna vägytor. Lokala budgetar för upprustning av vägens farliga delar har redan utarbetats.

2. Allmän upprustning och ytinfrastrukturutveckling av vägsträckan Kandalaksja–Alakurtti–gränsövergången i Salla	
Tematiskt mål / programprioritering:	**TO 7 –** Förbättring av tillgängligheten till regionerna, utveckling av hållbara och klimatsäkra nätverk och system för transporter och kommunikationer; **Prioriterat område 2** – Rörlighet för personer, varor och kunskap.
Projektstödmottagare (huvudpartner):	Det offentliga regionala företaget Murmanskavtodor (Ryssland)
Projektstödmottagare (potentiella partner):	Project Management Center Murmansk (Ryssland), Salla kommun (Finland), Lapplands ELY-central (Finland); ministeriet för transport och vägförvaltning i regionen Murmansk (Ryssland), ministeriet för ekonomisk utveckling i regionen Murmansk (Ryssland)
Projektmotivering / utmaning som ska mötas samt gränsöverskridande effekter:	Salla-vägen ingår i transportkorridoren BarentsWay: dess utveckling bidrar därför korridorens attraktivitet. BarentsWay är den kortaste vägen som förbinder områden i fyra grannländer: från Bodo (Norge) genom Haparanda (Sverige) och Salla (Finland) till Kandalaksja (Ryssland).
Motivering för direkt tilldelning:	Huvudpartnern innehar rättsligt och de facto en monopolställning inom planering och konstruktion av offentliga vägar.
Projektets målsättning:	Att bidra till utvecklingen av väginfrastruktur i Barentsregionen och skapa lika komfortabla och säkra vägtrafiksförhållanden på olika sidor av den rysk-finska gränsen genom investeringar i väginfrastruktur (vägräcken, informationsskyltar, parkeringsplatser o.s.v.).
Beräknad projektbudget (totalt, EUR):	5 500 000
Beräknad del för projektinfrastruktur (totalt, EUR):	5 300 000
Projektets varaktighet (månader):	36
Beredskap att lämna in projektet för godkännande och påbörja projektgenomförandet:	Inga specifika tillstånd krävs för att installera vägräcken, utrusta vägen med informations- och varningsskyltar eller upprusta vägen. Särskilt tillstånd krävs för att skapa väginfrastruktur endast när det gäller föremål utanför servitutområdet. Projektet innebär infrastrukturutveckling endast inom servitutområdets gränser.

3. Förbättring av väg 82 mellan Salla centrum och den Ryska gränsen	
Tematiskt mål / programprioritering:	**TO 7 –** Förbättring av tillgängligheten till regionerna, utveckling av hållbara och klimatsäkra nätverk och system för transporter och kommunikationer; **Prioriterat område 2** – Rörlighet för personer, varor och kunskap.
Projektstödmottagare (huvudpartner):	Närings-, trafik- och miljöcentralen i Lappland (Lapplands ELY-central, Finland)
Projektstödmottagare (potentiella partner):	Salla kommun (Finland), Murmanskavtodor (Ryssland), Project Management Centre Murmansk (Ryssland)
Projektmotivering / utmaning som ska mötas samt gränsöverskridande effekter:	Delning av kunskaper om vägplanering och konstruktion. Vägavsnittet är den huvudsakliga förbindelsen till gränsövergången i Salla på EU-sidan av gränsen. Förbättringen av vägen förbättrar gränsöverskridande resor och transporter.
Motivering för direkt tilldelning:	Huvudpartnern innehar rättsligt och de facto en monopolställning inom planering och konstruktion av offentliga vägar.
Projektets målsättning:	Att förbättra väg 82 mellan Salla centrum (Finland) och den ryska gränsen, inklusive geometriförbättringar och förlängning av siktavstånden för att förbättra vägsäkerheten.
Beräknad projektbudget (totalt, EUR):	4 500 000
Beräknad del för projektinfrastruktur (totalt, EUR):	4 270 000
Projektets varaktighet (månader):	36
Beredskap att lämna in projektet för godkännande och påbörja projektgenomförandet:	Projektet är redo att genomföras så snart bidragsavtalet har undertecknats.

4. Ombyggnad av vägsträckan Kaamanen–Kirkenes	
Tematiskt mål / programprioritering:	**TO 7 –** Förbättring av tillgängligheten till regionerna, utveckling av hållbara och klimatsäkra nätverk och system för transporter och kommunikationer; **Prioriterat område 2** – Rörlighet för personer, varor och kunskap.
Projektstödmottagare (huvudpartner):	Statens vegvesen (Norge)
Projektstödmottagare (potentiella partner):	Lapplands ELY-central (Finland), Murmanskavtodor (Ryssland), Norra Lapplands ekonomiska region (Finland), Project Management Centre Murmansk (Ryssland)
Projektmotivering / utmaning som ska mötas samt gränsöverskridande effekter:	Delning av kunskaper om vägplanering och konstruktion; förbättring av en väsentlig del av vägförbindelsen mellan den norra delen av regionen Murmansk, Norge och Lappland. Förbättringen av vägen förbättrar gränsöverskridande resor och transporter. Allt konstruktionsarbete ska göras i Finland och Norge.
Motivering för direkt tilldelning:	Huvudpartnern innehar rättsligt och de facto en monopolställning inom planering och konstruktion av offentliga vägar.
Projektets målsättning:	Att förbättra vägen från Kaamanen i Finland till Kirkenes i Norge för att förbättra trafiksäkerheten på vägen.
Beräknad projektbudget (totalt, EUR):	5 000 000
Beräknad del för projektinfrastruktur (totalt, EUR):	4 750 000
Projektets varaktighet (månader):	36
Beredskap att lämna in projektet för godkännande och påbörja projektgenomförandet:	Projektet är redo att genomföras så snart bidragsavtalet har undertecknats.

5. Ombyggnad av gränsövergången för bilar i Lotta	
Tematiskt mål / programprioritering:	**TO 10 –** Främjande av gränsförvaltning och gränssäkerhet, rörlighet och migrationshantering; **TO 7 –** Förbättring av tillgängligheten till regionerna; **Prioriterat område 2 –** Rörlighet för personer, varor och kunskap.
Projektstödmottagare (huvudpartner):	Federala myndigheten för utveckling av statliga gränsanläggningar i Ryska federationen (Rosgranitsa)
Projektstödmottagare (potentiella partner):	FGKU Rosgranstroy, regionala förvaltningen i Murmansk (Ryssland), finska gränsbevakningsväsendet, finska tullväsendet, Lapplands ELY-central (Finland)
Projektmotivering / utmaning som ska mötas samt gränsöverskridande effekter:	Gränsövergången för bilar i Lotta togs i drift 1993. Idag är en del av dess utrustning omodern och även en del ny utrustning behövs. Befintliga anläggningar räcker inte till och uppfyller inte behoven hos de representanter för statliga kontrollmyndigheter som arbetar vid gränsövergången för bilar.
Motivering för direkt tilldelning:	Huvudpartnern innehar rättsligt och de facto en monopolställning för utförande av aktiviteter i detta projekt.
Projektets målsättning:	Skapa villkor för ett effektivt genomförande av gränskontroll och säkerställa en bekväm rörlighet för invånare i gränsområden.
Beräknad projektbudget (totalt, EUR):	10 500 000
Beräknad del för projektinfrastruktur (totalt, EUR):	10 500 000
Projektets varaktighet (månader):	36
Beredskap att lämna in projektet för godkännande och påbörja projektgenomförandet:	Preliminärt startdatum december 2016 Preliminärt slutdatum december 2019

6. Utveckling och ombyggnad av gränsövergången i Raja-Jooseppi; trafikarrangemang, byggnader och teknik	
Tematiskt mål / programprioritering:	**TO 10 –** Främjande av gränsförvaltning och gränssäkerhet, rörlighet och migrationshantering; **TO 7 –** Förbättring av tillgängligheten till regionerna; **Prioriterat område 2 –** Rörlighet för personer, varor och kunskap.
Projektstödmottagare (huvudpartner):	Finska trafikverket (Liikennevirasto)
Projektstödmottagare (potentiella partner):	Finska gränsbevakningsväsendet (Rajavartiolaitos), Senate Properties (Finland), Finska tullväsendet, Lapplands ELY-central (Finland); myndigheten Rosgranitsa (Ryssland), regionala vägmyndigheten i Murmansk (Ryssland)
Projektmotivering / utmaning som ska mötas samt gränsöverskridande effekter:	Nuvarande byggnad och trafikområden vid gränsövergången uppfyller inte det finska tullväsendets eller gränsbevakningsväsendets krav för kundtjänster och kontroller. Befintliga lokaler orsakar hälsoproblem för personalen och används inte. Personalen arbetar i temporära anläggningar.
Motivering för direkt tilldelning:	Huvudpartnern innehar rättsligt och de facto en monopolställning för utförande av aktiviteter i detta projekt.
Projektets målsättning:	Att utveckla gränsövergången i Raja-Jooseppi (Finland): ny byggnad för tull och gränskontroll; nya trafikledningsarrangemang, inklusive kontrollområde med takstruktur, kontrollanläggningar (bås) och anläggningar för ytterligare åtgärder (en andra kö) samt all gränskontrollteknik för gränskontroller och tullkontroll.
Beräknad projektbudget (totalt, EUR):	11 450 000
Beräknad del för projektinfrastruktur (totalt, EUR):	11 450 000
Projektets varaktighet (månader):	36
Beredskap att lämna in projektet för godkännande och påbörja projektgenomförandet:	Preliminärt startdatum: 2016 Preliminärt slutdatum: 2018 Konstruktionen och planeringen av projektet är fortgående. Ombyggnadsarbetet kan starta i början av 2017 om bidragsavtalet har undertecknats till slutet av 2016.

7. Infrastrukturutveckling för gränsöverskridande maritima kryssningsprodukter i den euroarktiska Barentsregionen	
Tematiskt mål / programprioritering:	**TO 1** – Utveckling av näringsliv och små och medelstora företag; **TO 7** – Förbättring av tillgängligheten till regionerna; **TO 10** – Främjande av gränsförvaltning och gränssäkerhet, rörlighet och migrationshantering; **Prioriterat område 2** – Rörlighet för personer, varor och kunskap.
Projektstödmottagare (huvudpartner):	Regeringen i regionen Archangelsk Myndigheten för turism och internationellt samarbete i regionen Archangelsk
Projektstödmottagare (potentiella partner):	Hurtigruten ASA (Norge), Multidimensional Tourism Institute (Finland), Eskort-centre CJSC (Ryssland, Moskva), Intourist-Arkhangelsk CJSC (researrangör, regionen Archangelsk), Belomortrans CJSC (skeppsmäklarföretag, regionen Archangelsk), Troms fylkesting (Norge), Finnmark fylkesting (Norge) Northern Norway Tourist Board (Norge), Cruises Northern Norway and Svalbard (Norge)
Projektmotivering / utmaning som ska mötas samt gränsöverskridande effekter:	Projektet har gränsöverskridande effekter på utvecklingen av den gränsöverskridande kryssningsturismen i Barentsregionen baserat på rekommendationen i den handlingsplan för turismutveckling i Barentsregionen som antagits av Barentsrådets gemensamma arbetsgrupp för turism.
Motivering för direkt tilldelning:	Huvudpartnern innehar rättsligt och de facto en monopolställning för utförande av aktiviteter i detta projekt.
Projektets målsättning:	Att synliggöra Barentsregionen på den internationella turistmarknaden med en egen gränsöverskridande maritim turistprodukt som förbinder Nordnorge, Murmansk, Solovetskijarkipelagen och Archangelsk. Konstruktion av gränsövergången vid Krasnaya Pristan'-kajen (Archangelsk) för inresande och utresande utländska turister, inklusive ankomst- och avresehallar, gränskontroll, tulltjänster och bagageområden; konstruktion av gränsövergången på Tamarin-ankarplatsen (Solovetskijarkepelagen) för inresande och utresande utländska turister; infrastrukturutveckling av de nordnorska hamnarna (Lakselv); muddringsarbete i Norra Dvina (kusthamnen i Archangelsk) för att kunna tillhandahålla säsongmässiga besök av stora kryssningsfartyg mitt i Archangelsk vid Krasnaya Pristan'-kajen.
Beräknad projektbudget (totalt, EUR):	7 000 000
Beräknad del för projektinfrastruktur	5 500 000

(totalt, EUR):	
Projektets varaktighet (månader):	36
Beredskap att lämna in projektet för godkännande och påbörja projektgenomförandet:	Preliminärt startdatum: 2016 Preliminärt slutdatum: 2018

Utöver de stora infrastrukturprojekt som nämns ovan har programkommittén även beslutat att inkludera LIP-förslaget ”Konstruktion av ett innovativt separat energiförsörjningssystem anpassat för arktiska förhållanden” i listan. Det betonades att den gemensamma övervakningskommittén inte ska prioritera detta projekt framför andra ansökningar för stora infrastrukturprojekt.

8. Konstruktion av ett innovativt separat energiförsörjningssystem anpassat för arktiska förhållanden med kombinerad produktion av fossil och förnybar energi i bosättningarna Nes´, Karataika, Amderma och Indiga i det autonoma okruget Nentsien i Ryssland, som ett verktyg för begränsning av klimatförändringar i gränsöverskridande arktiska områden	
Tematiskt mål / programprioritering:	**TO 1** – Utveckling av näringsliv och små och medelstora företag; **TO 6 –** Miljöskydd samt begränsning av och anpassning till klimatförändringar; **Prioriterat område 1**: Hållbarhet hos arktisk ekonomi, natur och miljö.
Projektstödmottagare (huvudpartner):	NP United North-West Power Generating Company (Ryssland)
Projektstödmottagare (potentiella partner):	Avdelningen för konstruktion, bostäder och kommunala tjänster i det autonoma okruget Nentsien, (Ryssland, associerad partner); NP North – West Funding Service Centre (Ryssland); Meteorologiska institutet (FMI) (Finland); Villmanstrands tekniska universitet (Finland)
Projektmotivering / utmaning som ska mötas samt gränsöverskridande effekter:	De gränsöverskridande effekterna förväntas ha flera aspekter: tekniska, ekonomiska, miljömässiga.
Motivering för direkt tilldelning:	NW UPGC är de facto ett lokalt monopolföretag när det gäller de tekniska besluten för ett separat kombinerat energiförsörjningssystem för arktiska förhållanden eftersom det har unik erfarenhet inom planering, utformning, anskaffning, konstruktion och lansering av integrerade energiproducerande vind-diesel-system under arktiska förhållanden (särskilt i bosättningen Amderma) samt inom energirevisioner, vindövervakning och 3D-modellering av luftströmmar i det autonoma okruget Nentsien.
Projektets målsättning:	Att utveckla och konstruera ett tillförlitligt komplext separat (decentraliserat) energiförsörjningssystem för avlägsna isolerade arktiska bosättningar i det autonoma okruget Nentsien, baserat på vind-diesel-fotovoltaisk generering, med utgångspunkt i bosättningarna Nes’, Indiga, Amderma och Karataika.

Beräknad projektbudget (totalt, EUR):	12 420 000
Beräknad del för projektinfrastruktur (totalt, EUR):	11 520 800
Projektets varaktighet (månader):	36
Beredskap att lämna in projektet för godkännande och påbörja projektgenomförandet:	Projektet är redo att genomföras så snart bidragsavtalet har undertecknats. Genomförbarhetsstudier och dokumentation om konstruktion och uppskattningar är klara.

5.5 Planerad användning av tekniskt bistånd och kontraktstilldelningsförfaranden

Totalt 10 procent av Europeiska unionens totala bidrag till programmet kan anslås till tekniskt bistånd. För att säkerställa tillräckliga resurser medfinansieras det tekniska biståndet även av de deltagande länderna. Medfinansieringsbeloppen för tekniskt bistånd visas i den vägledande finansiella översikten (tabell 10) på sidan 81.

Det tekniska biståndet ska användas för att finansiera aktiviteter som är nödvändiga för ett effektivt genomförande och en bra förvaltning av programmet. Detta gäller aktiviteter i samband med förberedelser, förvaltning, övervakning, utvärdering, information, kommunikation, nätverksbyggande, klagomålshantering, kontroller och revisioner när det gäller genomförandet av programmet liksom aktiviteter för att stärka den administrativa kapaciteten för att genomföra programmet. Tekniskt bistånd ska användas för både programstrukturernas och stödmottagarnas behov. Under förutsättning att ändringsbeslutet antas ska kostnader i samband med förberedande åtgärder täckas av tekniskt bistånd från Kolarctic ENPI CBC-programmet 2007–2013 från det datum då det gemensamma operativa programmet för Kolarctic CBC-programmet lämnas in till Europeiska kommissionen fram till dess att den första förhandsfinansieringen för det nya programmet erhålls.

Programmets förvaltningsaktiviteter i Norge, inklusive personalen vid den norska filialen och den eventuella ersättningen för kostnader som norska kommittémedlemmar ådrar sig, ska uteslutande finansieras med tekniskt bistånd från norsk motsvarande finansiering samt relaterad nationell medfinansiering. Dessutom ska kostnaderna i samband med byggandet och underhållet av övervakningssystemet PROMAS delvis täckas av norskt tekniskt bistånd, genom ett bidrag som ska överenskommas mellan den norska filialen och förvaltningsmyndigheten.

5.6 Övervaknings- och utvärderingssystem

Övervakningen och utvärderingen i programmet är en process genom vilken information kontinuerligt samlas in och analyseras för att fastställa om framsteg görs mot specifika mål och de förväntade resultaten. Övervakningen och utvärderingen av programmet har som mål att förbättra utformningen och genomförandet och analysera och förbättra programmets konsekvens, effektivitet och effekter.

Övervakningen och utvärderingen har flera syften. Planeringen i fråga om övervakning och utvärdering börjar i programmets första fas och fortsätter under programgenomförandet. Resultaten av övervakningen och utvärderingen ska tas i beaktande under programmerings- och genomförandecykeln.

Övervakningen tillhandahåller relevant information om projektens och programmets dagliga förvaltning och framsteg och gör denna information tillgänglig för programorganen. Övervakningen och utvärderingen ger regelbundet möjlighet att leverera information till programmets förvaltningsorgan, som t.ex. den gemensamma övervakningskommittén, förvaltningsmyndigheten och filialerna, liksom till projektaktörer och andra relevanta programaktörer.

Övervakningsprocessen ger mervärde genom att regelbundet göra lärdomar och insamlade data tillgängliga som kan användas som en del av kapitaliseringsprocessen.

Det är värt att nämna skillnaden mellan intern övervakning, extern övervakning och utvärdering i fråga om fokus:

• **Intern övervakning:** Daglig övervakning som organiseras av programmet. Förvaltningsmyndigheten ska utföra en resultatorienterad program- och projektövervakning förutom att sköta den dagliga förvaltningen. IPQM-verktyget möter de projektansvarigas behov och gör det också möjligt för förvaltningsmyndigheten att bättre förstå projektens framsteg i förhållande till de ursprungliga planerna.

• **Extern övervakning:** Resultatorienterad övervakning (*Results-Oriented-Monitoring, ROM*) organiserad av Europeiska kommissionen. Resultatorienterad övervakning är en del av Europeiska kommissionens allmänna kvalitetssäkringscykel för att säkerställa att alla projekt som genomförs med användning av EU-resurser är relevanta för stödmottagarnas behov och fungerar bra.

• **Utvärdering:** Tillhandahåller mer omfattande information om de strategiska val som görs i programmet. Utvärderingarna genomförs av externa/oberoende experter och huvudsakligen under avslutningsfasen eller i efterhand. Detta inkluderar även den halvtidsutvärdering som utförs av Europeiska kommissionen och regeringarna i de deltagande länderna.

Den gemensamma övervakningskommittén kan dra nytta av den interna övervakningen genom att ta hänsyn till de lärdomar som dragits, vilket stödjer ett välinformerat beslutsfattande, och ge rekommendationer till förvaltningsmyndigheten beträffande genomförandet och utvärderingen av programmet. Förvaltningsmyndigheten kommer att få information om den allmänna förvaltningsnivån i programmet och kan använda denna information för att utveckla rapporteringsförfaranden och ge lämplig vägledning till projekt. Genom en utvärdering av projektförvaltningen och projektinterna besluts- och uppföljningsförfaranden kommer den interna övervakningen även att gynna projektförvaltningen direkt.

Bra planering och utformning är inte tillräckligt för att säkerställa resultat. Framstegen mot att uppnå resultat måste övervakas. Utvärderingen och övervakningen ses som ett nödvändigt och avgörande verktyg för programmets förvaltning. Den interna övervakningen, den externa övervakningen och utvärderingen ska i viss omfattning planeras, utvecklas och genomföras i förhållande till varandra för att säkerställa kvaliteten på den information och de data som samlas in.

Utvärderingen kompletterar övervakningen genom att ge en ingående analys av vad som fungerat och inte fungerat och orsaken till detta. Informationen från den systematiska övervakningen förser i sin tur också utvärderingen med viktiga indata. Utvärderingen är mer omfattande än övervakningen. Utvärderingen ger information om de strategiska valen och deras relevans, t.ex. valet av tematiska mål och programprioriteringar. Den bedömer om rätt beslut har fattats. Utvärderingen utförs av externa/oberoende experter. Den gemensamma övervakningskommittén fattar beslut om genomförandet av utvärderingar och om de ska utföras i avslutningsfasen eller i efterhand.

Funktioner, roller och ansvarsområden i genomförandet av övervaknings- och utvärderingsprocessen

Förvaltningsmyndigheten ansvarar för organisationen och genomförandet av det interna övervakningssystemet för projekt och på programnivå. Den övervaknings- och utvärderingsplan

som förvaltningsmyndigheten utarbetar ska avspegla en detaljerad specificering om övervakning- och utvärderingsprocessen. Övervakning- och utvärderingsplanen ska uppdateras av förvaltningsmyndigheten, godkännas av den gemensamma övervakningskommittén och lämnas in till Europeiska kommissionen senast den 15 februari varje år.

Den interna övervakningen ska genomföras av ett team bestående av utsedda representanter för förvaltningsmyndigheten och dess filialer. De utför denna uppgift med hänvisning till indikatorer och mål som anges i programmet och med hjälp av ett övervakningssystem som samlar in de data om genomförandet som behövs för övervakningen.

Den insamlade datan från den interna övervakningen, inklusive indikatorer på programnivå om de framsteg som gjorts i förhållande till de fastställda indikatormålvärdena, ska sammanställas i den årliga övervaknings- och utvärderingsplanen och regelbundet levereras till den gemensamma övervakningskommittén liksom till Europeiska kommissionen och Ryska federationens regering för granskning och godkännande.

Extern övervakning kan utföras av Europeiska kommissionen. Den externa övervakningen ger en dubbel fördel: När de projekt som valts ut för extern övervakning inte har genomgått en intern övervakning ökas det totala antalet övervakade projekt, vilket således ger ytterligare försäkran om projektförvaltningens kvalitet och effektivitet. När projekten genomgår både intern och extern övervakning ger de externa övervakningsbesöken ytterligare insyn i projektet som stödjer både projektledningen och förvaltningsmyndighetens interna övervakningsprocesser.

Programmet ska genomföra efterhandsutvärderingar både om programmets prioriteringar och om tematiska mål och programmet som helhet. Dessa utvärderingar ska utföras av externa experter och fokusera på relevans, effektivitet, effekter och fördelarnas hållbarhet. Utvärderingen av programmet i sin helhet kommer att producera information som kan användas både för att förbereda det framtida programmet och för att förbättra det aktuella programmet.

Programmet kommer att genomgå en halvtidsöversyn, senast 2017. Resultaten av denna översyn kan leda till justeringar i detta programdokument för perioden 2018–2020. Halvtidsöversynen ska beakta eventuella ändringar i samarbetets prioriteringar, den socioekonomiska utvecklingen, de resultat som observerats från genomförandet av de berörda åtgärderna och från övervaknings- och utvärderingsprocessen samt eventuella behov att justera de tillgängliga finansieringsbeloppen och således omfördela de tillgängliga resurserna över de olika programmen. En översyn kan även göras i ett tidigare skede om det behövs för att ta itu med specifika problem som påverkar genomförandet av ett program. Eventuella ändringar och justeringar ska avspeglas i programspecifika indikatorer (SI) och programresultatindikatorer (RI) för att säkerställa deras relevans i förhållande till förväntade resultat.

En separat halvtidsutvärdering kan genomföras om så behövs på grund av justeringar i programmets omfattning, t.ex. i ett fall dit den ytterligare finansieringen för programmet ska riktas.

Förvaltningsmyndigheten kan också utföra sina egna särskilda utvärderingar för att förbättra genomförandets kvalitet, effektivitet och konsekvens, särskilt när programövervakningen avslöjar betydande avvikelser från de mål som fastställts i programmet.

Europeiska kommissionen och Ryska federationen kan när som helst påbörja en utvärdering eller övervakning av programmet eller en del av programmet. Resultaten av dessa åtgärder, som ska kommuniceras till den gemensamma övervakningskommittén och programmets förvaltningsmyndighet, kan leda till justeringar i programmet.

Vägledande övervaknings- och utvärderingsplan

Tabell 8. Vägledande övervaknings- och utvärderingsplan.

Years	Internal Monitoring	Responsible body	Monitoring	Responsible body	Evaluation	Responsible body
Year 2016	Monitoring of the projects starting the application procedure (in PROMAS system).	The Managing Authority and Branch Offices	No monitoring		No evaluation	
Year 2017	Monitoring of ongoing projects (based on data stored in the PROMAS system). Monitoring visits are conducted in due time after project implementation has started.	The Managing Authority and Branch Offices			Mid-term evaluation	European Comission
Year 2018	Monitoring of ongoing projects (based on data stored in the PROMAS system). Monitoring visits are conducted in due time after project implementation has started.	The Managing Authority and Branch Offices	Monitoring of new projects and follow-up of recommendations for earlier monitored projects.	European Comission (ROM)		
Year 2019	Monitoring of ongoing projects (based on data stored in the PROMAS system). Monitoring visits are conducted in due time after project implementation has started.	The Managing Authority and Branch Offices	Monitoring of new projects and follow-up of recommendations for earlier monitored projects.	European Comission (ROM)	Mid-term evaluation of the Programme and administration.	External evaluation
Year 2020	Monitoring of ongoing projects (based on data stored in the PROMAS system). Monitoring visits are conducted in due time after project implementation has started.	The Managing Authority and Branch Offices	Monitoring of new projects and follow-up of recommendations for earlier monitored projects.	European Comission (ROM)		
Year 2021	Monitoring of ongoing projects (based on data stored in the PROMAS system). Monitoring visits are conducted in due time after project implementation has started.	The Managing Authority and Branch Offices	Monitoring of new projects and follow-up of recommendations for earlier monitored projects.	European Comission (ROM)		
Year 2022	Monitoring of ongoing projects (based on data stored in the PROMAS system). Monitoring visits are conducted in due time after project implementation has started.	The Managing Authority and Branch Offices	Monitoring of new projects and follow-up of recommendations for earlier monitored projects.	European Comission (ROM)		
Year 2023					Ex-post evaluation of the Programme and administration.	External evaluation

Den vägledande övervaknings- och utvärderingsplanen ger en översikt över de planerade övervakningsaktiviteterna och utvärderingarna.

5.7 Kommunikationsstrategi

Förvaltningsmyndigheten och stödmottagarna säkerställer en adekvat synlighet för Europeiska unionens, Rysslands, Finlands, Norges och Sveriges bidrag till programmet och projekten för att stärka allmänhetens medvetenhet om åtgärden. De deltagande länderna ska vederbörligen återspegla EU:s, Norges och Rysslands stöd till programmet. Alla hänvisningar till finansierade projekt ska återspegla den förenade finansieringen från programmets budget. Kommunikationens målgrupper finns i regionen, i de deltagande länderna och i medlemsstaterna. Syftet med kommunikationen är att stärka det optimala genomförandet av programmet och legitimera det gränsöverskridande samarbetet i programområdet.

Norges, Rysslands, Sveriges och Finlands deltagande måste inkluderas i meddelanden, jämte EU:s deltagande: en väsentlig del av programområdet ligger i icke-medlemsstater. Även programmets grafiska design ska vara baserad på principen om lika synlighet för alla medfinansierande parter. Programmets logotyp inkluderar de deltagande ländernas flaggor och meningen ”Samfinansierat av EU, Finland, Norge, Ryska federationen och Sverige” ska finnas med på allt synlighetsmaterial som finansieras av programmet.

Målsättningar
En allmän målsättning för Kolarctic CBC-programmets kommunikationer och synlighetsåtgärder är att Kolarctic CBC ska vara ett erkänt verktyg för utveckling inom hela det vidsträckta programområdet. Programmet ska ha en positiv bild bland aktörer, potentiella stödmottagare, administrativa organ och medborgare i programområdet. En andra allmän målsättning för Kolarctic CBC-programmets kommunikation är att programmet inte bara ska vara synligt som ett finansieringsinstrument utan också ska delta i att belysa programområdets potential, möjligheter och styrkor.

Målgrupper och centrala budskap
Kommunikationen ska riktas till EU-medborgare och deltagande länder samt till de organisationer inom programområdet som kan vara potentiella sökande och stödmottagare. Huvudidén är att tillhandahålla information om programmets möjligheter och resultat och på detta sätt ge en positiv bild av programmet och gränsöverskridande samarbete.

Verktyg och kanaler för information och synlighet
- ”live” informationsåtgärder: informationsseminarier och andra evenemang, presentationer, samråd o.s.v.
- traditionella journalistiska medier
- sociala medier
- Internet i allmänhet
- trycksaker
- PR-material

Allmänna krav beträffande de kontrakterade projektens kommunikationer och synlighetsåtgärder
Inom CBC-programmen ställs vissa krav på stödmottagarna o.s.v. beträffande kommunikationer och synlighetsåtgärder.

Kolarctic CBC-programmet ska producera kommunikations- och synlighetsriktlinjer för projekten. Riktlinjerna ska ange krav och rekommendationer om t.ex.

- produktion av texter för olika målgrupper
- fotografering och användning av foton

Kommunikations- och synlighetsriktlinjer ska produceras för projekten och inkluderas i varje bidragsavtal. En del information och synlighetsutbildning (t.ex. om att skriva till medier, ta foton, köpa synlighetsmaterial) kan behövas och kommer i så fall att arrangeras för projekten av förvaltningsmyndigheten.

Årliga kommunikations- och synlighetsplaner
Årliga kommunikations- och synlighetsplaner ska utarbetas för programmet varje år. Dessa planer omfattar:

- kommunikationer och synlighetsåtgärder för det aktuella året
- budskap för varje målgrupp under året
- fördelningen av uppgifter och ansvar i kommunikationer och synlighetsåtgärder
- en uppdatering av budgeten för kommunikationer och synlighet

Aktiviteter under det första året

Webbplats och sociala medier
Kolarctic CBC-programmet har en webbplats www.kolarctic.fi. Den är till för alla målgrupper, från medborgare till potentiella sökande och programorgan.

Pressmeddelandekampanj
När programmet har godkänts och är redo att lanseras kommer förvaltningsmyndigheten att genomföra en pressmeddelandekampanj i alla fyra länderna i samarbete med filialerna. Innehållet i meddelandena kommer att vara en kombination av programbeskrivningen och vissa erfarenheter från Kolarctic ENPI CBC-perioden, däribland några projektexempel. En liten undersökning kommer att utföras dessförinnan för att kartlägga de viktigaste medierna i alla de deltagande regionerna.

Marknadsföring
Marknadsföring brukade vara rutin i de föregående programmen. Så kommer det förmodligen fortfarande att vara under det första året av programmets genomförande. Åtminstone kommer webbplatsen att marknadsföras och informationsevenemangen att annonseras. Här måste man återigen vara noggrann med att välja de lämpligaste medierna för programannonserna i varje deltagande region.

Allmänna informationsevenemang
Enligt kommentarerna från regionerna spelar informationsevenemang om regionerna en viktig roll. Minst ett informationsevenemang kommer att arrangeras i varje deltagande region när förslagsinfordringarna lanseras. Dessutom kan informationsevenemang organiseras på begäran, t.ex. när det finns uppdaterad information som ska spridas om ansökningsförfarandet och de fastställda kraven för valda projekt.

För att utföra de åtgärder som beskrivs ovan krävs särskild uppmärksamhet på följande detaljer:

- tydliga texter på alla språken i de deltagande regionerna
- välja projektexempel som beviljats finansiering inom ramen för Kolarctic ENPI CBC 2007–2013
- samla material (texter, foton, videor) om projektexempel.

5.8 Sammanfattning av den strategiska miljöbedömningen

Under förberedelsefasen för Kolarctic CBC-programmet 2014–2020 utarbetades en fullständig strategisk miljöbedömning (SMB) (bilaga 7). Under det offentliga samrådet gjordes den fullständiga SMB-rapporten tillgänglig via Internet för allmänheten och myndigheterna i varje deltagande land. I Finland rådfrågades miljöministeriet, social- och hälsovårdsministeriet samt närings-, trafik- och miljöcentralen i Lappland och dessa gjorde officiella uttalanden om programmets miljömässiga aspekter. Den icke-tekniska sammanfattningen av SMB-rapporten, som beskrivs nedan, ingår i den fullständiga strategiska miljöbedömningen.

Syftet med strategiska miljöbedömningar (SMB) är att säkerställa att miljöpåverkan analyseras och beaktas på vederbörligt sätt under utarbetandet och godkännandet av planer och program. De fokuserar på att förbättra tillgången till information, och ger större möjligheter för allmänheten att delta i planeringen för att ytterligare främja en hållbar utveckling. Målet är att se till att miljökonsekvenserna av specifika planer och program identifieras och bedöms under själva utarbetandet, och speciellt innan de antas. Förlusten av unik natur och kultur, stora olyckor och kumulativa och indirekta effekter på miljön och mänskliga samhällen är de risker som eventuellt kan undvikas genom effektiva strategiska miljöbedömningar och miljökonsekvensbedömningar. Tanken bakom den strategiska miljöbedömningen var att sammanställa en miljörapport som granskar de fakta som rör miljön i regionen och förbättrar miljödimensionen för Kolarctic CBC-programmet 2014–2020.

Det område som Kolarctic CBC-programmet 2014–2020 inriktar sig på omfattar regionen Lappland i Finland, Norrbottens län i Sverige, fylkena Nordland, Troms och Finnmark i Norge samt oblasterna Murmansk och Archangelsk och det autonoma okruget Nentsien i Ryssland. De regioner som gränsar till programmets kärnregion är norra Österbotten i Finland, Västerbotten i Sverige samt Republiken Karelen och Republiken Komi i Ryssland. Detta enorma område har en enastående biologisk mångfald och stora biologiska resurser men även en enorm variation i ekonomiska och sociala villkor. Det är enormt rikt på naturresurser som skog, fiskbestånd, mineraler, olja och naturgas.

Rapporten riktar uppmärksamhet mot miljöaspekter och befintliga katastrofer för att undvika att programmet ger miljömässigt farliga ekonomiska incitament och för att främja miljömässigt positiva eller indirekt positiva incitament. De mest brådskande miljöhoten i Kolarctic CBC-programmets programområde är klimatförändringar, fragmentering och förlust av naturliga livsmiljöer, försurning, radioaktiva föroreningar och risken för olyckor, olje- och kolväteföroreningar och risken för spill, ohållbar användning av naturresurser, förlust av biologisk mångfald, ökande mängder avfall samt föroreningar av dricksvatten.

Kärnregionen och de angränsande regionerna presenteras i rapporten. Den huvudsakliga markanvändningen i områdena beskrivs, och tillståndet för naturen och naturskyddet är inkluderade. De främsta regionala källorna till föroreningar och utsläpp, samt möjliga miljörisker i samband med olika aktiviteter och seder har tagits upp. Utvärderingen och miljökonsekvensbedömningen har genomförts genom att reflektera över konsekvenserna av programmets allmänna mål och möjliga åtgärder för miljön i programområdet givet dess särskilda kännetecken, däribland den arktiska och nordliga naturens sårbarhet. De viktigaste internationella miljöpolicyerna, miljöstrategierna och miljöprogrammen har beaktats i rapporten. Lissabonstrategin, strategin för hållbar utveckling, det sjunde miljöhandlingsprogrammet, den nordiska strategin för hållbar utveckling, politiken för den nordliga dimensionen, konventionen om biologisk mångfald, Ramsarkonventionen, Barentssamarbetet samt Helsingforskonventionen för skydd av Östersjöområdet erkänns. De allra viktigaste internationella bestämmelserna i Ryssland har också beaktats vid bedömningen av programmets miljöeffekter. Dessa bestämmelser är följande: konventionen om biologisk mångfald, Wienkonventionen för skydd av ozonskiktet, Montrealprotokollet om ämnen som bryter ned ozonskiktet, konventionen om kontroll av

gränsöverskridande transporter och om slutligt omhändertagande av farligt avfall, konventionen om gränsöverskridande effekter av industriolyckor samt Kyotoprotokollet.

Det övergripande målet för programmet är att främja en livskraftig ekonomi och en attraktiv region, där invånare och besökare kan njuta av den arktiska naturen och naturresurserna används på ett hållbart sätt.

Programområdet är mycket mångkulturellt och omfattar t.ex. infödda samer och nentser och det har en mängd olika former av miljöanvändning. Lagstiftningsramen i både den sociala sektorn och miljösektorn varierar, och är mest likartad i Sverige och Finland. Påtryckningarna från internationella investerare, utforskningen och exploateringen av naturresurser samt marknaderna påverkar kraftigt de traditionella näringarna i norr. Dessa faktorer gör förfarandena för sociala konsekvensbedömningar både nödvändiga och komplicerade. Juridiska brister kan förhindra regleringen och anpassningen av näringsverksamheter till de traditionella näringarna. Behovet av miljökonsekvensbedömningar och strategiska miljöbedömningar måste bedömas i större detalj när projektansökningarna utvärderas. Miljökonsekvensbedömningar och strategiska miljöbedömningar måste i vilket fall som helst utföras för projekt i de fall där lagen kräver det.

De metoder och åtgärder som genomförs genom projekt som finansieras under Kolarctic CBC-programmet bör sikta på långvariga och hållbara resultat. Kriterierna för finansiering bör alltid inkludera tillräcklig hänsyn till miljöhoten och riskerna för programområdet när det gäller fördrag och tillhörande policyer. De tematiska målen siktar därför på att undvika alla negativa miljökonsekvenser och främja en hållbar regional utveckling, miljöskydd och gränsöverskridande samarbete. Det går inte att bedöma alla effekter av programmet innan konkreta åtgärder och projekt genomförs, även om teoretiska beskrivningar och exempel som ger en indikation om de möjliga effekterna av programmets genomförande på miljön och samhället anges i programdokumentet. I alla fallen är det tydligt att miljökonsekvenserna beror på styrkan i de aktiviteter och olika metoder som ska användas. Konsekvenserna beror också i hög grad på de områden som de inriktas på. Programmet och projektaktiviteterna ska leda till positiva kännetecken och en hållbar utveckling. Alla föreslagna projekt ska utvärderas individuellt och noggrant för att förhindra eventuella negativa effekter på miljön.

Programmets prioriteringar och tematiska mål stödjer idén och siktar på att ha en god och sund miljö. Även om programperioden sträcker sig från 2014 till 2020 bör den övergripande bilden av projekten fokusera på deras långsiktiga effekter när det gäller naturen och miljön. Sex år är en kort period när det gäller naturen och miljöeffekterna av ett visst projekt bör beaktas i ett mer långsiktigt perspektiv. En del effekter är förstås omöjliga att förutse och i sådana fall, när effekterna kan bli negativa, bör försiktighetsprincipen följas.

För att uppnå framgångsrika resultat under programperioden är det miljömässigt och socialt viktigt att de unika områdena med särskilda kulturella värderingar behåller sin egen karaktär och kan belysa sin egen identitet. Programmets framsteg ska granskas årligen av den gemensamma övervakningskommittén. Det rekommenderas även att utvärdera den ekologiska och sociala hållbarheten varje år. Detta skulle säkerställa att eventuellt skadliga åtgärder som kan påverka miljön kan undvikas innan större katastrofer inträffar.

5.9 Vägledande finansieringsplan

Tabell 9. Vägledande finansiell översikt.

Indicative financing plan 2014–2020						
Thematic Objectives	**Community funding (a)**	**National co-financing EU Member States (b)**	**Russia State co-financing (c)**	**Norway equivalent financing (d)**	**Norway National co-financing (e)**	**Total Programme funding (a+b+c+d+e)**
TO 1 (21%)	5 190 799	2 595 400	2 595 400	1 470 000	1 470 000	**13 321 599**
TO 6 (21%)	5 190 799	2 595 400	2 595 400	1 470 000	1 470 000	**13 321 599**
TO 7 (24%) (incl. LIPs)	5 932 341	2 966 170	2 966 170	1 680 000	1 680 000	**15 224 681**
TO 10 (24%) (incl. LIPs)	5 932 342	2 966 170	2 966 170	1 680 000	1 680 000	**15 224 682**
Total	**22 246 281**	**11 123 140**	**11 123 140**	**6 300 000**	**6 300 000**	**57 092 561**
Technical Assistance (TA) (10%)	2 471 809	1 235 905	1 235 905	700 000	700 000	**6 343 619**
Total financing	**24 718 090**	**12 359 045**	**12 359 045**	**7 000 000**	**7 000 000**	**63 436 180**

Finansiering av stora infrastrukturprojekt, inkl. TO 7 och TO 10: Gemenskapsfinansiering (50 %) 7 415 427 euro samt medfinansiering från den ryska staten (50 %) 7 415 427 euro, totalt 14 830 854 euro.

Ytterligare Eruf-anslag för åren 2018–2020 (10 355 241 euro) finns tillgängliga med förbehåll för halvtidsöversynen av CBC-programmet och tillgängligheten av matchande ENI-medel. Andelen ytterligare finansiering för programmets prioriteringar beror på tillgängligheten av medel och medlens omfattning. Den gemensamma övervakningskommittén beslutar om den slutgiltiga fördelningen av eventuella ytterligare medel.

Tabell 10. Vägledande finansiell översikt över den preliminära årliga fördelningen av programmets åtaganden och utbetalningar.

Finansiell översikt över den preliminära årliga fördelningen av programmets åtaganden och utbetalningar					
År	**Vägledande åtagande av EU**	**Medfinansiering EU-medlemsstater och Ryssland**	**Medfinansiering andel %**	**Norge motsvarande och nationell medfinansiering**	**Programmets vägledande utbetalningar EG-finansiering**
2015	3 583 340	3 583 340	50 %	2 029 556	0
2016	4 335 749	4 335 749	50 %	2 455 711	3 548 282
2017	7 445 195	7 445 195	50 %	4 216 860	4 093 810
2018	2 891 580	2 891 580	50 %	1 637 753	4 510 063
2019	3 207 065	3 207 065	50 %	1 816 439	4 062 912
2020	3 255 161	3 255 161	50 %	1 843 681	3 904 964
2021	0	0	0 %	0	2 227 100
2022	0	0	0 %	0	1 412 886
2023	0	0	0 %	0	958 073
Total finansiering 2015–2023	**24 718 090**	**24 718 090**	**50 %**	**14 000 000**	**24 718 090**

Tabell 11. Vägledande finansiell översikt över den preliminära årliga fördelningen av programmets budget för tekniskt bistånd samt åtaganden och utbetalningar till projekt.

Projekt och tekniskt bistånd	A VÄGLEDANDE PRELIMINÄRA ÅTAGANDEN AV EG	B MEDFINANSIERING	C PROGRAMMETS VÄGLEDANDE PRELIMINÄRA ÅTAGANDEN - EG-finansiering -	D PROGRAMMETS VÄGLEDANDE PRELIMINÄRA UTBETALNINGAR - EG-finansiering -
Projekt	3 583 340	3 225 006	3 225 711	0
Tekniskt bistånd		358 334	197 745	0
TOTALT 2015	**3 583 340**	**3 583 340**	**3 423 456**	**0**
Projekt	4 335 749	3 902 174	3 893 099	3 103 356
Tekniskt bistånd		433 575	247 181	444 926
TOTALT 2016	**4 335 749**	**4 335 749**	**4 140 280**	**3 548 282**
Projekt	7 445 195	6 700 676	6 696 131	3 821 911
Tekniskt bistånd		744 519	271 899	271 899
TOTALT 2017	**7 445 195**	**7 445 195**	**6 968 030**	**4 093 810**
Projekt	2 891 580	2 602 422	2 602 815	4 213 446
Tekniskt bistånd		289 158	296 617	296 617
TOTALT 2018	**2 891 580**	**2 891 580**	**2 899 432**	**4 510 063**
Projekt	3 207 065	2 886 358	2 892 017	3 766 295
Tekniskt bistånd		320 707	296 617	296 617
TOTALT 2019	**3 207 065**	**3 207 065**	**3 188 634**	**4 062 912**
Projekt	3 255 161	2 929 645	2 936 509	3 608 347
Tekniskt bistånd		325 516	296 617	296 617
TOTALT 2020	**3 255 161**	**3 255 161**	**3 233 126**	**3 904 964**
Projekt	0		0	1 979 919
Tekniskt bistånd			247 181	247 181
TOTALT 2021			**247 181**	**2 227 100**
Projekt	0		0	1 165 705
Tekniskt bistånd			247 181	247 181
TOTALT 2022			**247 181**	**1 412 886**
Projekt	0		0	587 303
Tekniskt bistånd			247 181	247 181
TOTALT 2023			**247 181**	**834 484**
Projekt	0		0	0
Tekniskt bistånd			123 589	123 589
TOTALT 2024			**123 589**	**123 589**
TOTALT 2015–2024	**24 718 090**	**24 718 090**	**24 718 090**	**24 718 090**
TOTAL MEDFINANSIERING ANDEL		**50 %**		

Tabell 12. Vägledande finansiell översikt över den preliminära årliga fördelningen av programmets budget för tekniskt bistånd.

Technical assistance (TA)	Indicative financing 2014–2020			
Years	**EU-funding (a)**	**National financing Finland and Sweden total (b)**	**Russia State co-financing (d)**	**Total Programme funding (a+b+c+d+e+f)**
2015	358 334	179 166	179 167	**716 667**
2016	433 575	216 788	216 788	**867 151**
2017	744 520	372 260	372 260	**1 489 040**
2018	289 158	144 579	144 579	**578 316**
2019	320 707	160 353	160 353	**641 413**
2020	325 515	162 758	162 758	**651 031**
2021	0	0	0	**0**
2022	0	0	0	**0**
2023	0	0	0	**0**
Total	**2 471 809**	**1 235 904**	**1 235 905**	**4 943 618**

Tabell 13. Årliga finansiella åtaganden av EG.

Finansiell översikt för Kolarctic CBC-programmets gemensamma operativa program			
	ENI	**Eruf**	**TOTALT**
2015	1 938 284	1 645 056	3 583 340
2016	1 986 506	2 349 243	4 335 749
2017	2 049 986	5 395 209	7 445 195
2018	1 921 270	970 310	2 891 580
2019	2 217 348	989 717	3 207 065
2020	2 245 651	1 009 510	3 255 161
2014–2020 utan ytterligare Eruf	**12 359 045**	**12 359 045**	**24 718 090**

Ytterligare Eruf 2018–2020		10 355 241	

5.10 Regler om stödberättigande för utgifter

Följande bestämmelser utgör grunden för reglerna om stödberättigande för utgifter i Kolarctic CBC-programmet. Reglerna för stödberättigande anges i varje förslagsinfordrans riktlinjer och grundläggande regler om stödberättigande kan begränsas vid behov. De principer som definieras i varje förslagsinfordrans riktlinjer tillämpas i de projekt som väljs under densamma. I enlighet med EU:s genomförandebestämmelser (art. 48) kan ett program fastställa ytterligare stödberättiganderegler för programmet som helhet när det gäller stödberättigandet för projektförberedande kostnader.

Enligt artikel 12 (3) i genomförandeförordning (EU) nr 897/2014 ska stöd som beviljas under programmet följa tillämpliga unionsbestämmelser om statligt stöd i den mening som avses i artikel 107 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt. I Ryska federationen ska lämplig rysk lagstiftning tillämpas.

Stödberättigande för kostnader

Bidragen får inte överstiga ett totalt tak som anges i form av en procentsats och ett absolut belopp som ska fastställas på grundval av beräknade stödberättigande kostnader. Bidragen får inte överstiga de stödberättigande kostnaderna.

Stödberättigande kostnader är kostnader som stödmottagaren faktiskt ådrar sig och som uppfyller alla följande kriterier:

(a) De uppstår under projektets genomförandeperiod. Särskilt:

- kostnader för tjänster och arbete ska gälla aktiviteter som utförs under genomförandeperioden. Kostnader som gäller leveranser ska gälla leverans och installation av föremål under genomförandeperioden. Att inom genomförandeperioden underteckna ett avtal, placera en order eller ingå ett åtagande för utgifter för framtida leverans av tjänster, arbete eller varor efter att genomförandeperioden har gått ut uppfyller inte detta krav; penningöverföringar mellan den samordnande stödmottagaren och de övriga stödmottagarna kan inte betraktas som ådragna kostnader;

- ådragna kostnader ska betalas före inlämnandet av slutrapporterna. De kan betalas efteråt om de anges i slutrapporten tillsammans med det beräknade betalningsdatumet;

- ett undantag görs för kostnader som gäller slutrapporter, inklusive utgiftsverifiering, granskning och slutlig utvärdering av projektet – sådana kostnader kan uppstå efter projektets genomförandeperiod;

- förfaranden för kontraktstilldelning, så som anges i artikel 52 och följande, kan ha inletts och stödmottagaren eller stödmottagarna kan ingå avtal innan projektets genomförandeperiod börjar, förutsatt att bestämmelserna i artikel 52 och följande har uppfyllts; 19.8.2014 L 244/36 Europeiska unionens officiella tidning EN

(b) de anges i projektets beräknade totala budget;

(c) de är nödvändiga för projektets genomförande;

(d) de kan identifieras och kontrolleras och är i synnerhet registrerade i stödmottagarens räkenskapshandlingar och fastställda enligt stödmottagarens redovisningsstandarder och vanliga praxis för bokföring av kostnader;

(e) de uppfyller kraven i tillämplig skatte- och sociallagstiftning;

(f) de är rimliga, motiverade och uppfyller kraven för sund ekonomisk förvaltning, särskilt när det gäller ekonomi och effektivitet;

(g) de styrks av fakturor eller handlingar med likvärdigt bevisvärde;

Följande direkta kostnader för stödmottagaren ska vara stödberättigande:

(a) Kostnader för personal som har tilldelats projektet under följande kumulativa förhållanden:

- de gäller kostnader för aktiviteter som stödmottagaren inte skulle utföra om projektet inte hade genomförts;
- de får inte överstiga de kostnader som stödmottagaren normalt har om det inte bevisas att detta är väsentligt för att utföra projektet;
- de gäller faktiska bruttolöner, inklusive sociala avgifter och andra lönerelaterade kostnader;

(b) rese- och uppehällskostnader för personal och andra personer som deltar i projektet, förutsatt att kostnaderna inte överstiger de kostnader som stödmottagaren normalt betalar enligt sina regler och bestämmelser eller de belopp som publicerats av kommissionen vid tidpunkten för uppdraget om kostnaden ersätts baserat på klumpsummor, enhetskostnader eller schablonbelopp;

(c) inköps- eller hyreskostnader för utrustning (ny eller begagnad) och varor specifikt för projektet, förutsatt att kostnaderna motsvarar marknadspriserna;

(d) kostnader för förbrukningsvaror som köps specifikt för projektet;

(e) kostnader i samband med avtal som tilldelats av stödmottagarna för projektet;

(f) kostnader som härrör direkt från krav i samband med projektet och dessa bestämmelser (t.ex. information och synlighetsåtgärder, utvärderingar, externa revisioner, översättningar), inklusive kostnader för finansiella tjänster (t.ex. kostnader för banköverföringar och finansiella garantier).

Indirekta kostnader

Indirekta kostnader kan beräknas med en schablonsats på upp till 7 procent av stödberättigande direkta kostnader, exklusive kostnader som uppstår i samband med tillhandahållande av infrastruktur, förutsatt att satsen beräknas med en rättvis, skälig och verifierbar beräkningsmetod.

Som indirekta kostnader för ett projekt ska betraktas sådana stödberättigande kostnader som inte kan identifieras som specifika kostnader direkt kopplade till genomförandet av projektet och inte kan bokföras till det direkt. De får inte inkludera icke stödberättigande kostnader eller kostnader som redan har redovisats under en annan kostnadspost eller rubrik i projektets budget.

Icke stödberättigande kostnader

Följande kostnader i samband med genomförandet av projektet ska inte betraktas som stödberättigande:

(a) skulder och avgifter för skulder (ränta);

(b) avsättningar för förluster eller skulder;

(c) kostnader som redovisas av stödmottagaren och redan finansieras genom unionens budget;

(d) köp av land eller byggnader till ett belopp som överstiger 10 procent av de stödberättigande utgifterna för det aktuella projektet;

(e) växelkursförluster;

(f) tullar, skatter och avgifter, inklusive mervärdesskatt (moms), utom när detta inte är återbetalbart enligt den relevanta nationella skattelagstiftningen om inget annat anges i tillämpliga bestämmelser som förhandlats fram med CBC-partnerländer;

(g) lån till tredje parter;

(h) böter, straffavgifter och rättegångskostnader;

(i) bidrag in natura enligt artikel 14(1) i kommissionens genomförandebestämmelser (EU).

Utgifter i en annan valuta än euro ska omräknas till euro av förvaltningsmyndigheten, enligt kommissionens månatliga bokföringskurs för den månad som utgifterna uppstod.

5.11 Fördelning av ansvar bland de deltagande länderna

Förvaltningsmyndigheten ansvarar i första hand för att förebygga och undersöka oegentligheter, utföra de finansiella korrigeringar som krävs och genomföra återkrav. Förvaltningsmyndigheten ska ansvara för att återkräva felaktigt utbetalda belopp.

Om återkravet gäller ett fall där förvaltningsmyndigheten brutit mot sina rättsliga skyldigheter är förvaltningsmyndigheten ansvarig för att återbetala de aktuella beloppen till kommissionen och de deltagande länderna.

Om återkravet gäller systematiska brister i programmets förvaltnings- och kontrollsystem är förvaltningsmyndigheten ansvarig för att återbetala de aktuella EU-beloppen till kommissionen. Om de systematiska felen eller bristerna i användningen av utgifter för tekniskt bistånd är baserade på ett gemensamt beslut av de deltagande länderna ska de deltagande länderna vara solidariskt ansvariga i proportion till sin respektive andel i den totala budgeten för tekniskt bistånd och återbetala det felaktigt utbetalda EU-beloppet till förvaltningsmyndigheten.

Fördelningskriterierna ska vara följande:

· Om den systematiska bristen gäller ett specifikt land ska det aktuella landet bära de ekonomiska konsekvenserna och vara ansvarigt för att återbetala det belopp som identifierats till följd av den finansiella korrigeringen till programmets konton;

· Om den systematiska bristen gäller hela systemet ska varje land vara ansvarigt för att återbetala, till programmets konton, det belopp som representerar procentsatsen för den finansiella

korrigering som tillämpats på de utgifter som stödmottagarna i respektive land ådragit sig och förvaltningsmyndigheten redovisat till Europeiska kommissionen.

Om förvaltningsmyndigheten, Finland, Norge, Ryska federationen eller Sverige får kännedom om systematiska brister ska det utan dröjsmål informera förvaltningsmyndigheten. Den senare ska vidarebefordra informationen till revisionsmyndigheten och revisorgruppen.

Om återkravet gäller en fordran mot en stödmottagare i Finland och förvaltningsmyndigheten inte kan återkräva skulden ska den finska staten betala beloppet till förvaltningsmyndigheten och återkräva beloppet från stödmottagaren.

Om återkravet gäller en fordran mot en stödmottagare i Sverige och förvaltningsmyndigheten inte kan återkräva skulden ska Konungariket Sverige betala beloppet till förvaltningsmyndigheten och återkräva beloppet från stödmottagaren.

Om återkravet gäller en fordran mot en stödmottagare i Ryska federationen och förvaltningsmyndigheten inte kan återkräva skulden ska Ryska federationen ha det ansvar som anges i finansieringsavtalet.

5.12 Regler för överföring, användning och övervakning av medfinansiering

Nationell medfinansiering
De deltagande länderna har två olika nationella finansieringssystem: centraliserat (Finland och Ryssland) och decentraliserat (Sverige och Norge). De organisationer som fördelar den nationella medfinansieringen beror på vilket system som används. Den årliga nationella medfinansieringen till programmet överförs från statsbudgetarna till finansieringsorganisationerna och fördelas till projekten i enlighet med nationell lagstiftning, EU-lagstiftning, praxis i respektive länder samt den gemensamma övervakningskommitténs beslut.

Modaliteterna beträffande den nationella medfinansieringen kan regleras i finansieringsavtalet eller i separata avtal. Nationell medfinansiering kommer även att användas för att samfinansiera programmets tekniska bistånd.

Finansiella flöden för den nationella medfinansieringen

Finsk nationell medfinansiering anslås årligen från statsbudgeten och överförs till förvaltningsmyndigheten. I särskilda fall, när så krävs av den nationella lagstiftningen, kan finsk nationell medfinansiering kanaliseras till de utvalda sökande via en finsk statlig myndighet. Ansökan om finsk nationell medfinansiering görs på samma ansökningsblankett som för ENI-finansiering och finansieringsbeslutet inkluderas i bidragsavtalet. Finsk medfinansiering slås samman med EU-finansiering och rysk nationell medfinansiering.

Förvaltningsmyndighetens roll som ett ansvarigt organ för användningen av nationell medfinansiering i Kolarctic CBC-programmet definieras i den nationella lagstiftningen om förvaltningen av ENI CBC-program i Finland. Finsk nationell medfinansiering ska användas för att finansiera ENI CBC-projekt och tekniskt bistånd.

Utbetalningsförfarandena för den finska medfinansieringen följer samma förfaranden som vid ENI-finansiering. Utbetalningarna baseras huvudsakligen på redan utbetalda utgifter.

Rysk nationell medfinansiering överförs till förvaltningsmyndigheten i enlighet med bestämmelserna i finansieringsavtalet. Rysk medfinansiering slås samman med EU-finansiering och finsk medfinansiering.

Svensk nationell medfinansiering består av offentlig finansiering som kanaliseras genom det interna svenska budgetsystemet och beslutas av myndigheterna på regionala och centrala nivåer. Dessutom kan finansiering erhållas från kommuner och landsting, vilket beslutas separat vid varje enhet. Den svenska nationella medfinansieringen går direkt till projektens huvudpartner eller partner från finansieringsorganisationerna. Typen av projekt avgör i allmänhet vilka de medfinansierande organisationerna är.

Norska projektsökande är ansvariga för att erhålla regional medfinansiering och de kan sedan anöka om norsk ENI-motsvarande finansiering som matchar detta belopp (50–50 %). Beroende på typen av projekt kan denna regionala medfinansiering komma från olika källor. Finansiering från privata organisationer kan utgöra en del av budgeten men kan inte matchas av norsk ENI-motsvarande finansiering. Detta medfinansieringssystem är baserat på en tradition sedan 1996 när det gäller förvaltningen av EU-program.

Utbetalningar av den norska nationella medfinansieringen görs på grundval av betalningsansökningar för utgifter som redan betalts av huvudpartnern eller partnern. Förskottsbetalningar från EU-finansieringen kan också begäras i början av projekten medan den norska utbetalningen dock är baserad på faktiska kostnader. Det faktiska genomförandet av utbetalningen till huvudpartnern eller partnern görs av den nationella medfinansiären.

EU-finansiering
EU-finansieringen för Kolarctic CBC-programmet kommer från Europeiska grannskapsinstrumentet (ENI) och Europeiska regionala utvecklingsfonden (Eruf). De EU-medel som anslås till programmet kan användas på båda sidorna av EU:s yttre gränser till förmån för de stödberättigade regionerna. Genomförandebestämmelserna gäller för medlen inom hela programområdet.

Det vägledande anslaget från unionsfinansiering i ENI CBC-strategidokumentet 2014–2020 till Kolarctic CBC-programmet uppgår till 24 718 090 euro för åren 2014–2020 och ytterligare Eruf-anslag för åren 2018–2020 uppgår till 10 355 241 euro, vilka är tillgängliga beroende på halvtidsöversynen av CBC och tillgängligheten av matchande ENI-medel.

Norsk motsvarande finansiering
Norsk motsvarande finansiering utgör 50 procent av Norges totala offentliga anslag till programmet; den andra delen kommer genom regionala organisationer. Den norska motsvarande finansieringen uppgår till totalt 7 000 000 euro för programperioden. Den kan täcka stödberättigande kostnader för norska partner i projekt samt vissa vanliga administrativa kostnader. Samma principer ska användas för norska medel som för EU-medel inom ramen för den norska nationella lagstiftningen om finansieringsförfaranden och finansieringsregler.

Det avtal som ska ingås mellan Norge och förvaltningsmyndigheten ska reglera andra modaliteter beträffande den norska motsvarande finansieringen.

5.13 IT-system för rapportering mellan förvaltningsmyndigheten och kommissionen

Kolarctic CBC-programmet ska använda programförvaltningssystemet PROMAS, som har utvecklats i samarbete med Karelia CBC-programmet och South-East Finland–Russia CBC-programmet.

PROMAS tillhandahåller verktyg som sökande kan använda för att ansöka om finansiering från Kolarctic CBC-programmet och rapportera om projektgenomförande. På projektnivå inkluderar PROMAS moduler för

- Elektronisk ansökningsblankett för ifyllning och inskickning till förvaltningsmyndigheten
- Utvärdering och urval av projekt som ska finansieras
- Förberedelse av bidragsavtal
- Rapportering och övervakning av projektgenomförandet
- Finansiell rapportering och utbetalningar

På programnivå är PROMAS utvecklat för att underlätta administrationen av de finansiella flödena inom programmet. Åtaganden, utbetalningar och besparingar av medlen registreras i systemet och kan följas på projektnivå och även på nivåer för prioritering och tematiskt mål.

Rapporteringskraven från Europeiska kommissionen och nationella finansiärer kommer att tas i beaktande i PROMAS-systemet. Förvaltningsmyndigheten kan samla in data från systemet med hjälp av olika sökkriterier och skapa rapporter om programmets framsteg. PROMAS är inte direkt anslutet till några andra IT-system men underlättar utbytet av elektroniska data mellan projektstödmottagarna och programmets förvaltningsorgan och uppfyller därför till stor del kraven i Europeiska kommissionens e-sammanhållningsinitiativ för programperioden 2014–2020[25].

PROMAS-systemet kommer att göra rapporterings- och uppföljningsförfarandena exakta och tillförlitliga. Varje projekt har sin egen användarkod och sitt eget lösenord för att logga in i systemet. Huvudanvändarna med fullständiga administratörsrättigheter kommer att finnas i förvaltningsmyndigheten för Kolarctic CBC-programmet. Programmets revisorer och projektutvärderare, medlemmarna i den gemensamma övervakningskommittén och personalen vid filialerna och förvaltningsmyndigheten kommer att ha olika nivåer av användarrättigheter för att komma åt systemet. PROMAS kan användas via Internet genom anslutning med vanliga webbläsare (Internet Explorer, Firefox, Safari, Chrome). Övervakningssystemet använder protokollet HTTPS för att skydda kommunikationen.

IPQM-verktyget, som är till för projektstödmottagare och förvaltningsmyndigheten och är baserat på principerna för resultatorienterad övervakning (*Results-Oriented-Monitoring*) och projektcykelförvaltning (*Project Cycle Management, PCM*), kommer att integreras i PROMAS-systemet.

Utöver PROMAS-systemet kommer programmet även att förse databasen KEEP med information om alla projekt som ska väljas under programmet.

5.14 Språk

Det officiella språket som ska användas i programmet är engelska. Alla program- och sammanträdesdokument kommer att utarbetas och presenteras på engelska. Inofficiella översättningar av de viktigaste dokumenten till de nationella språken (finska, norska, ryska och svenska) ska göras på begäran. Sådana viktiga dokument är det gemensamma operativa programmet, riktlinjerna för sökande samt programmanualerna. Den officiella version som ska gälla är alltid den engelska versionen.

Projektansökningar måste lämnas in på engelska.

Alla kostnader i samband med tolkningstjänster vid sammanträden och översättningar av dokument till engelska och de nationella språken i programområdet ska täckas av budgeten för tekniskt bistånd.

[25] Förordningen om gemensamma bestämmelser (artikel 112(3))